

**PROLETARYANIN
EMPERYALİZME KARŞI
SAVAŞIMI
VE
MİLLİ MESELE**

2. Kitap

Ahmet B.

MİLLİ MESELE II

Kıbrıs'ta Sosyalist Gerçek Yayınları

Haziran 2005

Kıbrıs'ta Sosyalist Gerçek

Sahibi: Kıvılcım Ltd.

Adres:Şht. Sıtkı Hasan Sok.

No. 5 Kızılbaş, Lefkoşa, Kıbrıs

el: 0392 22 70 680

Faks: 0392 22 70 681

Web-sitesi: www.kibristasosyalistgercek.net

E-mail: info@kibristasosyalistgercek.net

İÇİNDEKİLER

İKİNCİ BÖLÜM

I. KAYPAKKAYA VE SAVUNUCULARININ BİR ELEŞTİRİSİ

A) İBRAHİM KAYPAKKAYA

I) Kaypakkaya'nın Görüşlerindeki Temel Çelişme

1. Halk- Halk Hareketi, Millet- Milli Hareket Mutlak Ayrımı
2. Halk Hareketi ile Milli Hareket Mutlak Farklılarının Birleştirilmesi
3. Milli Hareket ve Halk Hareketi Olarak Milli Hareket
4. Halk Hareketinden Kesin Bir Şekilde Ayrı Ele Alınması Gereken Milli Hareket ve Komünistlerin Tavrı
5. Halk Hareketi Olarak Milli Hareket
6. TOPARLAYALIM

II) Kaypakkaya'nın Görüşlerindeki Temel Hatalar Veya Milli Meselede Görecelik

1. Millet ve Milli Hareket, Halk ve Halk Hareketi
2. İki Tür Milli Hareket?
3. İki Tür Milli Hareket Yoktur!
4. İki Tür Milli Hareket Vardır!
5. Milli Hareketlerde Çeşitlilik
6. Soyut Değil , Somut
7. Ulusların Kendi Kaderini Tayin Hakkı En Yüce İlke midir?
8. Sınıf Mücadelesi ve Milli Hareket
9. Milli Harekette Emperyalizmin Parmağı. Ve Anti-Komünist Faaliyetler
10. Yedekler ve Proletarya Diktatörlüğünün Varlığı
11. Dolaylı Yedekler ve Sovyet Ülkesi
12. Ulusların Kendi Kaderini Tayin Hakkı. ve Sovyet Ülkesi
13. Sovyet Ülkesi ve Dolaylı Yedekler
14. Sovyet Ülkesi ve Dost Ülkeler
15. Şeyh Said İsyanı ve Kaypakkaya

B) İ. KAYPAKKAYANIN SAVUNUCULARI

1. Partizan Çıkararken - Haziran 1978

- i. Halk Hareketinden Farklı. Olarak Milli Hareket
- ii. Halk Hareketi Olarak Milli Hareket
- iii. Kemalizm Örneği

2. Milli Meseleye Genel Bir Bakış ve TKP/ML(B)'nin Milli Meselede Çizgisi

Üzerine Yazılar (I) R. Başak "Mücadele Bayrağı" Yayınları

- i. Feodalizmden Arta Kalan Ulusal Sorun ve Emperyalizme Özgü Ulusal Sorun
- ii. İki Tür Ulusal Sorun Üzerine Biraz Daha
- iii. Sömürge ve Yarı Sömürge Ülke Halklarıyla Emperyalizm Arasındaki Milli Çelişki ve Sömürge ve Yarı Sömürge Ülkelerin Kendi İçindeki Milli Çelişki
- iv. İç İçte Geçmiş Ulusal Sorun veya R. Başak'ın Orijinal Katkıları

3. Yeni Demokrasi

- i. Ulus ve Ulusal Hareket
- ii. Ulusların Kendi Kaderini Tayin Hakkı Halkların Kendi Kaderini Tayin Hakkı
- iii. Çok Uluslu Devletler ve Ulusal Sorundan Kaynaklanan Görevleri Nerede Aramalı
- iv. Demokrasi ve Emperyalizm
- v. R. Başak Hoca
- vi. Kavramlar Üzerine

4. Böreğin İspatı

- i. PKK'ya Karşı Tavır
- ii. Ahmet B.'nin Eleştirisi.
- iii. PKK'nın 1984 Eylemleri Hakkında İ. Yoldaşın Görüşleri Üzerine:
Ahmet B.

5. Kıbrıs'ta Federasyon Sorunu Üzerine Makalesindeki Bazı hatalar Üzerine, Ahmet B.

İKİNCİ BÖLÜM

İ. KAYPAKKAYA VE SAVUNUCULARININ BİR ELEŞTİRİSİ

A) İBRAHİM KAYPAKKAYA

(Bütün alıntılar İ.K. Seçme Yazılar, Ocak Yayınları'nın Kemalizm ile ilgili bölümlerindedir. Ters belirtilmedikçe altı çizili yerler İ.K.'ya aittir.)

I) İ. KAYPAKKAYA'NIN GÖRÜŞLERİNDEKİ TEMEL ÇELİŞME

1. Halk - Halk Hareketi, Millet - Milli Hareket Mutlak Ayırımı

İ. Kaypakkaya'nın Milli Mesele ile ilgili görüşlerinin temelinde yatan bir anlayış halk ve halk hareketi ile millet ve milli hareket arasında oluşturduğu derin bir uçurum, bu ikisinin birbirinden kesin, mutlak bir farklılığı, ayrılığı anlayışıdır.

İ. Kaypakkaya'dan okuyalım:

“2. MİLLİ MESELE KİME UYGULANIYOR

*Şafak revizyonizmine göre milli baskı, **Kürt halkına** uygulanmaktadır. Bu milli baskının ne olduğunu anlamamaktır. Milli baskı, ezen, sömüren ve hakim milletlerin hakim sınıflarının, ezilen, bağımlı ve uyruk milletlere uyguladığı baskıdır. Türkiye'de milli baskı, hakim Türk milletinin hakim sınıflarının, sadece Kürt halkına değil, bütün Kürt milletine, sadece Kürt milletine de değil, **bütün azınlık milliyetlere** uyguladığı baskıdır.*

Halk ve millet aynı şey değildir. Halk kavramı, bugün genel olarak işçi sınıfını, yoksul ve orta halli köylüleri, yarı proleterleri ve şehir küçük burjuvazisini kapsar. Geri ülkelerde, halk sınıflarına bir de emperyalizme, feodalizme ve komprador kapitalizmine karşı demokratik halk devrimi safında yer alan, milli burjuvazinin devrimci kanadı girer. Oysa millet, hakim sınıflarda dahil, bütün sınıf ve tabakaları içine alır. “Millet veya

Proletaryanın Emperyalizme Karşı Savaşımı ve Milli Mesele 2. Kitap

Ulus”, dil, toprak, iktisadi yaşantı birliğinin ve ortak kültür biçiminde beliren ruhi şekillenme birliğinin hüküm sürdüğü, tarihi olarak meydana gelmiş istikrarlı bir topluluktur. (Stalin) Aynı dili konuşan, aynı toprak üzerinde oturan, iktisadi yaşantı birliği ve ruhi şekillenme birliği içinde olan bütün sınıf ve tabakalar, milletin kapsamına dahildirler. Bunların içinde devrimden menfaati olan, devrim safında yer alan sınıf ve tabakalar olduğu gibi, devrime düşman olan ve devrimle karşı devrim arasında bocalayan, sınıf ve tabakalar da vardır.

Halk, her tarihi dönemde devrimden menfaati olan, devrim safında yer alan sınıf ve tabakaları ifade eder. Halk, belli bir tarihi dönemde ortaya çıkan ve sonra yok olan bir topluluk olmayıp, her tarihi dönemde mevcut olan bir topluluktur. Oysa millet, kapitalizmle birlikte, “kapitalizmin yükselme çağı”nda ortaya çıkmıştır; sosyalizmin ileri bir aşamasında da yok olacaktır.

Halk kapsamı, her devrim aşamasında değişir. Oysa milletin kapsamı devrim aşamalarına bağlı değildir.

*Bugün **Kürt halkı** kavramına Kürt işçileri, Kürt yoksul ve orta halli köylüleri, şehir yarı-proleterleri, şehir küçük burjuvazisi ve Kürt burjuvazisinin demokratik halk devrimi saflarına katılacak olan devrimci kanadı girer. Oysa **Kürt milleti** kavramına bu sınıf ve tabakalardan başka, Kürt burjuvalarının diğer bütün kesimleri ve Kürt toprak ağaları da girer. (a.g.e., sf. 192-194)*

*Azınlık milliyetlerin emekçilerine yapılan baskı, böylelikle katmerli bir nitelik kazanır. Birincisi, sınıfsal amaçlarla, daha çok sömürmek ve sınıf mücadelesini bastırmak için **emekçilere** yapılan **sınıfsal** baskı; ikincisi, yukarıda belirttiğimiz amaçlarla, yani milli amaçlarla, azınlık milletin hemen bütün sınıflarına uygulanan **milli baskı**. Komünistler, bu iki baskıyı birbirinden ayırmak zorundadırlar. Çünkü mesela, Kürt burjuva ve küçük toprak ağaları ikinci çeşit baskıya karşı çıkarken, birinci çeşit baskıya taraftardır. Biz ise her iki baskıya da karşıyız. Milli baskının ortadan kalkması için Kürt burjuva ve küçük toprak ağalarının mücadelesini destekleriz; ama öte yandan sınıfsal baskının ortadan kalkması için , bunlarla da mücadele etmek zorundayız. Şafak revizyonistleri milli baskıyla sınıfsal baskıyı bir ve aynı gibi göstermektedir. İki ihtimal vardır: Ya Şafak revizyonistleri, halk kavramı içine Kürt burjuvazisini ve toprak ağalarını katmamakta, bu kavramı doğru olarak kullanmaktadır; o taktirde, Kürt burjuva ve küçük toprak ağalarının milli baskıya karşı mücadelesinin demokratik muhtevasını*

Proletaryanın Emperyalizme Karşı Savaşımı ve Milli Mesele 2. Kitap

inkar etmek gibi Türk milliyetçiliğinin işine yarayacak bir sonuca varmaktadır. Ya da Şafak revizyonistleri, yanlış olarak Kürt burjuvazisini ve küçük toprak ağalarını da halk kavramı içinde düşünmektedir; o taktirde Kürt burjuvazisine ve küçük toprak ağalarına karşı, Kürt işçilerinin ve diğer emekçilerin mücadelesini gözardı etmekte, Kürt milliyetçiliğinin değirmenine su taşımaktadır. İkisinden biri her iki halde de, Kürt ve Türk emekçilerinin birliği baltalanmakta, mücadelesi zarar görmektedir.

Kürt halkına yapılan sınıfsal baskıyla, Kürt milletine yapılan milli baskıyı birbirinden ayırmak son derece önemlidir. Yukarda belirttiğimiz gibi, bu iki baskının mahiyetleri , biçimleri başka başka olduğu gibi, amaçları da başka başkadır. (a.g.e., sf. 201-202)

6. “HALK HAREKETİ” VE MİLLİ HAREKET

Oysa halk hareketiyle milli hareket bambaşka şeylerdir. Halk hareketi, her tarihi dönemde, ezilen kitlelerin, kendilerini ezen yukarıdaki sınıfları devirmek için giriştikleri mücadelenin adıdır. Halk hareketi, ezilen kitlelerin sınıf hareketidir. Tarihin ilk dönemlerinden beri halk hareketleri vardır. Halk hareketleri, emperyalizm çağında ve “emperyalizmin toptan çöküşe, sosyalizmin bütün dünyada zafere ilerlediği” çağımızda, proletaryanın bilinçli önderliği ile birleşmekte, kitlelerin sömürüden ve zulümden kesin kurtuluşuna doğru ilerlemektedir. Oysa milli hareket, birinci olarak, sınırları belli bir tarihi alana yerleşmiştir. Lenin yoldaşın işaret ettiği gibi Batı Avrupa’da milli hareketler, aşağı yukarı 1789 ile 1871 arasında, oldukça belli bir dönemi kapsar. “İşte bu dönem milli hareketler ve milli devletlerin kuruluş dönemidir.” Doğu Avrupa’da ve Asya’da ise milli hareketler, ancak 1905 yılında başlamıştır.

İkinci olarak, milli hareketlerin tabii eğilimi, milli devletlerin kurulması yönündedir...

Niçin milli hareketlerin tabii eğilimi milli devletlerin kurulması yönündedir? Çünkü, milli hareketler kapitalizmin gelişmesiyle birlikte ortaya çıkmıştır. Ve kapitalizmin ihtiyaçlarını karşılamaya yönelmiştir.

...

Üçüncü olarak, milli hareket, “özünde her zaman burjuvazinin damgasını taşımakta ve her şeyden önce burjuvazi için yararlı, onun tarafından özlenir bir hareket olmaktadır.” (Stalin)

Stalin yoldaş şöyle demektedir:

Proletaryanın Emperyalizme Karşı Savaşımı ve Milli Mesele 2. Kitap

“Her yandan sıkıştırılan, ezilen ulusun burjuvazisi, tabii harekete geçer. Kendi halkına hitap eder ve kendi özel davasını bütün halkın davasıymış gibi göstererek, bütün avazıyla ‘vatan’ diye bağırmaya başlar. Kendi ‘vatandaşları’ arasında, ‘vatan’ için bir ordu toplar ve ‘halk’ bu çağrılara her zaman kayıtsız kalmaz. Burjuvazinin bayrağı çevresinde toplanır. Yukarıdan gelen baskı onu da ezer ve hoşnutsuzluğuna sebep olur.

Ve işte ulusal hareket böyle başlar. Ulusal hareketin gücü, bu harekete ulusun geniş tabakalarının, proletarya ile köylülerin katılma derecesiyle orantılıdır.”

*Stalin yoldaş, ulusal harekete, işçilerin ve köylülerin hangi şartlar altında katıldıklarını tahlil ettikten ve “Bilinçli proletaryanın denenmiş olan kendi bayrağı vardır. Ve onun, burjuvazisinin bayrağı altında safa girmesinin gereği olmaz” dedikten sonra şöyle devam ediyor: “Yukarıda söylediklerimizden çıkan açık sonuç şudur ki, **yükselen** kapitalizm şartlarında ulusal savaş, burjuva sınıflar arasındaki bir savaştır. Bazen burjuvazi ulusal harekete proletaryayı da sürükleyebilmekte ve o zaman ulusal hareket **görünüşte** (altını çizen Stalin), ama yalnız görünüşte , bir genel halk hareketi karakteri kazanmaktadır. Ama bu hareket **özünde** (altını çizen Stalin) her zaman burjuvazinin damgasını taşımakta ve her şeyden önce burjuvazi için yararlı ve onun tarafından özlenir bir hareket olmaktadır.” (Stalin, Marksizm ve Milli Mesele, s. 24-25-26)*

*Stalin yoldaşın da hemen eklediği gibi bundan, proletaryanın, milliyetlerin ezilmesi politikasına karşı savaşmaması gerektiği sonucu asla çıkarılmamalıdır. Hayır, bundan çıkarılacak sonuç, **halk hareketi ile milli hareketin** bir ve aynı şey olmadığıdır.*

Özetlersek; halk hareketi, ezilen ve sömürülen yığınların sınıf hareketidir. Ve özünde her zaman ezilen kitlelerin damgasını taşımaktadır; her tarihi dönemde vardır; ve bugün halk hareketleri, sınıf bilinçli proletaryanın önderliğiyle birleşerek, demokratik halk devrimleriyle ve sosyalist devrimleriyle kitlelerin nihai kurtuluşlarını gerçekleştirmeye yönelmiştir.

Milli hareketler, yükselen kapitalizm şartlarında ortaya çıkmıştır. Batı’da 1789 ile 1871 arasında belli bir tarihi dönemi kapsar; Doğu Avrupa’da ve Asya’da 1905’lerden sonra başlamıştır ve halen yer yer devam etmektedir; milli hareketler her zaman burjuvazinin damgasını taşımaktadır ve her milli hareketin tabii eğilimi, kapitalizmin ihtiyaçlarına en iyi cevap veren milli bütünlüğü olan devletlerin kurulması yönündedir.

Proletaryanın Emperyalizme Karşı Savaşımı ve Milli Mesele 2. Kitap

*Bugün Türkiye Kürdistan'ında "hızla güçlenmekte" olan hareket, hem Kürt burjuvazisinin ve küçük toprak ağalarının başını çektiği **Kürt milli hareketidir**, hem de ezilen ve sömürülen Kürt işçi ve köylülerinin, gittikçe komünist bir önderlikle birleşme istidadı gösteren sınıf hareketi yani **halk hareketidir**. Birincisi, sade Türk hakim sınıflarının milli baskılarını ortadan kaldırmaya ve aynı zamanda Kürt burjuvazisinin ve toprak ağalarının 'iç pazarı' ele geçirmesi amacına yöneldiği halde, ikincisi, hem Kürt burjuvalarının ve toprak ağalarının sömürü ve baskısına, hem de milli baskıya, milliyetlerin ezilmesi politikasına karşı yönelmiştir. Şafak revizyonistleri, karakteri ve amaçları yönünden birbirinden tamamen farklı bu iki hareketi 'halk hareketi' adı altında, bir ve aynı şey gibi göstermektedir. (a.g.e. sf. 208-212)*

Böylece İ. Kaypakkaya'nın halk hareketleri ile milli hareketleri mutlak olarak birbirinden ayırdığını, bu ikisinin birbirinden ayrılmasını mutlak bir zorunluluk olarak gördüğünü, onun gözünde bu ayırımın mutlak bir ayırım olduğunu görüyoruz.

Halk hareketi ile milli hareketi böylesine birbirinden ayıran İ. Kaypakkaya'nın aynı zamanda onları birleştireceği, bir potada eriteceği; ona göre aşılması imkansız olan bir uçurumu bir kalem darbesiyle yok edeceği hiç akla gelmeyebilir. Fakat onun yaptığı tamı tamına da budur.

2- Halk Hareketi ile Milli Hareket Mutlak Farklılarının Birleştirilmesi

"Yarı-sömürge yarı-feodal ülkelerde milli devrimin tamamlanması görevi, yani emperyalizmin ve feodalizmin tamamen ve kesinlikle tasfiyesi görevi, artık proletaryanın sınıf hareketinin omuzlarındadır. Burjuvazi artık kendisinin tarihi görevleri olan bu görevleri başaracak güçte ve yetenekte değildir. Sadece milli burjuvazinin bir kanadı, devrimci kanadı, proletarya önderliğindeki birleşik halk cephesinde bir müttefik olarak yer alabilir, o da durmaksızın yalpalayarak, bocalayarak. Çağımız için genel, yaygın ve tipik olan budur." (a.g.e., sf. 213-214)

"Şehirlerin kırlık bölgelerden kuşatılması" stratejisi, sadece feodalizmin mevcudiyetine ve köylülerin nüfusun çoğunluğunu teşkil etmesine, bağlı değildir. Aynı zamanda emperyalizmin yarı-sömürgesi veya sömürgesi olmaya bağlıdır. Emperyalizmin fiili işgali altındaki bir ülkede milli devrim (o ülkedeki köylü nüfusuna ve feodalizmin mevcudiyetine bağlı olmaksızın) esas olarak kırlardan şehirlere doğru gelişir. Çünkü işgalci emperyalist kuvvetler özellikle ülkenin büyük şehirlerini anayollarını, ana

Proletaryanın Emperyalizme Karşı Savaşımı ve Milli Mesele 2. Kitap

haberleşme hatlarını vb... ele geçirir; fakat geniş kırlık alanları kontrol edemez.

Yarı-sömürge ülkeler emperyalizmin yarı-işgali altında olan ülkelerdir. Bu gibi ülkelerde emperyalizm hakimiyetini esas olarak yerli gerici, sınıflar vasıtasıyla devam ettirmekle birlikte, kendisi de onlara üsleri ile, tesisleri ile, askerleri ile, filosu ile, silah yardımıyla... çeşitli şekillerde destek oluyor. Bu nedenle yarı-sömürge, yarı-feodal ülkelerde “şehirlerin kırlardan kuşatılması” stratejisi sadece feodalizmin mevcudiyetinden ve köylülerin nüfusun çoğunluğunu teşkil etmesinden değil aynı zamanda emperyalizmin yarı-işgalinden de ileri gelmektedir.

Yarı-sömürge, yarı-feodal ülkelere özgü olan şey feodalizme karşı özü toprak devrimi olan demokratik devrimle, emperyalizme karşı milli devrimin birleşmiş olmasıdır. Feodalizmin mevcudiyet derecesi ve köylülerin genel nüfusa oranı (ki bunlar birbirine bağlı şeylerdir), demokratik devrimin programını etkiler, ama “şehirlerin kırlardan kuşatılması” stratejisini değiştirmez. (a.g.e. sf. 395- 396)

*“Bugün Türkiye Kürdistan’ında “hızla güçlenmekte” olan hareket, hem Kürt burjuvazisinin ve küçük toprak ağalarının başını çektiği **Kürt Milli Hareketidir**, hem de ‘ezilen ve sömürülen Kürt işçi ve köylülerinin, gittikçe komünist bir önderlikle birleşme istidadı gösteren sınıf hareketi yani **Halk Hareketidir**. Birincisi, sadece Türk hakim sınıflarının milli baskılarını ortadan kaldırmaya ve aynı zamanda Kürt burjuvazisinin ve toprak ağalarının “iç pazarı” ele geçirmesi amacına yöneldiği halde, ikincisi, hem Kürt burjuvalarının ve toprak ağalarının sömürü ve baskısına hem de milli baskıya, milliyetlerin ezilmesi politikasına karşı yönelmiştir. Şafak revizyonistleri, karakteri ve amaçları yönünden birbirinden tamamen farklı bu iki hareketi “halk hareketi” adı altında bir ve aynı şey gibi göstermektedir. (a.g.e. sf. 212)*

“Ama öte yandan kesin bir başka şeyde, buralardaki milli hareketlerin ister ayrı bir devlet kurmakla sonuçlansın, ister başka şekillerde sonuçlansın, milli ve demokratik devrimi tamamlamayacağıdır. Bu uluslarda emperyalizmi ve feodalizmi silip süpürmek görevi, yine proletaryanın sınıf hareketinin omuzlarındadır. Bu iki tip ulusta da proletarya, bir yandan milli ve demokratik devrimi tamamlama görevinin kendi omuzlarında olduğunu bilmeli, öte yandan da burjuva milli hareketinin ilerici ve demokratik muhtevasını desteklemelidir.” (a.g.e. sf. 214)

Kısacası “emperyalizme karşı milli devrimi” tamamlama görevi proletaryanın

Proletaryanın Emperyalizme Karşı Savaşımı ve Milli Mesele 2. Kitap

sınıf hareketinin, yani halk hareketinin omuzlarındadır.”

İyi ama bu emperyalizme karşı gelişen halk hareketine milli bir görev yüklediği için, halk hareketi milli bağımsızlık, emperyalizmden milli bağımsızlık sağlamak için gelişen bir hareket olduğu için bu onu “milli hareket” haline dönüştürür. İ. Kaypakkaya'nın “milli hareket” anlayışından farklı olan bir milli hareket, emperyalizme karşı milli devrimi tamamlayacak olan bir milli hareket. Ama yine de bir milli hareket. Böylece karşımıza iki tür milli hareket çıkmaktadır. Birincisi Kaypakkaya'nın halk hareketinden ayrı ele alınmasını zorunlu gördüğü ve kesin olarak ayırdığı milli hareket, ikincisi emperyalizme karşı milli devrimi tamamlayacak olan milli hareket, yani halk hareketi. İşte burada halk hareketi ile milli hareket, bu birbirleriyle ayrılması şart olan iki hareket bu sefer de mutlak ve kesin bir şekilde birleştirilmektedir. “Bu yeni dönemde milli hareketlerin” bir örneği olarak proletaryanın sınıf hareketi “yani halk hareketi” açıkça gösterilmektedir.

Böylece mutlak olarak birbirlerinden ayrılan, koparılan “Halk Hareketi” ve “Milli Hareket”, milli halk hareketi olarak birleştirilmektedir.

Fakat böylece ve farkına varılmadan “Milli Hareket”in mutlak bir şey olmadığı, halk hareketinden mutlak olarak ayrılan milli hareketin halk hareketinin ta kendisi haline geldiği teslim edilmektedir. “Milli Hareket”in hiç de bizzat İ. Kaypakkaya'nın ilan ettiği gibi mutlak bir hareket olmadığı ilan edilmektedir. Halk hareketi ile mutlak ayrılık içinde olan milli hareket, halk hareketinin ta kendisi olan milli harekete dönüşmekte ve böylece karşımıza iki tür milli hareket anlayışıyla çıkmaktadır.

İ. Kaypakkaya'nın milli meseleye yaklaşımındaki bu ikircikliği bilince çıkarmamış olan onun eleştirmen ve savunucularının bu ikircikliğin elinden neler çektiklerini ileride göreceğiz. Şimdilik İ. Kaypakkaya'dan devam edelim. İki tür milli hareket kavrayışıyla karşı karşıya olduğumuzu açıkça görelim.

3. “Milli Hareket” ve “Halk Hareketi” olarak Milli Hareket

Doğu Avrupa'da ve Asya'da milli hareketlerin, ancak 1905'lerde başlamış olduğunu ve hareketlerin tabii eğiliminin de milli devletlerin kurulması yönünde olduğunu belirttik. Doğu Avrupa'da ve Asya'da milli hareketlerin başladığı dönem, emperyalizmin teşekkülü, ticaretin uluslararası bir nitelik kazanmasıyla, milletlerarası sermayeyle, milletlerarası işçi sınıfı

Proletaryanın Emperyalizme Karşı Savaşımı ve Milli Mesele 2. Kitap

arasındaki çelişkinin ön plana çıktığı dönemdir.

1905'lerden II. Dünya Savaşının sonlarına kadar geçen süre içinde, Doğu Avrupa'da ve Asya'da milli devletler (bir kısmında çok milletli devletler) teşekkül etmiş, sömürgeler genel olarak sözde bağımsız hale gelmişlerdir. Gerçekten, bağımsızlığın yeni bir biçimi yaygınlık kazanmış, sömürge ülkelerin yerini, yarı-sömürge ülkeler almıştır.

1917 Büyük Ekim Sosyalist Devrimi , bütün dünyada burjuva önderliğinde eski tip devrimler dönemini kapamış, proletarya önderliğinde yeni demokratik devrimler dönemini ve sosyalist devrimler dönemini açmış bulunuyordu. Burjuvazi bütün dünyada halk hareketlerinden korkar hale gelmiştir. Bu yüzden Doğu Avrupa'da ve Asya'da milli hareketler sömürge yapıyı yarı-sömürge yapıyla değiştirmekten ileri gidemediler. Yarı-feodal yapıyı ise olduğu gibi muhafaza ettiler. Burjuvazi ve toprak ağaları sınıfları ittifak kurarak, emperyalizmle işbirliğine giriştiler.

İkinci Dünya Savaşının sonunda Çin'de yeni demokratik devrimin başarıya ulaşması, Doğu Avrupa ülkelerinde proletarya önderliğinde anti-faşist halk cephelerinin iktidarı ele geçirmesi, bunların demokratik halk diktatörlüğünden durmaksızın proletarya diktatörlüğüne ve sosyalizmin inşasına geçmeleri, emperyalizmin gerilemesi, bütün bunlar geri ülkelerdeki burjuvaziyi, devrimden daha çok korkar hale getirmiştir.

*Emperyalizmin toptan çöküşü, sosyalizmin bütün dünyada zafere ilerlediği bu yeni dönemde **milli hareketlerin** (abç) durumu şudur:*

Yarı-sömürge, yarı-feodal ülkelerde milli devrimin tamamlanması görevi, yani emperyalizmin ve feodalizmin tamamen ve kesinlikle tasfiyesi görevi, artık proletaryanın sınıf hareketinin omuzlarındadır. Burjuvazi artık kendisinin tarihi görevleri olan bu görevleri başaracak güçte ve yetenekte değildir. Sadece milli burjuvazinin bir kanadı, devrimci kanadı, proletarya önderliğindeki birleşik halk cephesinde bir müttefik olarak yer alabilir, o da durmaksızın yalpalayarak, bocalayarak. Çağımız için genel, yaygın ve tipik olan durum budur.

Öte yandan hala devam eden az miktardaki eski sömürgelerde ve çok milletli devletlerde ezilen bağımlı ve uyruk milletlerin burjuvaları ve bir kısım toprak ağaları, milli baskılara karşı ve milli devletler kurma amacı ile, milli hareketlere girişmektedirler. Gerek sömürgeler ve gerekse uyruk milletlerdeki bu milli hareketler, eski dönemin çağımıza devrettiği yaygın olmayan ve çağımızı karakterize etmeyen ama yine de Marksist-

Proletaryanın Emperyalizme Karşı Savaşımı ve Milli Mesele 2. Kitap

Leninistlerin ele almak zorunda oldukları birer vakıadırlar. Bu iki tip ulusta da milli hareketlerin doğal gelişme eğilimi, milli devletlerin kurulması yönündedir. Kesin bir şey varsa, o da, bu milli hareketlerin ilerici ve demokratik bir muhteva taşıdığıdır. Ama öte yandan kesin bir başka şeyde, buralardaki milli hareketlerin ister ayrı bir devlet kurmakla sonuçlansın, ister başka şekillerde sonuçlansın, milli ve demokratik devrimi tamamlayamayacağıdır. Bu uluslarda emperyalizmi ve feodalizmi silip süpürmek görevi, yine proletaryanın sınıf hareketinin omuzlarındadır. Bu iki tip ulusta da proletarya, bir yandan milli ve demokratik devrimi tamamlama görevinin kendi omuzlarında olduğunu bilmeli, öte yandan da burjuva milli hareketinin ilerici ve demokratik muhtevasını desteklemelidir.

Türkiye bugün çok milletli devletlerden biridir. Ve Türkiye’de sadece Kürtler bir ulus teşkil ederler. Bu bakımdan da Türkiye komünistleri açısından milli meselenin esasını (tamamını değil) Kürt meselesi teşkil eder. Şimdi Kürt milli hareketinin gelişmesine göz atalım. (a.g.e., sf. 212-214)

Yani,

- 1- “Halk Hareketinden” kesin olarak ayrı ele alınması gereken, Batı Avrupa’da 1789-1871 döneminde sona eren Doğu Avrupa ve Asya’da 1905’te başlayan -ve özelliklerini daha sonra ele alacağımız- “Milli Hareket”.
- 2- 1917 Büyük Ekim devrimiyle ise burjuva önderliğindeki eski tip devrimler dönemi kapanmıştır. Yani yukarıdaki tür milli hareketler dönemi kapanmıştır. Proletarya önderliğinde yeni demokratik devrimler dönemi ve sosyalist devrimler dönemi açılmıştır.

Bu dönemde II. Dünya savaşının sonuna, yani yeni çağımızın başına kadar bu eski tip milli hareketler, burjuvazi ve toprak ağalarının (dikkatinizi çekerim, ne milli ne de komprador, yani hem milli hem de komprador burjuvazi) başını çektiği ve burjuvazi bütün dünyada halk hareketlerinden korkar hale geldiği için sömürge yapıyı yarı- sömürge yapıyla değiştirmekten başka bir şey yapmayan milli hareketler vuku bulmuştur.

II. Dünya savaşı sonrası dönemde, emperyalizmin toptan çöküşe, sosyalizmin bütün dünyada zafere ilerlediği, yeni çağımızda ise birincisi bu eski tip milli hareketler, “eski dönemin” çağımıza devrettiği, emperyalizm öncesi bağımsız milli devletler kuran, emperyalizm döneminde yine eğilimi bağımsız devletler kurmak olsa da sömürge yapıyı yarı-sömürge yapıyla değiştirmekten başka bir şey yapamayan Ekim devrimi öncesine ait olan, eski tip burjuva demokratik devrimi olan, eski tip Milli Hareketler, halk hareketinden kesin olarak ayrılması

Proletaryanın Emperyalizme Karşı Savaşımı ve Milli Mesele 2. Kitap

gereken milli hareketler tek tük de olsa sürmektedir. İkinci ve yaygın olarak, çağımızı karakterize eden milli hareketler ise işte böylesi bir bağımsızlıkla yarı-sömürge haline gelmiş olan ülkelerde emperyalizmden tam kopuşu sağlayacak olan ve proletaryanın sınıf hareketinin omuzlarında olan, yani halk hareketi olan milli hareketlerdir.

4- “Halk Hareketi”nden Kesin Bir Şekilde Ayrı Ele Alınması Gereken “Milli Hareket”in Özellikleri ve Komünistlerin Tavrı

a) Millet nedir?

“Millet, hakim sınıflar dahil bütün sınıf ve tabakaları içine alır... Bunların içinde devrimden menfaati olan, devrim safında yer alan sınıf ve katmanlar olduğu gibi, devrime düşman olan ve devrimle karşı devrim arasında bocalayan sınıf ve tabakalar da vardır... millet, kapitalizmle birlikte, “kapitalizmin yükselme çağı”nda ortaya çıkmıştır; sosyalizmin ileri bir aşamasında da yok olacaktır.... milletin kapsamı devrim aşamalarına bağlı değildir ..” (a.ge., sf. 193)

b) Milli hareketin özellikleri:

i- milli hareket sınırları belli bir tarihi alana yerleşmiştir. Batı Avrupa’da 1789-1871, Doğu Avrupa ve Asya’da ise 1905’ de başlamıştır.

ii- milli hareketlerin tabii eğilimi milli devletlerin kurulması yönündedir.

iii- Özünde her zaman burjuvazinin damgasını taşımakta ve her şeyden önce burjuvazi için yararlı, onun tarafından özlenir bir hareket olmaktadır. (a.g.e., sf. 209-210)

c) Ekim Devrimi sonrası Milli Hareketlerin durumu.

Ekim devrimi sonrası, “Burjuvazi bütün dünyada halk hareketlerinden korkar hale gelmiştir. Bu yüzden Doğu Avrupa’da ve Asya’da milli hareketler sömürge yapıyı yarı-sömürge yapıyla değiştirmekten ileri gidemediler.

II. Dünya savaşından sonraki yeni çağımızda ise, “az miktardaki eski sömürgelerde ve çok milletli devletlerde ezilen bağımlı ve uyruk milletlerin burjuvaları, bir kısım toprak ağaları, milli baskılara karşı ve milli devletler

Proletaryanın Emperyalizme Karşı Savaşımı ve Milli Mesele 2. Kitap

kurmak kurma amacı ile milli hareketlere girişmektedirler.” .. bunlar, “eski dönemin çağımıza devir ettiği yaygın olmayan ve çağımızı karakterize etmeyen ama yine de Marksist-Leninistlerin ele almak zorunda oldukları birer vakıadırlar. (a.g.e., sf. 213- 214)

d) Bu milli hareketlerin doğal eğilimi milli devletler kurulması yönündedir, ilerici ve demokratik bir muhteva taşırlar. Ama bunlar ister ayrı bir devlet kurmakla sonuçlansın, ister başka şekillerde sonuçlansın milli ve demokratik devrimi tamamlayamazlar. (a.g.e., sf. 214)

e) Milli Hareketin Amacı nedir?

Milli baskının amacı, en genel ifadesiyle, ülkenin bütün pazarlarının, maddi zenginliklerinin rakipsiz hakimi olmaktır. Milli harekette buna karşı, ezilen ulusun burjuva ve toprak ağalarının “iç pazarı” ele geçirmesi amacına yönelir. Meselenin özü budur. (a.g.e., sf. 201 ve 212)

f) Milli hareketin Demokratik Muhtevası.

Milli hareket genel demokratik bir muhteva taşır. Çünkü, bir yönüyle ezen ulusun hakim sınıflarının zulmüne, zorbalığına, imtiyazlarına, bencil çıkarlarına karşı yönelmiştir. Milli baskının kaldırılması, milliyetler arasında eşitliğin sağlanması, hakim sınıfların imtiyazlarının kaldırılması, dil üzerindeki yasakların kaldırılması ve sınırlamaların son bulması, her alanda uluslar arasında eşitliğin ve ulusal devlet kurma hakkı eşitliğinin tanınması, bütün bunlar demokratik ve ilerici taleplerdir.

Proletarya, milli hareketlerin ezen ulus hakim sınıflarının milli zulmüne, zorbalığına, çıkarlarına karşı yönelen, her türlü milli baskının kalkmasını ve milletlerin eşitliğini hedef alan genel demokratik muhtevasını kesinlikle ve kayıtsız şartsız destekleyecektir. (a.g.e., sf. 223 ve 227)

g) Milli Hareketlerin Gerici Muhtevası.

Milli harekette burjuvazinin asıl amacı kendi üstünlüklerini sağlamaktır. Pazara hakim olmaktır; bölgesindeki maddi zenginlikleri vs. .. kendi ulusal gelişmesini garanti altına almaktır. Burjuvazi ve milli harekete katıldığı ölçüde toprak ağaları kendi lehine eşitsizlik, kendi lehine imtiyaz isterler. Başka milletlerin demokratik haklarını kendi lehine gasbetmek ister. Çeşitli milliyetlerin proleterlerini ulusal çitlerle birbirinden ayırmak ister. .. vs. vs.

Proletaryanın Emperyalizme Karşı Savaşımı ve Milli Mesele 2. Kitap

Yani milli hareketlerin bir de milliyetçiliği güçlendirmeye, böylece burjuva ve toprak ağalarının üstünlük ve imtiyazlarını gerçekleştirmeye yönelik gerici muhtevası vardır.

Proletarya, bu eğilime asla ve asla destek olmayacaktır. Burjuva milliyetçiliğine yardım etmeyecektir. Ezilen ulusun burjuva ve toprak ağalarının gerici ve milliyetçi emellerine karşı mücadele edecektir. (a.g.e., sf. 227 ve 231)

h) Proletarya ezilen milletin ayrılmasını ne zaman destekler, ne zaman desteklemez?

Buna proletarya devrimin gelişmesi, güçlenmesi açısından bakar. Eğer ezilen milletin ayrı bir devlet kurması, ezilen ulusun yaşadığı bölgede proletarya önderliğinde demokratik halk devriminin gelişmesi ve başarıya ulaşması imkanını artırırsa ayrılmayı destekler, yok geciktirecek, zorlaştırırsa desteklemez.

Böylece İ. Kaypakkaya karşımıza Marksist-Leninistlerin proleter devrimleri çağı öncesi, burjuva demokratik devrimleri çağında milli meseleye bakış açısını olduğu gibi koruyan bir anlayışla çıkmaktadır.

Halk hareketinden bağımsız, ondan kesin olarak ayrılmış olarak ele aldığı milli harekete tüm yaklaşımı Marksist-Leninistlerin milli harekete burjuva demokratik devrimleri çağındaki yaklaşımıdır.

Milli hareketlere böylesi bir yaklaşımın proleter harekete vereceği zararlar sanırız yeterince açıktır.

İ .Kaypakkaya'nın milli harekete bu yaklaşımında emperyalizme verilen tek referans, emperyalizm çağında burjuvazinin gericileştiği, halk hareketinden korktuğu için bu milli hareketlerin sömürge yapıyı yarı-sömürge yapıyla değiştirmekten öteye gitmeyecekleri şeklindeki önerisidir.

5- Halk Hareketi Olarak Milli Hareket

a) Halk kavramı bugün, genel olarak işçi sınıfını, yoksul ve orta halli köylüleri, yarı-proleterleri ve şehir küçük burjuvazisini kapsar. Geri ülkelerde .. halk sınıflarına bir de ... milli burjuvazinin devrimci kanadı girer .Halk, her tarihi dönemde devrimden menfaati olan, devrim safında yer alan sınıf ve tabakaları ifade eder. Halk kapsamı, her devrim aşamasında değişir. (a.g.e., sf. 193)

Proletaryanın Emperyalizme Karşı Savaşımı ve Milli Mesele 2. Kitap

b) Halk hareketi, ezilen ve sömürülen yığınların sınıf hareketidir. Ve özünde her zaman ezilen kitlelerin damgasını taşımaktadır; her tarihi dönemde vardır; ve bugün halk hareketleri, sınıf bilinçli proletaryanın önderliğiyle birleşerek, demokratik halk devrimleriyle ve sosyalist devrimleriyle kitlelerin nihai kurtuluşlarını gerçekleştirmeye yönelmiştir. (a.g.e., sf. 211)

c) Yarı-sömürge, yarı-feodal ülkelerde milli devrimin tamamlanması görevi, yani emperyalizmin ve feodalizmin tamamen ve kesinlikle tasfiyesi görevi artık proletaryanın sınıf hareketinin omuzlarındadır. Burjuvazi artık kendisinin tarihi görevleri olan bu görevleri başaracak güçte ve yetenekte değildir. Sadece milli burjuvazinin bir kanadı, devrimci kanadı, proletarya önderliğindeki birleşik halk cephesinde bir müttefik olarak yer alabilir, o da durmaksızın yalpalayarak, bocalayarak. Çağımız için genel, yaygın ve tipik olan durum budur. (a.g.e., sf. 213-214)

d) Bu yarı-sömürge, yarı-feodal ülkelerde emperyalizm ile ülke halkı arasındaki çelişmenin, emperyalizme karşı milli devrimle çözülmesi olayıdır. (a.g.e., sf. 403 ve 395)

e) Bu ülkelerde sınıf bilinçli proletarya hem ezen, hem de ezilen ulusun işçi ve emekçilerinin halk hareketini yönetir. (a.g.e., sf. 227)

Böylece İ. Kaypakkaya'nın milli meseleyi ele alırken şöyle bir değinerek geçtiği ve bizzat kendisinin millet ve milli hareket anlayışıyla mutlak olarak çelişen, onlar tarafından dışlanan yeni bir milli hareket anlayışıyla karşılaşırız.

Çağımız için genel, yaygın ve tipik olan milli hareketler olarak bu tür milli hareketler görülmesine rağmen bunlara milli mesele üzerine çalışmada sadece değinilmektedir.

Ve bu gayet anlaşılır bir şeydir. Kaypakkaya açısından bu tür milli hareketler ile "demokratik halk devrimi" bir ve aynı şeylerdir. Yani bu tür milli hareketlerin İ. Kaypakkaya'daki detaylı bir incelenişi demek onun "demokratik halk devrimi" teorisinin bir incelenişi demektir.

Dolayısıyla İ. Kaypakkaya'nın bu tür milli hareketlerin milli eşitsizliği ve sömürüyü ortadan kaldıracak olan proletarya önderliğinde bir halk hareketi olduğu şeklindeki görüşünün içerik olarak doğruluğu veya yanlışlığı ancak onun devrim anlayışının bütünlüğü içerisinde tespit edilebilir.

Proletaryanın Emperyalizme Karşı Savaşımı ve Milli Mesele 2. Kitap

Biz, şimdilik kaydıyla, böylesi bir varsayımdan hareket eden bir milli hareket anlayışıyla karşı karşıya olduğumuzu belirteceğiz.

Dolayısıyla, çağımızda genel, yaygın ve tipik olan milli hareketler sömürüyü ve milli eşitsizliği de ortadan kaldıracak olan proletarya önderliğinde halk hareketleridir ve proletarya açısından bunun tek anlamı ülkenin çeşitli milliyetlerinden işçi ve emekçilerinin başına geçip devrimi yapmaktır. Yani emperyalizmden, dış emperyalist güçlerden ülkenin tam bağımsızlığını sağlamaktır.

6. TOPARLAYALIM

İ. Kaypakkaya'nın Milli Meseleye yaklaşımı ikirciklidir.

1- "Halk Hareketi"nden kesin, mutlak bir şekilde ayrı olarak ele alınması gereken "Milli Hareket"ler vardır.

Bu Milli hareketler özünde pazar sorunudurlar. Özünde burjuvazinin damgasını taşırlar. Genel yönelimi milli devlet kurma yönünde olan bu milli hareketler Ekim devrimi sonrası burjuvazi halk hareketinden daha da korkar hale gelip emperyalizmle işbirliğine giriştiği için yarı- sömürge ülkeleri oluşturmaktan öteye gidememiştir. Fakat bu milli hareketler milli baskıya karşı demokratik muhteva taşırlar ve işte biz komünistlerin kayıtsız şartsız desteklediğimiz de bu demokratik muhtevadır. Bunlar yeni çağımıza eski dönemin kalıntısıdır. Az sayıda sömürge ve çok uluslu devletlerde vardılar.

2- Bir de, "Emperyalizmin toptan çöküşe, sosyalizmin bütün dünyada zafere ilerlediği bu yeni dönemde milli hareketlerin durumu şudur: " (a.g.e., sf. 213) diyerek milli hareket kategorisine kendi elimizle yerleştirdiğimiz, birinci tür milli hareketler emperyalizmden tam kopuşu sağlamadığı için bu tam kopuşu sağlamak, emperyalizme karşı milli devrimi tamamlamakla görevli olan milli hareketler, yani halk hareketi vardır. Bu da emekçilerin kesin kurtuluşuna yönelmiş milli harekettir. Hem milli eşitsizliğe, hem de sömürüye karşıdır.

Bu yarı- sömürgelerdeki bir milli hareket, aslında "demokratik halk devrimi" denilen devrimin ta kendisidir.

Dolayısıyla;

Bir yandan, milli hareket ile halk hareketi birbirine karıştırılmamalı, birbirinden tamamıyla farklı şeyler. Öbür taraftan, halk hareketi ile milli hareket bir ve aynı şeyler. Mutlak olarak ayrı ele alınması gerektiği ilan edilen iki eğilim bir ve aynı

Proletaryanın Emperyalizme Karşı Savaşımı ve Milli Mesele 2. Kitap

potada eritildi, birleştirildi. Mutlak olarak ayrı ele alınması gereken, mutlak olarak iki ayrı eğilim olan milli hareket ve halk hareketi bir tek eğilim içinde birleştirildi.

Ama aynı zamanda, bir potada eritilen bu iki zıt eğilim hiç de bu iki zıt eğilim değildir. Bu birliği mümkün kılmak için “milli hareket” içerik olarak değişikliğe uğratılmıştır. “Burjuva ve toprak ağalarıyla” birlikte tüm milletin hareketi olan milli hareket, “burjuva ve toprak ağalarını” dışalayan ve onlara karşı olan bir milli harekete dönüştürülmüştür.

İşte bu iki tür milli hareket anlayışı, varlığı açıkça ilan edilmeyen bu iki tür milli hareket anlayışı sayesinde ki, bir yandan milli hareket ile halk hareketi arasındaki mutlak farklılık ısrarla savunulmakta diğer yandan da, halk hareketi ile milli hareket birleştirilebilmektedir.

II) İ. KAYPAKKAYA’NIN GÖRÜŞLERİNDEKİ TEMEL HATALAR VEYA MİLLİ MESELEDE GÖRECELLİK

1- Millet ve Milli Hareket, Halk ve Halk Hareketi.

İ. Kaypakkaya tarihi bir kategori olan milletin bir tanımını sunuyor. Ve bu tanımın ve bu tanıma uygun olarak milletin **değişmez** bir topluluk olduğunu ilan ediyor.

İ. Kaypakkaya’nın kullandığı millet tanımı “modern uluslar” diye bilinen burjuva ulusların tanımıdır. İ. Kaypakkaya’ya göre ulus budur ve sadece budur. Ve sosyalizmin yüksek bir aşamasına kadar da varlığını sürdürecektir.

Bu öneri birincisi, yanlıştır. İ. Kaypakkaya’nın bu satırları yazdığı sırada hali hazırda tarih tarafından yalanlanmıştır. Çünkü, bu burjuva uluslar, bu modern uluslar tüm varoluşlarına karşın tarihin çöplüğüne gönderilmiş, dünya tarihi hali hazırda **sosyalist ulusları** görmüştü. Burjuvazi ve toprak ağalarının yok edildiği, ezen ve ezilenin olmadığı sosyalist ulusları görmüştü. İ. Kaypakkaya’nın tanımını verdiği modern uluslar eskimiş, onların yerini yepyeni bir ulus türü, sosyalist uluslar almıştı. (bkz. Birinci Kitap)

İkincisi, bu öneri içten içe, derinden derine karşı-devrimci bir öneridir. Çünkü sosyalizmin yüksek bir aşamasına kadar İ. Kaypakkaya’nın tanımına uyan milletlerin, yani burjuva milletlerin varlığını sürdüreceğini iddia etmektedir.

En son varılan sonucun İ. Kaypakkaya’nın gerçek görüşlerine ters düştüğü ilan edilebilir. Burada basit bir hatayı büyüttüğümüz iddia edilebilir. Ama bu doğru

Proletaryanın Emperyalizme Karşı Savaşımı ve Milli Mesele 2. Kitap

olmaz. Aynı içerik, yani sosyalizmde burjuvazinin varlığını koruması olgusu İ. Kaypakkaya'nın devrim ve sosyalizmi inşa anlayışında da karşımıza çıkacaktır. Ve ancak orada iç bütünlüğü ile ve kesin olarak ortaya konabilir. Bu nedenle bu sonucu şimdilik kaydıyla bir kenara koyabiliriz.

Fakat bu sefer de karşımıza "halk" tanımı çıkmaktadır. Kapitalist burjuvazinin orta kesimi "halk" kategorisine dahil edilmektedir. Halk, alttaki tabakalar, ezilen yığınlardır. Halk devrimi de tamı tamına bunların aktif olarak katıldıkları devrimler. İ. Kaypakkaya'nın kullandığı halk tanımı ise hepimizce bilindiği gibi belli bir devrim ve sosyalizm inşası teorisinin kaçınılmaz bir parçası olarak Mao Zedung tarafından formüle edilmiştir, ve hem Mao Zedung'da hem de İ. Kaypakkaya'da orta burjuvazi ile birlikte sosyalizm inşası teorisinin bir parçası olarak kullanılmaktadır. Halk kavramının böylesi bir kullanımı kişiyi pek çok çelişmelere gebe bırakmaktadır. Sadece bir örnek verirsek: burjuvazi için demokrasinin olduğu yerde halka demokrasi olamayacağı, halk saflarında demokrasi uygulanacağı ilan edilmekte, gel gelelim bizzat halk orta burjuvaziyi içermektedir. vs. vs.

Fakat konumuz açısından sadece İ. Kaypakkaya'nın halk tanımının da tıpkı millet tanımı gibi yanlış olduğuna değinmek ve bunun devrim teorisi ve sosyalizmin inşası açısından taşıdığı anlamları bir kenara bırakmak, İ. Kaypakkaya'nın bu konudaki görüşleri incelenirken ele almak metod olarak en uygundur. **Şimdilik kaydıyla** İ. Kaypakkaya'nın halk kategorisi içinde orta burjuvaziyi de saymasının kaçınılmaz sonuçlarını bir kenara koyacağız. Bu hatalı sonuçları yok farzedeceğiz.

Konumuza dönersek:

Ulus, millet kavramı mutlak değil, relatif, göreceldir. Sınıfsal içeriğinin değiştiği bizzat tarih tarafından ispatlanmıştır.

Aynı görecelilik milli hareketler için de geçerlidir. Ulusal mücadele sadece bir bütün olarak burjuva ulusun onu ezen yabancı ulusa karşı mücadelesi değildir. Tarih, ezilen bir ulusun bizzat **kendi** burjuvazisine karşı ayaklandığı, ulusal bağımsızlığı için bunu yapmak zorunda olduğu ulusal mücadeleleri doğurmuştur.

Ve bu yaklaşım açıkça belirtilmese de, yukarıda değindiğimiz hataları içinde barındırsa da İ. Kaypakkaya tarafından da savunuluyor. Bu olguya onun görüşlerini ortaya koyarken genişçe değinmiştik. Kısaca tekrarlırsak: bir yandan millet ancak ve ancak burjuva millet olabilir ve milli hareket de bir bütün olarak bu ulusun hareketi. Öbür yandan, millet ve milli hareketten mutlak olarak ayrı

Proletaryanın Emperyalizme Karşı Savaşımı ve Milli Mesele 2. Kitap

olması gereken halk ve halk hareketi de millet ve milli harekettir çünkü bizzat ulusun bir parçasını, burjuva ulusun bir parçası olan “burjuvazi ve toprak ağalarını” da karşısına alan ve böylece onları milli hareketten-dolayısıyla milletten- dıştalayan bir milli hareket söz konusu edilmektedir.

2- İki Tür Milli Hareket?

İ. Kaypakkaya’yı incelerken gördük ki onun için iki tür milli hareket mevcuttur.

Bunlardan birincisi burjuva ulusun tanımına uygun olarak burjuva ulusun, bir bütün olarak burjuva ulusun kurtuluş hareketidir. İ. Kaypakkaya burjuva ulusun bu bütünlüğünü aşırıya bile vardırıır ve mesela kompradorları bile bu kurtuluş hareketinin parçası, dahası önderleri olarak ele alır. İşte İ. Kaypakkaya’ya göre ulusal mücadele bu ulusal mücadeledir. Ve bu ulusal mücadele **eski dönemin** bir kalıntısıdır. Bu nedenledir ki onlar eski tip burjuva demokratik devrimlerin bir parçasıdır, proleter devrimlerinin değil. (Bkz. İ. K. Seçme Yazılar, Sf. 156) Ve yine daha önce gördüğümüz gibi İ. Kaypakkaya bu tür milli hareketlere Marksist-Leninistlerin Ekim devrimi öncesi yaklaşımlarını olduğu gibi uygular.

İkinci tür milli hareket ise çağımızda genel ve tipik olan milli harekettir. Proletaryanın başını çektiği halk hareketinin ta kendisidir.

Bu durumun İ. Kaypakkaya açısından yarattığı çelişmeye değinmiştik.

İyi ama, iki tür milli hareket var mıdır?

3- İki Tür Milli Hareket Yoktur

Kapitalizm, emperyalizm aşamasında diğer ulusları ezme siyasetine kesinlik kazandırmış ve böylece ezilen ulusların emperyalizme karşı savaşımına yol açmak zorunda kalmıştır.

Ekim devrimi ile de proleter devrimleri çağı başlamıştır.

Artık sınıf mücadelesi açık ve kesin bir şekilde proletarya ile emperyalist kapitalizm arasındadır. Proletarya dünya emperyalizmini yok etme savaşımına başlamıştır.

Düşmanı emperyalizme karşı savaşımında emperyalizmi cephe gerisinde sarsmakta olan milli hareketler proleter hareket için derin bir yedek güç kaynağı haline gelmiştir.

Proletaryanın Emperyalizme Karşı Savaşımı ve Milli Mesele 2. Kitap

Bu milli hareketler burjuva çerçeveyi hiç mi hiç zorlamasalar, her şeyleriyle bir burjuva hareket olsalar bile emperyalizme zarar verdikleri için ve oranda proleter hareketin düşmanı emperyalizme karşı savaşımında onun bir yedeği haline gelirler, proleter devriminin bir parçası haline gelirler.

Bu hareketler ezilen ulusun burjuvazisinin gelişmesinin bir aracı olarak kalsalar, daha ileri gidemeseler bile artık proleter devrimlerinin bir parçasıdırlar. Onun yedek gücüdürler. Çünkü artık çağımız burjuvazinin gelişmesinin çağı, burjuva demokratik devrimleri çağı değil, proletaryanın gelişmesi çağı, proleter devrimleri çağıdır.

Bu meyanda, çağımızda “eski döneme ait” eskiden kalma, burjuva demokratik devrimlerin bir parçası olan herhangi bir milli hareket, proletaryanın eski dönemdeki taktikleriyle yanaşabileceğimiz bir milli hareket kalmamıştır.

Tüm milli hareketler proletaryanın dünya emperyalizmine karşı sınıf mücadelesinde aldıkları yer açısından değerlendirilmelidirler.

İ. Kaypakkaya ise milli hareketleri iki ana türe bölmekte, bunlardan birini burjuva demokratik devrimlerin bir parçası olarak ele almakta ve onlara karşı proletaryanın burjuva demokratik devrimleri çağındaki taktiklerini uygulamayı önermektedir.

İ. Kaypakkaya'nın temel zaafını işte bu nokta oluşturmaktadır.

4- İki Tür Milli Hareket Vardır

İ. Kaypakkaya'nın ele aldığı türden iki tür milli hareket yoktur. Ama, tüm çeşitlilikleri içinde ancak ve ancak iki tür milli hareket vardır.

Emperyalizmi zayıflatmaya meyleden milli hareketler. Ki bunlar devrimcidir.

Emperyalizmi güçlendirmeye, kollamaya meyleden milli hareketler. Ki bunlar karşı-devrimcidir.

5- Milli Hareketlerde Çeşitlilik

Ekim devrimi ile dünya tarihi kesin olarak yeni bir yönetime, yeni bir eğilime sahip olmuştur. Dünya kapitalizminin yerle bir edilmesi ve yerine dünya proletaryasının diktatörlüğünün kurulması.

Bu nedenledir ki, dünya tarihinin akışını bu iki güç proletarya ve emperyalist

Proletaryanın Emperyalizme Karşı Savaşımı ve Milli Mesele 2. Kitap

kapitalizm belirlediği içindir ki milli hareketlerin başlangıçları olmasa da kaçınılmaz sonuçları, varmaları gereken mantıki sonuç ezilen ulusların dünya emperyalist sisteminden kopmaları onların dünya proleter sisteminin bir parçası haline gelmeleridir.

Bu eğilim doğmuştur. Dolayısıyla da ezilen ulusların milli kurtuluş hareketlerinin bizzat ezilen ulusun burjuvazisine karşı gelişmesi zorunluluğu, milli hareketlerin sosyalist milli hareketlere dönüşmesi zorunluluğu doğmuştur. Ezilen ulusların proletaryası içinde yer aldıkları milli hareketleri bu zorunluluğun taleplerine uygun olarak geliştirmek zorundadırlar. Gelgelelim, bu eğilim kendisini doğrudan doğruya empoze edemez. Bu eğilim tarihin ürettiği ulusların gelişme seviyesindeki binbir çeşitlilik içinde kendine kanallar aramak, kendine yol açmak zorundadır.

Bu yolu en kısa zamanda açmak, sonuca en kısa yoldan varmak için proletaryanın partisi ulusların tarihi gelişme seviyelerini dikkate almak zorundadır. Geçtik en geri uluslardan, en modern uluslarda bile proletarya ile burjuvazi arasındaki ayrışmanın zorlukları, sosyalist eğilimin kendini empoze etmesinin zorlukları açıktır.

Tüm bunlardan ilk olarak iki sonuç çıkar:

Birincisi, Ekim devrimiyle de ispatlandığı ve böylece proleter hareket açısından savunulması haklılık kazandığı üzere milli hareketler sosyalist milli hareketlere dönüşmüşlerdir. Milli hareketlerin sonucunda iktidar milli burjuvazinin değil, proletaryanın olmalıdır. Burjuvazinin hakimiyeti altında milletler arasında eşitlik olmaz. Bir bütün olarak burjuva ulusun kurtuluşu değil, burjuvaziye rağmen ve ona karşı ezilen halktan oluşan ulusun kurtuluşu.

İkincisi, emperyalizm en geri uluslardan en modern uluslara kadar ulusların ezilmesi demek olduğu ve en modern uluslarda bile proletaryanın burjuvaziden ayrışması, yani sosyalist eğilimin kendini empoze etmesi pek çok zorluklarla karşılaştığı için bir bütün olarak ulusun, burjuva ulusun emperyalizmden kurtuluşunu savunma zorunluluğu da geçerliliğini korur.

Yani, ulusal hareket uluslar gelişmelerinin çeşitli aşamalarında olduğu için çeşitli aşamalardan geçerek ama mutlaka mantıki sonucuna, Sovyet iktidarı sonucuna varmak zorundadır.

Bu nedenledir ki programının formülünde varolandan hareket etmek zorunda olan proletaryanın partisi ulusların kendi kaderini tayin hakkını, burjuva ulusların kendi kaderini tayin hakkı olarak programına koyar. Ve yine eylemlerinde

Proletaryanın Emperyalizme Karşı Savaşımı ve Milli Mesele 2. Kitap

varolanın içindeki tarihi, eğilimi de dikkate almak zorunda olan proletaryanın partisi ulusların kendi kaderini tayin hakkından sadece burjuva ulusları anlamaz. Burjuvaziye rağmen ulusu, ezilen emekçilerden oluşan ulusu da anlar ve ulusların gerçek kurtuluşunun tamı tamına da milli burjuvaziye alt etmekten geçtiğinin propagandasını yapar.

Başka bir deyişle, Ekim devrimi sonrası ulusal hareketlerin sosyalist ulusal hareketler olarak gelişmesi dönemi başlamıştır ve fakat buna rağmen ulusal hareketlerde burjuva etkiler, proleter hareketin dikkate alması gereken, ulusal hareketin kendini tamamıyla kurtaramadığı burjuva etkiler varlığını sürdürmektedir. İşte bu “eskinin bir kalıntısı”dır, eski döneme aittir. Fakat bu ulusal hareketleri “eski tip burjuva demokratik devrimlerin bir parçası” yapmaz; fakat, bu onları eski dönemin milli kurtuluş hareketleri, proleter hareketin eski anlayışı, milli hareketlerin içerik ve gelişme yönü ve dolayısıyla proleter hareketin onlara yaklaşımı açısından eski döneme ait milli hareketler yapmaz. Emperyalizm çağında, hele hele Ekim devrimi sonrası milli hareketlerin tüm içerik, yönelim ve proleter hareket açısından anlamı değişmiştir. Milli hareketlerde burjuva etkilerin kalıntılarına rağmen bu böyledir. Ekim sonrası dönemde hiçbir millî harekete eski dönemden kalma millî hareket denemez, onlara eski döneme ait kafalarla yaklaşılamaz.

Böylesi bir yaklaşımın İ. Kaypakkaya'nın başına açtığı belalardan bir örnek sunalım.

6- Soyut Değil, Somut

“.. **Her** ezilen ulusun burjuva milliyetçiliği, zulme **karşı** yönelmiş olan genel bir demokratik muhteva taşır ve bizim ulusal imtiyazlar sağlama eğiliminden bunu kesin olarak ayırdederek... **kayıtsız şartsız** desteklediğimiz işte bu muhtevadır.” (a.g.e., sf. 230)

Kimin sözleri bunlar? Lenin' in.

İ. Kaypakkaya bu alıntıyı en az iki kere tekrarlar ve ezilen ulusların ezen ulusa karşı mücadelesinin demokratik muhteva taşıdığını, proleter hareketin bunu kayıtsız şartsız destekleyeceğini ilan eder. “Kürt millî hareketi, ezilen bir ulusun, hakim bir ulusun hakim sınıflarına karşı mücadelesi olarak ileridir ve demokratik bir muhteva taşır. Biz bu demokratik muhtevayı kesinlikle ve kayıtsız şartsız destekleriz.” (a.g.e., sf. 231)

Demek ki biz her millî hareketin demokratik muhtevasını kesinlikle ve kayıtsız şartsız destekleriz.

Proletaryanın Emperyalizme Karşı Savaşımı ve Milli Mesele 2. Kitap

Gelgelelim Lenin'in bu satırları Ekim devrimi öncesine aittir. Ve ama yine Lenin'de Ekim devrimi öncesinde bahsi geçen demokratik muhtevanın neden desteklendiği de vardır:

“Milliyet ilkesi, burjuva toplumunda, tarihi bakımdan kaçınılmaz ve zorunlu bir ilkedir ve bu toplumu ele alan bir Marksist, milli hareketlerin tarihi meşruiyetini kesin olarak kabul eder. Ama, bu kabul edişin burjuva milliyetçiliğinin savunma biçimini almaması için o, milli hareketlerde **ilerici olarak ne varsa** (a.ç. İ.K.) ancak onu desteklemekle yetinmelidir ..” (a.g.e.. sf. 228)

Burjuva devrimleri çağında milli hareketlerin burjuva demokratik eğilimi tarihin genel gelişme akımına uygun düşer, bu nedenle ilericidir, bu nedenle kayıtsız şartsız desteklenir.

Ekim Devrimi ile ise tarihin akışı tümünden değişmiştir. Şimdi tarihin gelişmesini belirleyen dünya proletaryası ile dünya emperyalizmi arasındaki mücadeledir. Tarihin akışı, tarihin gelişme yönü proleter devrimine doğrudur. Ancak bu akıma uygun düşen hareketler ilerici, daha doğrusu devrimcidir. Bu nedenle burjuva demokratik bir içeriğe sahip olmak şu veya bu hareketi devrimci yapmaya yetmez.

Eskiden, burjuva demokratik devrimleri çağında milli mesele modern ulusları ilgilendiren bir sorundu, bu nedenle, onlar burjuva olarak gelişmiş uluslar oldukları için onların milli hareketleri burjuva demokratik bir içeriğe sahipti ve burjuva demokratik devrimlerinin bir parçası olarak bu hareketlerin bu içeriği devrimciydi. Ve proleter hareketin bu hareketlere karşı tavrı soyut idi. Soyut burjuva hakları destekleme tavrıydı.

Şimdi, Ekim Devrimi sonrası dönemde, proleter devrimleri döneminde işler kökten değişmiştir. Burjuva demokratik programlı, hareket olarak burjuva demokratik içerikli bir işçi hükümeti, emperyalist metropollerde böyle bir hareket emperyalizmin koruyucusu olarak tüm burjuva demokratik içeriğine rağmen karşı-devrimcidir. Gelgelelim, hiçbir demokratik içeriğe sahip olmayan Afgan emirinin İngiliz emperyalizmine karşı milli mücadelesi devrimcidir. Çünkü artık sorun bir dünya sorunu haline gelmiş, en gerisinden en ilerisine ulusların emperyalizme karşı mücadelesi sorunu haline gelmiş ve bunlardan yararlanmaya koyulan proletarya içinde somut tavrı sorunu haline gelmiştir. Milli hareketler bizim düşmanımızı zayıflatıyor mu, dolayısıyla bizim hareketimize destek oluyor mu, yoksa tam tersi mi? Proleter hareket açısından ulusal harekete karşı tavrı sorunu soyut haklar, soyut burjuva haklar, ve bunları destekleme sorunu olmaktan çıkmış, somut olarak proleter hareketin

Proletaryanın Emperyalizme Karşı Savaşımı ve Milli Mesele 2. Kitap

düşmanının, emperyalizmin yerle bir edilmesi sorununa dönüşmüştür. Milli sorun proleter devriminin bir parçası haline gelmiştir.

Şimdi gelin bu demokratik muhteva savunma hevesinin İ. Kaypakkaya'nın başına açtığı bir belayı görelim:

İ. Kaypakkaya açısından halk hareketinden kesinlikle ayrılmış olarak ele alınması gereken milli hareketlerin nasıl bir şey olduğunu tekrar okuyalım:

“..uyruk milletlerin burjuvaları ve bir kısım toprak ağaları milli baskılara karşı ve milli devletler kurmak amacı ile milli hareketlere girişmektedirler... kesin bir şey varsa o da, bu milli hareketlerin ilerici ve demokratik bir muhteva taşıdığıdır. Ama öte yandan kesin bir başka şey de, buralardaki milli hareketlerin ister ayrı bir devlet kurmakla sonuçlansın, ister başka şekillerde sonuçlansın milli ve demokratik devrimi tamamlayamayacağıdır. Bu uluslarda da emperyalizmi ve feodalizmi silip süpürmek görevi, yine proletaryanın sınıf hareketinin omuzlarındadır. .” (a.g.e., sf. 214)

Yani emperyalizmden tam kopuşu sağlayamayan, feodalizmi yok etmeyen ve bir bütün olarak burjuvazinin katıldığı, yani kompradorların da katıldığı bir milli hareket. Ve kesin bir şey varsa bunların ilerici ve demokratik muhtevası vardır. Ve biz bunu kayıtsız şartsız destekleriz.

Mesela Kürt milli hareketleri için bila istisna tavrı bu olmalıdır:

“..Kürt isyanları böyle doğdu. Komünistler bu isyanların zulme, milletleri ezme politikasına, eşitsizliğe imtiyazlara karşı yönelen ilerici ve demokratik yanını destekler ..” (a.g.e., sf. 218)

“Kürt milli hareketi genel bir demokratik muhteva taşır. Çünkü bir yönüyle ezen ulusun hakim sınıflarının zulmüne, zorbalığına, imtiyazlarına, bencil çıkarlarına karşı yönelmiştir. Milli baskının kaldırılması, milliyetlerin arasında eşitliğin sağlanması, hakim ulusun hakim sınıflarının imtiyazlarının kaldırılması, dil üzerindeki yasaklamaların ve sınırlamaların son bulması, her alanda uluslar arasında eşitliğin ve ulusal devlet kurma hakkı eşitliğinin tanınması, bütün bunlar demokratik ve ilerici taleplerdir.” (a.g.e., sf. 223)

O halde ..

O halde komprador burjuvazinin ve toprak ağalarının başını çektiği ve bütün burjuvazinin de katıldığı ve, emperyalizmden tam kopuşu sağlamayıp, feodalizmi yok etmemiş olan Kemalist kurtuluş hareketi de böyle

Proletaryanın Emperyalizme Karşı Savaşımı ve Milli Mesele 2. Kitap

değerlendiriliyor olsa gerek.

Kemalist hareket hakkında okuyalım:

2) Kurtuluş Savaşımızın Yer Aldığı Çağ, Şafak revizyonistlerinin dediği gibi “Proleter devrimleri ve Milli kurtuluş savaşları çağı” değil, “Proleter devrimleri çağı”dır. Ekim devrimi bütün dünyada “Proleter devrimleri çağı”nı açmıştır. Geri ülkeler de dahil, dünyanın her yanında burjuvazi, devrimden korkar hale gelmiştir.

Bu nedenle, burjuvazi herhangi bir devrime önderlik etmek bir yana, bizzat devrimin köstek olmaya, devrimin ilerlemesini engellemeye koyulmuştur. Dünyada, proletarya önderliğinde yeni demokratik devrimler ve sosyalist devrimler yer almaya başlamıştır. Bunun içindir ki büyük Ekim devriminin başlattığı çağ, Proleter devrimleri çağıdır, Mao Zedung yoldaşın işaret ettiği gibi Kemalist devrim, bu çağda yer almasına rağmen, proleter dünya devrimlerinin bir parçası değil, eski tip burjuva demokratik devrimlerin bir parçasıdır. Şafak revizyonistleri, “proleter devrimleri çağı”na bir de milli kurtuluş savaşları çağı” ibaresini ekleyerek, Kemalist devrimin, o çağda yer alan devrimlerin tipik bir örneği; tabii ve normal bir parçası olduğunu ispatlamaya çalışıyorlar, yani Mao Zedung yoldaşı yalanlamaya çalışıyorlar. Böylece, şafak revizyonistlerinin, Kemalizm hayranlığı ve dalkavukluğu kendini ele veriyor...

3) Kurtuluş savaşımız, şafak revizyonistlerinin iddia ettiği gibi “Asya'nın ezilen halklarına” değil, Asya'nın korkak burjuvazisine ve bir de emperyalist ülkelerin mali-oligarşisine “cesaret ve umut vermiştir”. Asya'nın korkak burjuvazisi, Kemalist devrimde kendi gerici emellerinin gerçekleştiğini görmüştür; köklü bir anti-emperyalist ve anti-feodal devrim olmadan, kitlelerin devrimde hakim rolü olmadan, yerli hakim sınıfların çıkarları zedelenmeden, burjuvazi ve toprak ağalarını da rahatsız eden sömürge yapmayı (yapıyı?) tasfiye etmek, fakat öte yandan emperyalist ülkelerle işbirliğine devam etmek, yarı-sömürge yapmayı (yapıyı?) devam ettirmek, emperyalistlerle el ele ülkeyi talan etmek ve kitlelerin köklü bir devrim isteğini emperyalistlerle birlikte boğmak ve bastırmak: Bu köklü bir devrimden tiril tiril titreyen Asya'nın burjuva ve toprak ağaları sınıflarının istediği şeydir. Nitekim Çin'de burjuvazi, toprak ağaları, Kemalist devrimin bir benzerini gerçekleştirmek, için can atmıştır. Fakat Mao Zedung yoldaş, bu yolun çıkmaz olduğuna ta o zaman işaret etmiştir. Kemalist devrimden emperyalist ülkelerin mali oligarşisi de cesaret bulmuştur. Çünkü böylelikle, köklü bir halk devriminin önüne geçmek geri ülkelerin yarı sömürge bağımlılığını devam ettirmek imkanı açılmıştır önünde. “Asya'nın ezilen halkları”, işçi köylü yığınlarının ezilmeye ve sömürülmeye devam ettiği, feodal sömürünün ve zulmün bütün şiddetiyle devam ettiği, emperyalist devletlere yarı-sömürge

Proletaryanın Emperyalizme Karşı Savaşımı ve Milli Mesele 2. Kitap

bağımlılığın devam ettiği bir “devrim”den ne diye “cesaret ve umut” alsınlar? Ezilen halklara cesaret ve umut veren devrim Çin devrimidir, Vietnam devrimidir. Kemalist devrim kitlelerin nasıl kurtulmayacağını örneğidir. Çin ve Vietnam devrimleri ise, kitlelerin gerçek kurtuluşa nasıl ulaşacaklarının örneğini vermiştir ve vermektedir. (a.g.e., sf. 156-157)

Kemalizm’in “istiklali tam” ilkesi demek, yarı-sömürgelik şartlarına seve seve razı olma ilkesi demektir. Kemalist Türkiye, yarı-sömürge Türkiye’dir. Kemalist iktidar İngiliz-Fransız emperyalizmine ve daha sonra Alman emperyalizmine uşaklık eden, onlarla işbirliği eden bir iktidar demektir. Şunurof’un belirttiği gibi, Kemalistlerin emperyalistlerle olan sınıf kardeşliği, milli düşmanlıklarından ağır basmıştır, Kemalist iktidar, bir çok defalar, İngiliz, Fransız ve Alman şirketlerinin menfaatlerini korumak için “Adana-Nüsaybin demiryolu grevinde olduğu gibi, işçileri kurşuna dizmiştir.

Şimdi Kemalizm dalkavukluğu yapan revizyonistler, bize hışımla soracaklar, Peki öyleyse, Kemalistleri SSCB ve Lenin niçin destekledi: Bunun cevabı gayet basittir: SSCB ve Stalin Japonya'ya karşı Kuomintang’ı niçin desteklediyse, bunu da onun için destekledi. ÇKP ve Mao Zedung yoldaş, Asya’nın, Afrika’nın ve Latin Amerika’nın geri ülkelerindeki komprador büyük burjuvazinin ve toprak ağalarını, mesela Yahya Han’ın faşizmini, ABD emperyalistlerine ve Sovyet sosyal emperyalistlerine karşı niçin destekliyorsa, o dönemde SSCB ve Lenin yoldaş da, Kemalistleri onun için destekledi, yani o dönemde daha gerici ve daha büyük düşman olan İngiliz-Fransız emperyalistlerini tecrit etmek için destekledi; yani SSCB ve Lenin yoldaş gericiiler arasındaki çelişmeden ustalıkla yararlandılar. Mesele budur. (a.g.e., sf. 178)

Görüldüğü gibi Kemalist kurtuluş hareketi her yönüyle çağımızı karakterize etmeyen, eskiden kalma milli hareketler kategorisine, İ. Kaypakkaya’nın bu kategorisine uymakta. Uymayan tek şey bu Kemalist Kurtuluş Hareketinin değerlendirilmesinde.

Böylesi her milli hareket “ilerici ve demokratik muhteva” sahibi ise ve biz bunu kayıtsız, şartsız desteklemek zorunda isek, mesela Kürt milli hareketi için, bila istisna tüm Kürt milli isyanları için bu prensip geçerli ise Kemalist hareket nasıl gerici oluyormuş???? Onun “ilerici ve demokratik yanı”na ne oldu?.

Tutarsız Kaypakkaya yoldaş, tutarsız. Böylesi bir yaklaşımla başkası da imkansızdır.

Tüm bunlar milli kurtuluş hareketlerinin burjuva demokratik bir içeriğe sahip olmadıkları anlamına gelmez. Ekim devrimi sonrası ezilen ulusların tarihi geriliği

Proletaryanın Emperyalizme Karşı Savaşımı ve Milli Mesele 2. Kitap

nedeniyle milli kurtuluş hareketleri böylesi bir içeriğe sahip olmuşlardır. Fakat onlar bu burjuva içerikleri nedeniyle ve sayesinde **devrimci** olmamışlardır. Onlar bu içerikleriyle emperyalizme darbe vurdukları için devrimci olmuşlardır.

Ve sorun proletarya açısından soyut demokratik hakları değil, somut milli hareketleri destekleme sorununa dönüşmüştür. Desteklenmesi veya reddedilmesi gereken milli hareketin soyut olarak muhtevası değil bizzat kendisidir. Bu hareketin içeriğinin burjuva veya feodal olması ise hiç de belirleyici bir faktör değildir. Milli hareketlerin burjuva demokratik içeriği olduğu dolayısıyla (bu yönünün) desteklenmesi gerektiğini söyleyenler bir yandan soyut konuşmaktadırlar (demokratik içeriği, bu yönü desteklemek ..) diğer yandan bu soyut destek herhangi bir somut adıma yol açacaksa kendilerini karşı devrimi destekleme konumunda rahatlıkla bulabilirler. Çünkü, eğer her milli hareket böylesi bir içeriğe sahip olduğu için destek görecektir ise, böylesi bir içeriğe sahip olan ama emperyalizmi ayakta tutmaya yarayan milli hareketler de desteklenmelidir. Bu da karşı devrimciliktir.

7- Ulusların Kendi Kaderini Tayin Hakkı En Yüce İlkemidir?

“Marksist-Leninist hareket, tasvip etmediği bir ayrılma kararında da zor kullanmayı, engel ve güçlükler çıkarmayı kesinlikle reddeder.” (a.g.e., sf. 257)

Evet, proletaryanın bilincini etkilemek gibi bir göreve, onu doğru yönde yönetmek gibi bir göreve sahip olan bir parti olarak tasvip etmediğimiz bir ayrılmaya karşı ajitasyonumuzu ve bunun talebi olan örgütlenmemizi yapar fakat buna rağmen ulus ayrılmakta ısrarlıysa bunu kabullenmekten başka bir şey yapamayız.

Ama işler burada bitmiyor.

Komünistler her türlü dış müdahaleye karşı mücadele eder. Dışarıdan müdahale, zor kullanma, ayrılma isteğinin önüne engel çıkarma hangi gerekçeyle olursa olsun “ulusların kendi kaderini tayin hakkına” bir tecavüzdür. Böyle bir tecavüz, işçilerin ve emekçilerin birliğini baltalar, birbirine güvenini sarsar, mili düşmanlıkları körükler, sonuç olarak, uzun vadede proletaryanın davasına büyük zararlar verir...” (a.g.e., sf. 249)

Neymiş, hümme haşa, hangi gerekçeyle olursa olsun ulusların kendi kaderine tayin hakkına tecavüz edilmezmiş. Bu ihtimal gerekçelerden birini okuyalım:

“Bir milletin kendi kaderini tayin hakkı, emperyalizme alet oldukları veya olabilecekleri iddiasıyla kısıtlanamaz veya ortadan kaldırılamaz; böyle bir

Proletaryanın Emperyalizme Karşı Savaşımı ve Milli Mesele 2. Kitap

iddiayla bir milletin “ezilmesi ve gadre uğraması” savunulamaz. (a.g.e., sf. 222)

“İddiayla” açık ki hiçbir şey yapılamaz. İ. Kaypakkaya'nın ele aldığı çerçevede de sorun iddia sorunu değil zaten. İddiayı ortadan kaldırırsak, Kaypakkaya emperyalizme alet olan bir milletin kendi kaderini tayin hakkına tecavüz etmememizi öneriyor.

İ. Kaypakkaya'nın şaha kalkmış proleter devrimciler pozlarındaki D. Perinçek ve şürekasının “devrimin gelişmesini olumsuz yönde etkiliyorsa ayrılmayı zorla önleriz” türünden şovenliklerine karşı Komünistlerin böylesine soyut, nereye çekersen oraya gelir nedenlerle ayrılmak isteyen bir ulusun bu isteğine karşı zor kullanmayı ilkesel olarak reddetmeyi savunduğu ve bunda haklı olduğu iddia edilebilir. Tüm bunların Lenin ve Stalin'in görüşlerine uygun olduğu iddia edilebilir. Mesela Stalin'den okuyalım:

“Kendi payıma, örneğin ben, Kafkas-ötesi ile Rusya'nın ortak gelişmesini, proletaryanın bazı savaşım koşullarını vb. gözönünde tutarak, Kafkas-ötesi halklarının ayrılmasına karşı çıkabilirim. Ama eğer Kafkas-ötesi halkları gene de ayrılmak isterlerse, bizden yana hiçbir muhalefete rastlamaksızın, elbette ayrılacaktır.” (Marksizm ve Ulusal Sorun ve Sömürgeler Sorunu, J.V. Stalin, sf. 83)

“Elbette Rusya'nın çevre bölgeleri, bu çevre bölgelerde yaşayan uluslar ve aşiretler, tüm öbür uluslar gibi Rusya'dan ayrılma hakkına sahiptirler, bu hakkı onların elinden kimse alamaz; ve eğer bu uluslardan herhangi biri, 1917'de Finlandiya örneğinde olduğu gibi Rusya'dan ayrılmayı çoğunlukla kararlaştırsaydı, Rusya, kendini, herhalde bu olguyu saptama ve ayrılığı onaylama zorunda görürdü. Oysa, halk yığınlarının çıkarları, devrimin güncel aşamasında çevrenin ayrılmasını istemenin, derinden derine karşı devrimci bir istek olduğunu söylemektedir.” (J. V. Stalin. a.g.e., sf. 103) İşte görüldüğü gibi, ayrılma isteği karşı devrimci olsa bile bunun sonucu olabilecek ayrılma hiçbir muhalefete uğramadan onaylanacak. İ. Kaypakkaya da bunu savunuyor??.

Doğru değil.

0, halk hareketinden kesin olarak ayırdığı milli hareketleri ele alıyor. Bunların her şart altında demokratik ve ilerici bir içeriği olduğunu ve bunun desteklenmesini istiyor. Bu hareketleri de dünya çapında ve proleter hareket açısından somut sonuçları açısından ele almadan tek tek ülkelerde ele alıp onların bu “demokratik ve ilerici içeriklerini” tıpkı milli hareketi mutlaklaştırdığı gibi mutlaklaştırıyor. Sonra da onu mutlak olarak, her şart altında desteklememizi talep ediyor. Ve bu işi kaderini tayin ilkesini de mutlaklaştırmaya vardiıyor.

Proletaryanın Emperyalizme Karşı Savaşımı ve Milli Mesele 2. Kitap

Hangi gerekçe ile olursa olsun ona el uzatamayacağımızı iddia ediyor. Ulusların kendi kaderini tayin hakkı en yüce ilkeye dönüştürülüyor.

Bu da yanlıştır.

“İlk sorun, başlarını Buharin ve Rakovski'nin çektiği bir gurup yoldaşın, ulusal sorunun önemini aşırı derecede büyütmüş, abartmış ve ulusal sorunun arkasında, toplumsal sorunu, işçi sınıfının iktidar sorununu görmemiş olmasıdır.

Oysa, biz komünistler için, çalışmamızın temelini, işçilerin iktidarını pekiştirmeye dayanan çalışma olduğu açıktır; ve o çok önemli, ama birinciye bağımlı sorun, ulusal sorun, ancak bundan sonra karşımıza çıkar. Bize, ulusa1 topluluklara dokunmamak gerektiği söyleniyor. Tamamen doğru, ben de öyle düşünüyorum. Onlara dokunmamak gerek. Ama bundan, Büyük Rus proletaryasının, eski ezilen uluslara göre bir hak eşitsizliği durumu içine konması zorunluluğu konusunda yeni bir teori çıkarmak, tutarsız bir şey söylemek demektir. Lenin yoldaşın makalesinde sözgelişi olan bir şeyi, Buharin yoldaş, başlı başına bir slogan durumuna getirdi...

Halkların kendi kaderini tayin etme hakkından başka bir de işçi sınıfının kendi iktidarını pekiştirme hakkı olduğunu, ve kaderini serbestçe tayin etme hakkı, öbür hakla, iktidara gelmiş bulunan işçi sınıfının kendi iktidarını pekiştirme yüce hakkı ile çelişebilir. Bu durumda, şunu açıkça söylemek gerekir ki, kaderini serbestçe tayin etmek hakkı, işçi sınıfının kendi diktatörlüğünü gerçekleştirme hakkının uygulamaya konması karşısında ne bir engel olabilir, ne de olmalıdır. Birincisi ikinciye boyun eğmelidir. Örneğin 1920'de, işçi sınıfının iktidarını savunmak için, Varşova üzerine yürümek zorunda kaldığımız zaman, bu böyle oldu.

Öyleyse , ulusal sorunun etki alanı ve yetki ve genişliğinin, bizim iç ve dış koşullarımızda, başta gelen sorun olan “işçi sorunu”nun etki alanı ve yetki genişliği ile, deyim yerinde ise sınırlanmış bulunduğunu anımsamak -bu kongrede bazı yoldaşların yapmış oldukları gibi, ulusal topluluklara çeşitli vaadler dağıtarak, milliyetler temsilcileri önünde secdeye vararak unutmamak gerekir.

...

Bu işte, topu topu iki çizgi var, ama her şeyi kararlaştıran iki çizgi. Akılsızcasına gayretkeşlik gösteren bazı yoldaşlar, bunu kafalarına iyice koymalı.” (J. V. Stalin. a.g.e., sf. 206-208)

Kısacası, bizler için en yüce ilke proletaryanın devrimi ve iktidarı ilkesidir. Biz komünistler, dünya proletaryasının bütünün çıkarları, bu bütünün bir parçasının

Proletaryanın Emperyalizme Karşı Savaşımı ve Milli Mesele 2. Kitap

çıkarlarıyla çelişirse o parçanın feda edilmesi gerektiğini biliriz, o parça da kendini feda etmesi gerektiğini. Böylesi bir hareketin bir burjuva hakkı olarak ulusların eşitliği hakkı karşısında secdeye yatmayacağı herkese malum olmalıdır.

Komünistlerin bu ilkesi, binbir çeşit şovenist tarafından kendi şovenist amaçları için kullanılabilir. Ama bu şartlarda yapılması gereken ilkeden vaz geçmek değil ilkenin şovenistler tarafından kullanıldığını teşhir etmektir. İlkelerden vaz geçilmez, ilkeler uzlaştırılmaz. İlkeler zafer kazanıcılarıdır.

Diğer yandan Ekim devrimi ile şu bilinen basit gerçek yani eşitliğin sınıfların ortadan kaldırılması olduğu basit gerçeği ulusların eşitliği alanında da açıkça görülür bir öğretiye, tarih tarafından da ispatlanmış bir öğretiye dönüşmüştür. Yani uluslarının gerçekten diğer uluslarla eşit olmasını isteyenler uluslarının tüm geleceklerini dünya proletaryasının geleceğine bağlamak gerektiğini öğrenmiş olmalılarıdır. Bunu dahi öğrenemeyip, burjuva iktidarı şartlarında ulusların eşitliğinden, bağımsızlığından vb. dem vurup, ulusların kendi kaderini tayin hakkını en yüce bir ilkeye dönüştürenler, bu soyut hakkı bizim sınıfımızın devrimi ve iktidarı ilkesinden yüce tutmamızı, mutlaklaştırmamızı talep edenler rüyalar aleminde yaşayan burjuva eşitlikçilerdir. Uluslar boş haklarla karın doymadığını, boş haklarla ulusların eşitliğinin sağlanmadığını öğreniyorlar. Öğrenecekler.

İ. Kaypakkaya'ya dönüp baktığımızda bir kaç enteresan gelişme görürüz:

O, milleti ve milli hareketi mutlaklaştırmıştı. Halk ve halk hareketinden mutlak olarak ayırmıştı. Bir de baktık ki halk hareketi de bir milli hareket oluverdi.

O, ulusal hareketlere bila istisna "demokratik ve ilerici içerik" atfetmiş ve soyut olarak bu içeriği, hareketin kendisini değil, bu içeriği desteklemeyi önermişti. Bir de baktık ki Kemalist Kurtuluş Hareketinde bu "demokratik ve ilerici içeriği" bulamadı. Kemalist milli hareket gerici oluverdi. Şimdi de Kürt milli hareketlerine tavır üzerinden bize ulusların kendi kaderini tayin hakkı asla ve asla ihlal edilemez, hiç bir nedenle ihlal edilemez bir prensip olarak sunuluyor. Gel gelelim milli meseleye, böylesi yaklaşımlar üzerinden hareket edenlerin bu en yüce çığnenemez ilan ettikleri ilkeyi de tersine çevirmemeleri için hiçbir neden yoktur. İ. Kaypakkaya'nın Kemalist Hareket bağında yaptığı gibi.

8. Sınıf Mücadelesi ve Milli Hareket

Ekim devrimi ile proleter devrimleri çağı başlamış, proletarya diktatörlüğü kurulmuş, proletaryanın dünya diktatörlüğüne doğru yürüyüş başlamıştır. Buna

Proletaryanın Emperyalizme Karşı Savaşımı ve Milli Mesele 2. Kitap

bağlı olarak tüm ülkelerde Sovyet iktidarı perspektifi doğmuştur. Milli hareketlerin tarihsel yönelimi Sovyet iktidarına doğru olmak zorundadır.

Milli hareketlerin başlangıcında, kapitalist olarak az çok gelişmiş uluslarda milli burjuvazi, kapitalizm öncesi şartlarda yaşayan uluslarda da pederşahi ve feodal sınıflar milli harekette yer almışlardır. Ve hareket bu milli bütünlük içinde emperyalizme darbe vurduğu oranda devrimci bir hareket olmuştur. Açıktır ki gerek milli burjuva gerekse pederşahi ve feodal önderlikler bir yandan hareketi kendi amaçları için kullanmak isterken diğer yandan emperyalizme karşı reformcu bir siyaset sergilemişlerdir. Komünistlerin siyaseti ise hareketi yukarıdaki perspektife yöneltmek olmuştur. Bu kaçınılmaz olarak ulusun saflarında sınıfsal farklılaşmalar, sınıfsal kutuplaşmalar ve milli burjuva ve pederşahi vb. önderliğin emperyalizmin karşı devrimci kampına kaçınılmaz iltihakı demektir.

Bu meyanda **bir bütün olarak** milli hareketin devrimciliğini sürdürmesi imkansızdır. Milli hareket katılan sınıflar açısından daha dar, katılan kitleler açısından daha geniş olarak değişikliğe uğrayarak Sovyetik şekillerine doğru gelişir. Milli hareketin bu yönde gelişmesinin önüne engel olan kesimler devrimciliğini yitirir, milli hareket artık onlarla birlikte değil, onlara karşı devrimcidir ve ancak böylece devrimcidir.

Başka bir deyişle, milli hareketler Sovyetik perspektiften mutlak bir şekilde kopartılıp, bu perspektifi önlemelerine rağmen devrimci olamazlar, ulusun saflarındaki sınıfsal gelişmeden, sınıf mücadelesinin gelişmesinden bağımsız bir devrimci karaktere sahip olamazlar. Burada tarihi sınıfsal görüş açısı kaçınılmaz bir zorunluluktur.

9. Milli Harekette Emperyalizmin Parmağı ve Anti-Komünist Faaliyetler

Milli harekette yer alan milli burjuvazinin veya pederşahi ve feodal önderliklerin emperyalistlerle şu veya bu tür ilişkiler içinde olması aynı meyanda onların bin bir türlü anti komünist dalavere çevirmesi deyim yerinde ise eşyanın tabiatı icabıdır. Bu sınıflardan başka türlü bir tavır beklemek, veya onların başka türlü bir tavır sergileyecek bir karaktere sahip oldukları üzerine teoriler inşa etmek, işte komünizm açısından akıl almaz olan budur.

Bu sınıfların böylesi ilişkiler ve tavırlar içine girmesi onları karşı-devrimci kampa yerleştirmez. Onların bu sınıfsal eğilimleri ve kaçınılmaz olarak emperyalizm kampına geçecekleri olgusu teşhir edilmelidir.

Proletaryanın Emperyalizme Karşı Savaşımı ve Milli Mesele 2. Kitap

Bunları emperyalizmin karşı-devrimci kampına oturtacak olgu, onların emperyalistlerle kesin anlaşmaları ve/veya komünizme karşı kesin savaş açmalarıdır. Buda milli hareketin gelişmesinde sınıf mücadelesinin daha üst bir aşamaya ulaşmasına tekabül eder.

10. Yedekler ve Proletarya Diktatörlüğünün Varlığı

Milli kurtuluş hareketleri, proleter hareketin doğrudan yedeğidirler.

Bir bütün olarak milli mesele ise proleter harekete dolaylı yedekler de sağlar.

Mesela emperyalizm çağında emperyalist güçler diğer ulusları baskı altına almak için; yani, dünyada etki alanları için birbirleriyle mücadele ederler. Bu mücadele onlar arasında savaşa böylece onların zayıflamasına yol açar. Bu da proleter hareket için bir yedek güçtür.

Emperyalizm en gerisinden en ilerisine tüm ulusları baskı altında tutma siyasetidir. Bu da emperyalist sistem içinde emperyalist güçlerle onların baskıları altındaki burjuva devletler arasında çatlaklara, çıkar çatışmalarına yol açar. Bu da proleter hareket için bir yedek güç oluşturur.

Gerek doğrudan, gerekse dolaylı yedeklerin kullanımı proleter hareketin gücüne göre çeşitli değişiklikler gösterir.

Proleter hareket yedeklerini doğru bir şekilde tespit edebilir, fakat bu, yedeklerle siyasi ve askeri arenada manevradan farklıdır. İkincisi için proleter hareketin belirli bir güce ulaşması gerekir.

Proletarya daha iktidar olmadan da belirli bir güce ulaşarak doğrudan yedekleriyle manevra yapabilir. Fakat onun için dolaylı yedekler, adı üzere dolaylı yedekler olarak kalır. Yani onlar proleter harekete rağmen aktiftirler.

Proleter hareketin bir devlet olarak örgütlenmesi ile proleter hareketin yedekleri kullanma yeteneği büyük bir sıçrama gösterir. Bu yetenek proleter devlet güçlendikçe yaygınlık olarak artar.

Proletarya diktatörlüğünün varlığı şartlarında proletarya artık sadece muhalif bir güç değil, devlet olarak örgütlenmiş, eskiyle kıyaslanamaz bir güç haline gelmiştir. Şimdi onun dünya devrimi için kullanacağı güçleri artmıştır. Proletarya diktatörlüğü ülkesinde bir önder ve anavatana sahiptir. Muhalefetteki bir proletaryadan kat kat güçlü olduğu için göz bebeği gibi koruması gereken,

Proletaryanın Emperyalizme Karşı Savaşımı ve Milli Mesele 2. Kitap

iktidardaki bir güç olduğu için sadece ekonomik başarılarıyla bile dünya devrimine muazzam katkılarda bulunabilecek bir devrimci üsse sahiptir artık proleter hareket.

Proleter hareketin en güçlü müfrezesi iktidardaki müfrezesidir. Sovyet ülkesinin gücü arttıkça bu öncü müfrezenin, dolayısıyla dünya proletaryasının gücü artar.

Ve Sovyet ülkesinin gücü arttıkça, dünya devriminin üssünün gücü arttıkça proleter hareketin o öncüsü nezdinde yedekleri kullanma imkanı da artar.

Sovyet iktidarının, proletarya diktatörlüğünün korunması, pekiştirilmesi, güçlendirilmesi dünya proletaryasının esas görevi haline gelir. Çünkü bütünün çıkarları bunu gerektirir. Proletaryanın en güçlü müfrezesinin korunmasını ve daha da güçlendirilmesini.

(Açıktır ki burada Sovyetler Birliği gibi büyüklüğü nedeniyle gerçekten güçlü bir ülke söz konusu edilmektedir. Yoksa, çok küçük bir ülkede proletarya diktatörlüğü kurulabilse bile o ülkenin tek başına proleter hareket için muazzam bir güç kaynağı oluşturması, her şeyimizi ona tabi kılmamızı gerektirecek kadar büyük bir güç kaynağı olması imkansızdır.)

11- Dolaylı Yedekler Ve Sovyet Ülkesi

Proleter hareketin taktiklerinin doğru bir tespiti her şart altında sınıfsal eğilim ve güçlerin somut bir tahliline dayanmak zorundadır. Proleter hareketin taktiklerinin formülündeki bu genel yaklaşım hiçbir şart altında değişikliğe uğramaz.

Proleter hareket güçlendikçe bu prensibin talepleri artar. Proleter hareket güçlendikçe, hele hele kendini bir devlet olarak örgütledikçe, bu devletin ekonomik gelişmesine paralel olarak askeri ve siyasi gücü arttıkça dünya proletaryası güçlerinin etki alanı da artar. Proleter hareketin taktikleri sadece iktidarda olduğu ülkede muazzam bir değişikliğe uğramaz. Aynı zamanda proleter hareket kendini devlet olarak örgütlediği döneme kıyasla dolaylı yedeklerin kullanımında muazzam bir güce kavuşur. Bu amaçla Sovyet Diplomasisi devreye girer. Dolaylı yedekler Sovyet ülkesinin gücü oranında daha da artarak etkilenebilir bir alan haline gelirler.

Kısacası, proleter hareketin kendini bir devlet olarak da örgütlemesi sadece onun doğrudan kendi güçlerinin muazzam bir artışına değil aynı zamanda ve bu sayede onun doğrudan ve dolaylı yedeklerini devreye sokma, böylece gücünü daha da artırma imkanına tekabül eder.

Bu meyanda proleter hareketin taktikleri formüle edilirken, buna bağlı olarak

Proletaryanın Emperyalizme Karşı Savaşımı ve Milli Mesele 2. Kitap

proletaryanın partisi milli hareket için taktiklerini formüle ederken proleter hareketin elindeki tüm bu imkanları hesaba katmak, bir bütün olarak proleter hareketin çıkarına olan yaklaşımın tespiti için dünya çapındaki tüm güçleri somut olarak hesaba katmak zorundadır.

12- Ulusların Kendi Kaderini Tayin Hakkı Ve Sovyet Ülkesi

Proleter hareketin öncüleri olarak Komünistler, hele hele Lenin ve Stalin'in partisi milletlerin milli hislerini rencide etmenin zararlarını bilirler. Komünistlerin bu konuda takınacakları bir tavır sadece kendilerine bağlı oldukça böylesi bir yaklaşımı, milletlerin hislerini rencide etme tavrını benimsemeyecekleri gayet açıktır.

Komünistler ulusların hislerini en azından dahi olsun rencide etmemek için ellerinden geleni artlarına koymazlar.

İyi ama proletarya iktidarı ele geçirdiğinde burjuvazi ve kapitalizmin bin bir kalıntısını hemencecik yok edebilir mi? Edemez.

Proletaryanın iktidarı ele geçirmediği, yani proleter devleti çevirmiş ülkelerde durum daha da kötüdür. Oralarda tarihinin çeşitli gelişme aşamalarındaki uluslar, bu arada burjuvazinin yönettiği uluslar yaşar. Bu, uluslarda proletarya ve ezilen kitlelerin burjuvaziden ayrışması, onun etkisinden kurtulması, onun peşinden sürüklenip sürüklenmemesi kaçınılmaz olarak farklı derecelerdir. Bu nedenledir ki proletaryanın partisi ulusların kendi kaderini tayin hakkını burjuva ulusun kendi kaderini tayin hakkı olarak da kabullenir.

İyi ama bunlardan sınıf bilincine ulaşmış en basit bir proleter için bile gayet basit bir sonuç çıkar: Uluslara karşı tavır sadece ve sadece proletaryaya ve onun partisine bağlı değildir. Bu aynı zamanda burjuvaziye ve onun partilerine de bağlıdır. Bir bütün olarak ulusun burjuvazinin kuyruğu olup olmamasına da bağlıdır.

Burjuvazi burjuvazi olduğu için en büyüğünden en küçüğüne, en güçlüsünden en zayıfına emperyalist karakterlidir. Başka ulusların topraklarına göz diker. Rusya'da çevre bölgelerde Şubat devrimi sonrası iktidarı ele geçiren burjuvazi hemen başka ulusların topraklarına yayılmaya çalışmıştır. Merkezi Rusya'yı

Proletaryanın Emperyalizme Karşı Savaşımı ve Milli Mesele 2. Kitap

yöneten küçük burjuva parti çevre ulusları ezmek istemiştir. Birinci Dünya savaşının sonucu olarak oluşan Doğu Avrupa'daki burjuva devletler hem kendi sınırları içinde çeşitli ulusları ezmiş hem de başka ulusların topraklarına göz dikmişlerdir. Türk burjuvazisi, belgelidir, Alman faşistleriyle el ele Sovyetler Birliği'ndeki "Müslüman ve/veya Türk ulusları" kendilerine bağımlı devletler olarak örgütlemek için faaliyet yürütmüşlerdir. Kıbrıs'taki "soydaşlarını" kurtarmak için Kıbrıs'ı işgal etmişlerdir. Hiç şüphesiz olmasın İran, Irak, Bulgaristan, Yunanistan'da ajanları cirit atmaktadır. Fırsat bulurlarsa buralardaki soydaşlarını da kurtarmak isterler. Hiç olmazsa kendilerini çevreleyen ve muhakkak ki Türk burjuvazisini zayıflatmak için aynı haltı Türkiye içinde yiyen bu burjuva ülkeler gibi onlar da onları zayıflatmak için bu etkenleri kullanırlar. Burjuvazinin dünyasıdır bu.

Sonra, burjuvazi burjuvazi olduğu için açıktır ki kendi ülkesindeki Sovyetik harekete karşı, yani proletarya ve emekçilere karşı savaştır. Bu savaş onun yenilgisine doğru gelişirse hiç çekinmeden ulusların kan emicileri olan emperyalist güçleri "yardıma" çağırır. Proleter iktidarı da boğmak için elinden geleni ardına koymaz....

Okur tüm bunların can sıkıcı, ve herkese malûm şeyler olduğunu düşünebilir. Doğrudur, lafa gelince öyledir. H herkese malumdur.

Fakat bu ne demektir. Bu ulusların kendi kaderini tayin hakkı konusunda komünistlerden "her şart altında" bu hakka tecavüz etmeyeceklerini üstlenmelerini talep etmenin deli saçmalığı olduğu, yani proletaryaya ihanetin dik alası olduğu demektir.

Proletarya ve onun partisinden ulusların kendi kaderini tayin hakkına asla ve asla tecavüz etmemesini isteyenler, başka ülkeleri "asla ve asla" "işgal" etmemesini isteyenler önce burjuvaziden bunu istesinler, önce şu veya bu ulusun, burjuvalarının kuyruğu olarak hareket etmeyeceğinin garantisini versinler. Ve açıktır ki burjuvazinin lafta, kağıt üstünde böylesi şeyleri kabullenmesi hiç bir işe yaramaz. Daha doğrusu onların teşhiri için bir araç olmaktan başka işe yaramaz. Burjuvazinin dünyasında son tahlilde belirleyici şey güçtür güç. Proletarya ve dolayısıyla onun devletinin gücü. İşte bizim garantimiz, burjuvaziye karşı garantimiz bundan ibarettir. Gerisi de gevezelik ve palavradır. Dahası, ihanettir.

Dünya çapında güçler dengesinden, emperyalist güçlerin oyunlarından, tek tek ülkelerin burjuvalarının bu çerçevede proleter harekete ve anavatanımıza karşı tavırlarından vs. vs. tüm bunlardan bağımsız olarak bizim, Sovyet ülkesinin şu veya bu faaliyetinde Alman faşistleriyle bütünleşip bizim anavatanımıza

Proletaryanın Emperyalizme Karşı Savaşımı ve Milli Mesele 2. Kitap

saldırmış ulus müsvettelerine karşı faaliyetlerimizde bile “ulusların kendi kaderine tayin hakkına” bir tecavüz keşfeden Komünist müsvettesi burjuva ajanlarına bizim verilecek zerre kadar tavizimiz yoktur. Bizi ilgilendiren dünya proletaryasıdır. Onları ilgilendiren dünya proletaryasının düşmanı olarak bile ulusları. Uluslar. Burjuva uluslar. Kendi burjuva uluslarını savunmak için tüm burjuva ulusları “Sovyet işgaline” karşı bile savunmak ihtiyacı hisseden zavallı komünist müsvetteleri.

13- Sovyet Ülkesi ve Dolaylı Yedekler

Eskiden ulusal sorun burjuvalar arası bir sorundu. Burjuvazilerin pazara hakimiyet kavgalarının sonucu olarak, burjuvazinin, ezilen ulusun burjuvazisinin çıkarları için bir savaşımdı ulusal kurtuluş mücadelesi. Ezilen yığınlar bundan etkilendikleri sürece ve oranda bu mücadeleye katılırlar ve mücadele böylece kitlesel bir GÖRÜNÜŞE kavuşurdu. Ezilen ulusun kurtuluşundan da burjuvazinin hakimiyetini kurması anlaşılırdı.

Şimdi, Ekim sonrası her şey değişmiştir. Emperyalizm doğrudan köylü yığınlarının da ezilmesi ve sömürülmesidir. Dolayısıyla onları kendilerini ezen emperyalist burjuvaziye karşı savaşa çeker. Ulusal hareket bu nedenle kitlesel bir hareket haline gelir, o potansiyele, ezilen yığınların hareketi olma potansiyeline sahiptir. Gelişme yönü, ezilen ulusun kurtuluşunun burjuvazinin hakimiyetiyle sağlanması değil, ezilen yığınların hakimiyetiyle sağlanması yönündedir. Hareket GÖRÜNÜŞTE değil gerçekten kitleseldir. Ezilen yığınların kitle hareketidir. Tüm bunlar, hareketin burjuvazi tarafından kısıtlanıp, burjuva çerçevede sonuçlandırılmayacağı anlamına gelmez, tüm bunlar hareketin burjuva çerçevesini aşmak için imkanların mevcudiyeti anlamına gelir. Emperyalizmi zayıflatan ve ezilen köylü yığınlarını emperyalizme karşı savaşa çeken bu hareketlerde proletaryanın dolaylı değil doğrudan yedeklerini oluştururlar. Milli kurtuluş mücadelesi ezilen köylü yığınlarının emperyalizmden kurtuluşu mücadelesi haline gelmiştir.

Burjuvazinin bu hareketi güdük burjuva çerçeve içinde tutması ve o çerçeveyi aşmadan sonuçlandırabilmesi, o hareketin emperyalizme karşı mücadele ettiği sürece proletaryanın doğrudan bir yedeği olduğu olgusunu, emperyalizme karşı devrimci bir hareket olduğu olgusunu değiştirmez. Bu hareket sürecince burjuvazinin emperyalistlerle çeşitli ilişkiler, komünistlere karşı çeşitli dalaveralar çevirmesi de bu olguyu değiştirmez. Burjuvazi kendi amaçlarına uygun hareket edecektir. Ama hareketin bir de burjuvazinin amaçlarına rağmen hedefleri, anlamları vardır. Bu hareketler burjuvazi hareketi burjuva çerçeveye hapsetmeyi becerse bile sürdükleri sürece emperyalizmi, yani, dünya burjuvazisini zayıflatırlar ve bu hareketlerin bir de içten içe sovyetik amaçları, ezilen köylü

Proletaryanın Emperyalizme Karşı Savaşımı ve Milli Mesele 2. Kitap

yığınlarını emperyalizmden kurtarma amaçları vardır. Ve bu amaç burjuvaziye rağmen aktiftir. Nasıl ki burjuvazi milli harekette bu yönde gelişmeyi önlemeye çalışırsa, biz de bu amacın hedefine varması için çalışırız. Sonucu mücadele ve ancak mücadele belirler.

Bu nedenle Kemalist kurtuluş hareketinin desteklenmesi, Lenin ve Stalin tarafından desteklenmesi olayı **devrimci** bir hareketin desteklenmesi olayıdır. Kemalist hareket emperyalizme karşı mücadelesi boyunca, proleter hareketin doğrudan bir yedeği olarak iş görmüştür. Gericiler arasındaki çatlakları kullanmak ise dolaylı yedekleri kullanmaktır.

Proleter hareket dolaylı yedekleri de kullanır. Proleter hareket devlet olarak örgütlendiğinde onun bu tür yedekleri kullanma imkanı aşırı derecede artar, proleter devletin gücü arttıkça bu imkan da artar. Lenin ve Stalin bu yedekleri de kullanmanın çeşitli örneklerini vermişlerdir.

Daha önce de belirtildiği gibi, proleter hareket devlet olarak örgütlenme şekline de kavuştuğunda dolaylı yedekleri kullanmadaki imkanları eskiye nazaran artar. Proletarya kendini devlet olarak örgütleyemediği dönemlerde onun elinde devletler arası diplomasi gibi bir silah yoktur. Fakat hareketin kendini devlet olarak örgütlemesi ona böylesi bir alanda da faaliyet gösterme imkanı yaratır. Ve açıktır ki bu imkan Sovyet ülkesinin gücüne orantılı olarak güçlenir.

14 -Sovyet Ülkesi ve “Dost Ülkeler”

Emperyalizm en gerisinden en ilerisine tüm uluslara karşı baskı siyaseti demek olduğu için emperyalist güçler daha zayıf burjuva devletlere çeşitli baskılar uygularlar. Bu devletlerin emperyalist güçlerin bu baskılarına karşı direnmesi proleter harekete, bilhassa devlet olarak kendini örgütlediği şartlarda daha verimli kullanabileceği bir yedek güç imkanı sağlar.

Bu arada, emperyalist güçlerin baskılarına karşı kendine müttefikler aramaya mecbur kalan şu veya bu burjuva hükümeti Sovyet ülkesine ve çeşitli milli devrimlere karşı “dostça” bir siyaset uygulayabilir. Böylesi şartlarda, böylesi bir hükümet, böylesi bir burjuva hükümet Sovyet ülkesine ve çeşitli milli kurtuluş hareketlerine kesinkes düşman ve/veya emperyalist güçlerin ajanı olarak hareket eden bir hükümetten **daha iyidir.**

Tarihi görevi bu burjuva hükümeti devirmek olan bir milli devrimci hareket kendisini böylesi bir hükümetin daha gerici bir hükümet tarafından devrilmesinde bir araç olarak kullanılmamasına azami dikkat göstermelidir. Çünkü milli devrimci hareketin taktiklerinin formülünde gösterilen bir zaaf kullananı

Proletaryanın Emperyalizme Karşı Savaşımı ve Milli Mesele 2. Kitap

kullanılan haline dönüştürür, proleter hareketin dünya çapında güçlerinin artmasına katkı yapılacağına, proleter hareketin dünya çapında düşmanının güçlerinin artmasına katkıda bulunulmuş olunur.

O an mevcut ve gelecekte muhtemel sınıf güçleri somut ve gerçekçi bir şekilde tespit edilmeli, taktikler ona göre ayarlanmalıdır.

15- Şeyh Said İsyanı Ve İ. Kaypakkaya

İ. Kaypakkaya'dan okuyalım:

“... O dönemlerde TKP yanlış bir politika izlediği için, Türk hakim sınıflarının milli baskı politikasını kayıtsız şartsız destekledi. Kürt köylülerinin milli baskılara duyduğu kuvvetli ve haklı tepkiyi proletarya önderliğiyle birleştirmek yerine Türk burjuva ve toprak ağalarının peşine takıldı, böylece de iki milliyetten emekçi halkın birliğine büyük zarar verdi. Kürt emekçileri arasında Türk işçilerine ve köylülerine karşı güvensizlik tohumları saçtı.

Kürt isyanlarının yeni Türk devleti tarafından vahşice bastırılmasını ve peşinden yapılan kitle katliamlarını feodalizme karşı yönelmiş “ilerici”, “devrimci” bir hareket diye alkışlayanlar, sadece ve sadece iflah olmaz hakim ulus milliyetçileridir. Böyleleri yeni Türk devletinin sadece feodal Kürt beylerine saldırmadığını, çoluk-çocuk, kadın-erkek bütün Kürt halkına da vahşice saldırdığını, onbinlerce köylüyü katlettiğini görmezlikten geliyorlar. Böyleleri, yeni Türk devletinin bu katliamları yaparken, kendisine karşı çıkmayan feodal beylere candan dostluk gösterdiğini, bunlara destek olduğunu ve bunları güçlendirdiğini unutuyorlar. Böyleleri, Kürt köylülerini ayaklanmaya iten sebeplerle, Kürt feodal beylerini ayaklanmaya iten sebep arasındaki son derece önemli farklılığı görmezlikten geliyorlar. Bir de Şeyh Sait ayaklanmasının arkasında İngiliz emperyalizminin parmağı olduğu iddiasıyla, Türk hakim sınıflarının milli baskı politikasını savunmaya yeltenen sözüm ona “komünistler” var. Biz burada İngiliz emperyalizminin parmağı olup olmadığını tartışmayacağız. Böyle bir iddiayla milli baskı politikasının savunulup savunulmayacağını tartışacağız. Şeyh Sait isyanının arkasında İngiliz emperyalizminin parmağının olduğunu varsayalım. Bu şartlarda bir komünist hareketin tutumunun nasıl olması gerekir? Birinci olarak, Türk hakim sınıflarının Kürt milli hareketini zorla bastırma ve ezme politikasına kesinlikle karşı çıkmak, ona karşı aktif bir şekilde mücadele etmek Kürt milletinin kendi kaderini kendisinin tayin etmesini istemek, yani ayrı bir devlet kurup kurmamaya bizzat Kürt milletinin karar vermesini istemek. Bu, pratikte dışardan

Proletaryanın Emperyalizme Karşı Savaşımı ve Milli Mesele 2. Kitap

müdahale edilmeksizin, Kürt bölgesinde genel oylama yapılması, ayrılma veya ayrılmama kararının bu yolla veya buna benzer bir yolla bizzat Kürt milleti tarafından verilmesi anlamına gelir. Kürt hareketini bastırmak için yollanan bütün askeri birliklerin geri çekilmesi, her türlü müdahalenin kesinlikle önlenmesi, Kürt milletinin kendi geleceği hakkında kendisinin karar vermesi, komünist hareket birinci olarak bunun için mücadele eder ve Türk hakim sınıflarının bastırma, ezme, müdahale politikasını kitlelere teşhir eder, ona karşı aktif olarak savaşırdı. İkincisi, İngiliz emperyalizminin milliyetleri birbirine düşürme politikasını, bunun her milliyetten emekçi halka, bunların birliğine verdiği zararı kitlelere teşhir eder, İngiliz emperyalizminin müdahale, içişlere burnunu sokma politikasıyla aktif olarak savaşırdı. Üçüncüsü, Kürt ulusunun ayrılmasını, “bir bütün olarak sosyal gelişmenin ve sosyalizm için proletaryanın sınıf mücadelesinin menfaatleri açısından yargılar”, bizzat ayrılmayı destekleme veya desteklememe yolunda bir karara varırdı. Eğer ayrılmamayı proletaryanın sınıf menfaatlerine uygun buluyorsa, Kürt işçileri ve köylüleri arasında bunun propagandasını yapardı; özellikle Kürt komünistleri kendi halkı arasında birleşmenin propagandasını yapardı ve milli baskı1ara karşı mücadeleyi toprak ağalarının, mollaların, şeyhlerin, vb. durumunun güçlenmesiyle bağdaştırma çabasında olanlara karşı mücadele ederdi. Buna rağmen Kürt ulusu ayrılma yönünde karar verirse, Türk Komünistleri buna razı olur, ayrılma isteğinin karşısına zor çıkarma eğilimleriyle kesinlikle mücadele ederdi. Kürt komünistleri ise Kürt işçi ve emekçileri arasında birleşmenin propagandasını yapmaya, emperyalist müdahaleyle mücadeleye Kürt feodal beyleriyle şeyhlerle, mollalarla, burjuvazinin milliyetçi amaçlarıyla mücadeleye devam ederdi.

Eğer komünist hareket, Kürt ulusunun ayılmasının proletaryanın sınıf menfaatleri açısından faydalı olacağına karar verirse, mesela ayılma halinde Kürt bölgesinde devrim imkanı artacaksa, o takdirde bizzat ayrılmayı savunurdu; hem Türk işçi ve emekçileri arasında, hem de Kürt işçi ve emekçileri arasında ayılmanın propagandasını yapardı. Her iki halde de, Türk işçi ve emekçileriyle Kürt işçi ve emekçileri arasında sıcak ve samimi bağlar doğardı. Kürt halkı, Türk halkına ve komünistlere büyük bir güven ve dostluk duygusu beslerdi. Halkların birliği pekişir, devrimin başarısı daha da kolaylaşırdı.

İngiliz emperyalizminin, Şeyh Sait hareketinde parmağı olduğunu iddia ederek, Türk hükümetinin Kürt ulusunun kendi kaderini tayin hakkını çiğnemesini, kitle katliamlarına girişmesini vs. haklı ve ilerici göstermeye çalışanlar, bir kere daha tekrarlayalım, iflah olmaz Türk şovenistleridir. Bugün Amerikancı faşist generaller çetesinin en köpekçe savunucusu ve

Proletaryanın Emperyalizme Karşı Savaşımı ve Milli Mesele 2. Kitap

tain edilmemiş akıl hocası Metin Toker'in de, o gün Kürt ulusuna reva görülen katliamları haklı çıkarmak için "İngiliz emperyalizmi parmağı" isnadına eğinmesi ibret vericidir...." (a.g.e., sf. 218-221)

İ. Kaypakkaya'nın soruna yaklaşımında göze batan şey onun sorunu soyut olarak ve tek ülke, Türkiye çapında ele almasıdır. Halk hareketinden ayırarak ele aldığı milli hareketlere tüm yaklaşımı bunu talep etmektedir çünkü.

Halbuki soruna somut olarak ve dünya çapında yaşmalıdır.

O günkü sınıf güçleri o günkü ve gelecekteki gerçek potansiyel güçleri, ele alınan hareketi etkileyebilecek gerçek güçler çerçevesinde ve dünya çapında ele alınmalıdır. Milli hareketler varmak zorunda oldukları somut sonuçlar açısından değerlendirilmelidir.

Bu soyutluğun İ. Kaypakkaya'nın başına açtığı belalara bakınız.

Kürt hareketini bastırmak için gönderilen tüm birliklerin geri çekilmesi ve dışarıdan hiç bir karışma olmadan genel oylama, referandum ile Kürt ulusunun ayrılıp ayrılmayacağına karar vermesi. Komünist hareket bunun için çalışmış. İyi ama tüm bunlar "pratikte" kimden talep edilmektedir? Kemalist hükümetten. Yani tüm bunlar nedir? Anayasal reform yolu. Bu bir.

İkincisi, İngiliz emperyalizminin ulusları birbirlerine düşürme politikasına karşı aktif olarak savaşacakmış. İyi ama o gün Türkiye'de ulusları birbirine düşürmüş olan İngiliz emperyalizminin bu siyasetinin somut aracı neydi? Bu siyasetin somut aracı Şeyh Said isyanıydı. İngiliz emperyalizmi kesin uşağı olan Sultanın yerini alıp kesin uşağı olmayan ve üstüne üstlük Musul konusunda başına bela olan Kemalist hükümeti devirip yerine Sultanı geçirmek, bunu beceremese de Kemalist Hükümetin başına bir bela salıp ona Musul konusunda haddini bildirmek için hangi somut aracı kullanıyordu. Şeyh Said isyanını. O zaman neye karşı "aktif savaşım" politikası formüle edilmiş oluyor? Şeyh Said isyanına karşı.

Gerçi bu ikide bir edilen "aktif savaşım" da soyut gevezelikten başka bir şey değil ya.

Niye? çünkü söz konusu edilen güçlü olan bir dünya komünist hareketi, hem de Kürt hareketi açısından sınırlarında iktidarda olan bir dünya komünist hareketi değil, bundan soyutlanmış Türkiye komünist hareketidir. İyi ama onun somut durumu neydi? Bu hareket aşırı derecede güçsüzdü. Kürt isyanını etkileyecek veya ondan istifade Türkiye'de iktidarı ele geçirecek ne somut bir güce sahipti

Proletaryanın Emperyalizme Karşı Savaşımı ve Milli Mesele 2. Kitap

ne de yakın gelecekte, karar verici yakın gelecekte o yönde gelişme gerçek ihtimali vaat etmiyordu.

Her ne kadar Türkiye komünist hareketi güçlü olmasa da dünya hareketi güçlüydü. O zaman Şeyh Said isyanı, yine somut konulmalıdır, bu hareket tarafından desteklenmeli miydi?

İ. Kaypakkaya bu konuda açık bir söz etmiyor. Ama ona göre tüm Kürt milli hareketleri “demokratik ve ilerici bir içeriğe” sahip, komünistler bunu her şart altında desteklemeli. Sorun somut olduğundan ve biz İ. Kaypakkaya gibi soyut konuşamayacağımızdan onun bu sözlerinin tek somut anlamı da Şeyh Said isyanının desteklenmesi, Dünya Komünist Hareketi tarafından desteklenmesi talebidir. Böyle davranılmadıysa Dünya Komünist Hareketi “şovenlik” yapmıştır veya epeydir bolca bulunan dahi taktisyenlerimizin deyimiyle “hata” yapmıştır.

Yani iş sadece TKP geçmişini kolayca tarafından karalayivermekle bitmiyor. Devreye Dünya Komünist Hareketi de giriyor. Ve sorun sadece ve basitçe şu veya bu milli harekete karşı –ihtimaldir olur- “hatalı yaklaşım” sorunu olarak da kalmıyor. Proleter hareketin tüm taktik prensipleri revize edilip ayaklar altına alınıyor. Komünist hareketin tüm düşmanları için teorik temel üretiliyor.

Mümkündür. Proleter hareketin taktik prensipleri doğru değerlendirilirken dünya genelinde ve milli hareket özelinde sınıf güçlerinin yanlış bir değerlendirmesi doğru taktik yaklaşımın yanlış sonuç vermesine yol açabilmiştir. İhtimaliyat dünyasında herşey mümkündür. Ama İ. Kaypakkaya'nın tüm yaklaşımı, sorunu ele alış tarzının bizadahi kendisi sakattır. Somut güçleri doğru değerlendirse bile sonuç yanlış çıkacaktır. Uygulanması talep edilen yaklaşım burjuva devrimleri döneminin soyut yaklaşımıdır. Bu nedenledir ki onda somut herhangi bir tespit bulunmaz. Şeyh Said ayaklanmasına tamamen soyut yaklaşılmaktadır.

Şeyh Said isyanında, onun önderliği ile Kürt köylülerinin bu isyana katılımı arasında bir ayrılıktan söz edilmekte ve onbinlerce Kürt köylüsünün katledildiği olgusuna değinilerek Komünistlerin hislerine hitap edilmektedir. Doğrudur, köylülüğün çıkarları ile Şeyh Said'in çıkarları açık ki uzun vadede çatışır. İyi ama bu çatışma, bu ayrışma ancak Şeyh Said isyanında bir farklılaşma, bir bölünme yaratacak, köylülerin bağımsız olarak örgütlenmesini örgütleyecek bir gücün mevcudiyeti en azından gerçek bir ihtimaliyat olarak mevcudiyeti şartlarında bir anlam taşır. Şeyh Said isyanı sırasında gerek Türkiye genelinde gerekse Kürdistan özelinde böyle bir önderlik, böyle bir güç var mıydı? Yoktu. O zaman da bu isyanın gelişmesi içinde Şeyh Said'in önderliğine rağmen, onun çizdiği yönelime ters bir yönde gelişme ihtimali, gerçek bir ihtimal, elle tutulur bir ihtimal olarak mevcut muydu? Değildi. Bu şartlarda Kürt köylülerinin bu isyana

Proletaryanın Emperyalizme Karşı Savaşımı ve Milli Mesele 2. Kitap

katılmasının tek kesin sonucu bu isyanın güçlü bir isyan olduğudur. Bu, kendi başına bu gücün kimin işine yaradığına cevap vermez. Genelde milli hareketlerin emperyalizmin baskılarına karşı köylülerin ayaklanması ve böylece proletaryanın doğrudan yedekleri haline gelmesi, özelde, tek tek milli hareketler özelinde de durumun bu olduğu sonucunu vermez.

Şeyh Said isyanında köylülerin katılımı onu tek başına Dünya Komünist Hareketinin bir müttefiki haline getirmeye yetmeyeceği gibi, bu hareketin içinde köylüleri Sovyet iktidarına doğru yönetecek bir önderliğin ve hatta sadece komünist unsurların bile olmaması onu Dünya Komünist Hareketin bir yedeği olmaktan çıkarmaya, devrimci bir hareket olarak dünya komünist hareketi tarafından desteklenmesini önlemeye yetmez. Milli hareket içinde bir tek komünist unsur olmamasına rağmen devrimci olabilir. İçinde komünistlerin de yer aldığı devrimci bir milli hareket de karşı devrimci bir harekete dönüşebilir.

Yani, milli harekette köylülerin varlığı **kendi başına** o harekete dünya komünist hareketinin desteğini garantilemez, çünkü bu faktör kendi başına milli hareketin, ele alınan somut milli hareketin mevcut şartlarda vereceği somut sonucun emperyalizmin değil de proletaryanın çıkarına olacağını garantilemez. Daha fazlası gereklidir.

Milli burjuvazi ve feodallerin aktif olarak katıldığı, dahası başını çektikleri bir harekette “emperyalistlerin parmağının varlığı” da **kendi başına** sonuç değiştirmez. Çünkü bu durum somut olarak, objektif olarak milli hareketin dünya emperyalist güçlerine zarar verdirmesini dışılamaz. Milli burjuvazi ve feodallerin emperyalistlerle şu veya bu ilişki içindeyken, komünistlerin ardından binbir dalavere döndürürken komünistlerle anlaşmalarını, milli hareketi kendi çıkarlarına kullanma çabasıyla bunu yapmalarını ve bu arada komünistlerin de aynı çaba içinde olmalarını dışılamaz. Yani mevcut tüm şartlar ve ilişkiler içerisinde milli hareketin vermek zorunda olduğu somut sonuç tespit edilmelidir. Tavrı ona göre belirlenmelidir.

Şeyh Said isyanında da sorun gayet basitçe İngiliz emperyalistlerinin parmağının varlığı değildir. İngiliz emperyalistleri Şeyh Said isyanını somut, pratik adımlarla desteklemişlerdir, en baş teşvikçi ve destekçilerinden olmuşlardır. Ala Yekiti S.I, sf.16’da okuduğumuza göre Ermeni Menşevikleri de Şeyh Said ayaklanmasının ateşli destekçilerindendir.

Tarih, spekülörler için iyi bir spekülasyon aracıdır. Orada isteyen istediğini “ispat” etmek için gerekli rakam ve belgeyi bulur. Buna karşı tek tutarlı tavrı tüm rakam ve belgeler ışığında olayların ardında yatan genel eğilimi sergilemektir. Biz Şeyh Said isyanı için bunu yapacak durumda değiliz. Dolayısıyla Şeyh Said

Proletaryanın Emperyalizme Karşı Savaşımı ve Milli Mesele 2. Kitap

isyasının detaylı bir bilgisine değil, dünya ve Türkiye'nin o günkü durumu hakkında bilgilerimize, doğruluğundan hareket ettiğimiz bu bilgiler çerçevesinde Şeyh Said isyanının varmak zorunda olduğu sonuca bakacağız. Bu meyanda İngiliz emperyalistlerinin bu isyana parmaklarını ne kadar daldırdıkları üzerine spekülasyona girmeyeceğiz. Gereksizdir de.

İngiliz emperyalizmi, dünyadaki en büyük sömürgeci emperyalist güçtür. Daha yeni kurulmuş olan Sovyet iktidarına karşı emperyalizmin yıkıcı faaliyetlerinin başını çeken güç bu güçtür. Sovyet sınırlarında en aktif ve Sovyet sınırlarındaki burjuva hükümetleri Sovyetlere saldırtma işini örgütleyen güç bu güçtür. Menşevik Ermeni burjuva hükümet bunlarla birlikte Sovyetlere saldırma hayasızlığına batmıştır. Bu güç İran ve Irak'ı yarı-sömürge ve sömürgesi olarak yönetmektedir. Irak'ta Arap halklar şeyhlerinin peşinde, bu şeyhler de İngiliz emperyalizminin açık ajanı durumundadır. Türkiye'de ise bu gücün açık ajanı Sultanlık ve bu Kemalist hükümet tarafından devrilmişti. Kemalist hükümet, bu burjuva ve 1925'ten itibaren açıkça anti-komünist hükümet İngiliz emperyalistleriyle Musul konusunda çıkar çatışması içindeydi (mesela bu çatışmada bağımsız hareket edecek bir Arap halkı mevcut olmadığından, Musul'un Irak'ın, dolayısıyla da İngiliz emperyalizminin kontrolünde kalacağına Türklerin sömürgesi haline gelmesi proleter hareket açısından tercih edilir bir gelişmeydi) İngilizler Kemalistleri devirip kendi isteklerine uysalca uyacak bir hükümet, Türkiye'de böyle bir hükümet, böylece açıkça anti- Sovyet de olan bir hükümet kurmak istiyorlardı. Şeyh Said isyanı bu şartlarda patlak verdi.

Bu isyan, tartışma götürmez bir şekilde İngiliz emperyalistlerinin ve onlarla birlikte Sovyet anavatanımıza saldırmış olan Ermeni Menşeviklerinin pratik ve somut desteklerini bir kenara bıraksak da, canı gönülden ve içten sempatisini kazandığı herkesin kabulüdür. Bu hareket Türkler arasında bile Sultanlık taraftarlarının sempatisini kazanmıştır.

Niye?

Çünkü İngiliz emperyalizminin kontrolündeki İran ve/veya Irak'ta değil de, İngiliz emperyalizmiyle çeşitli nedenlerle çatışmakta olan Kemalist hükümetin, kendi burjuva nedenleriyle Sovyet üyesiyle "dostça" geçinen Kemalist hükümetin kontrol alanında gelişen bir "Bağımsız Kürdistan için" hareket İngiliz emperyalizmini değil onun rakiplerini yıpratıyordu da onun için. Somut olarak, isyanda İngiliz emperyalizminin parmağının varlığı, yokluğu, bu parmağın ne kadar derinlere daldığından, İngiliz emperyalizminin bu hareketi doğrudan kontrolünden vs.den bağımsız olarak sonuç buydu.

Açıktır ki İngiliz emperyalizmiyle çatışması olsa bile, açık açık anti-komünist

Proletaryanın Emperyalizme Karşı Savaşımı ve Milli Mesele 2. Kitap

olmaya başlamış, dolayısıyla da komünistlerin yıkılması için hedefi haline gelmiş olan bir Kemalist hükümetin milli bir hareketle zayıflatılması **kendi başına** bu hareketin desteklenmemesi sonucunu veremezdi. Kemalist hükümetin yıkılıp, yerine Sovyetik bir hükümetin kurulması için böylesi bir zayıflatma kapasitesi Türkiyeli komünistler için yteuayfi doğrudan olamasa da dolaylı bir yedek güç kaynağı olurdu. Ama somut durum bu değildi ki. Ne Türkiye’de komünist hareket Kemalist hükümeti devirip iktidarı ele geçirecek durumda, ne de bu yönde Kürt ayaklanmasını kullanabilecek bir durumdaydı. Kürt ayaklanmasının da bizadahi kendi içinde Sovyetik sempatilerle yanıp tutuşmadığı, ama her türden anti-Sovyetik gücün desteğini yanında tutmaktan hiç sakınmadığı da bilinen bir olgudur.

Bir diğer olgu da bu ayaklanmanın Türkiye ile kısıtlı olduğu, İran ve Irak’a yayılmadığıdır. Ve hareketin, buralara yayılıp İngiliz emperyalizmine karşı yöneleceğinin de hiç bir garantisi yoktur. Tam tersine Kürt ulusu, kapitalizm öncesi şartlarda yaşayan Kürt ulusu, Türkiye’de bile bir tek önderlik altında birleşmemiştir. Şeyh Said çevresinde ve onun isyanı üzerinden böylesi bir birliğin sağlanabileceğinin elle tutulur hiç bir emaresi yoktur. Tam tersi emareler ise boldur. Dolayısıyla Kürtlerin “bağımsız bir Kürdistan” kurup bu Kürdistan’ın bağımsızlığını dış güçlere karşı koruyabileceklerinin hiçbir emaresi yoktur.

İngiliz emperyalizmi ise bölgede güçlüdür. Bölge İngiliz emperyalizminin işbirlikçilerinin cirit attığı bir bölgedir. İngiliz emperyalizmi kendi etki alanlarında bir Kürt ayaklanmasına iyi gözle bakmazdı. İngiliz emperyalizmiyle iyi geçinmek, en azından onu karşısına almak istemeyen bir Kürt isyanı da onların etki alanlarında işleri karıştırmazdı. Şeyh Said isyanı da böyle davranmıştır.

Tüm bu şartlarda, yani Kürt isyanı köylülüğün katılımı sayesinde kazandığı tüm güce rağmen güçsüz, Kürtler bir bayrak altında toplanamadığı için güçsüz iken; bu hareket İngiliz emperyalizmiyle en azından iyi geçinmek için İran ve Irak’a, İngiliz etki alanlarına yayılmaz iken; dolayısıyla da İngiliz emperyalizmine bölgede hiç zarar vermez ve fakat onun bölgesel rakiplerine zarar verirken; Türkiye’de ve bizzat Kürt isyanı içinde bu isyandan istifade edebilecek, Komünist bir güç, hiç değilse Sovyetlerle yakın ilişki taraftarı bir güç yok iken; gel gelelim ve işin aslında bu hareketin çevresinde anti-Sovyetik güçler bolca mevcutken; ve tüm bunlarla bağıntılı olarak bu isyanın önderliği doğrudan Sovyet desteğini istemez ve bu destek olmamış isyanın İngiliz emperyalizminin güdümüne boyun eğmek zorunluluğundan kendini kurtaramayacağı açıkken... Yani isyan somut güçler ve şartlar çerçevesinde Sovyet ülkesine zararlı gelişmelere aşırı gebe, İngiliz emperyalizmine ise, onlar bu isyanı açıkça desteklemeseler bile faydalı iken Sovyet ülkesinin ve Dünya Komünist Hareketinin bu isyanı desteklemesi düşünülemez.

Proletaryanın Emperyalizme Karşı Savaşımı ve Milli Mesele 2. Kitap

Proleter hareket güçlenmiştir. Kendisini devlet olarak örgütlediği bir güce ulaşmıştır. Bu şartlarda proleter hareket eskiden olduğu gibi “soyut içerik” desteği ile yetinemez, somut siyasi güçlerle somut siyasi sonuçlar alacak güce erişmiştir ve ona göre davranır. Proleter hareket için sorun Şeyh Said isyanını destekleyip desteklememek, Şeyh Said isyanından somut sonuç almak sorunudur.

İ. Kaypakkaya'nın ise böyle bir derdi yoktur. O, her milli hareketin “demokratik içeriğini” desteklemeyi önerir. Şeyh Said isyanı somutunda da Kemalist ordunun Kürdistan'dan çekilip Kürdistan'da referandum örgütlenmesini önerir. Reformculuğun bu kadarı da İ. Kaypakkaya'dan hiç umulmazdı, ama onun milli soruna yaklaşımı bu sonucu verir. Dahası, daha önce de belirttiğimiz gibi anti-Sovyetik şarlatanlara da kokuşmuş bir temel hazırlar.

Kürt ulusu hem kendi tarihsel gelişmesi hem de onu çevreleyen enternasyonal şartlar açısından son derecede şanssız bir ulustur. Onun milli kurtuluş için ayaklanmaları onun emperyalist güçlerin ve bölgesel burjuva-emperyalist güçlerin bölgede oynadıkları oyunlarda kullandıkları bir araç haline gelmesine yol açmaktadır. Bundan kurtuluşun tek yolu da Kürt isyanlarının gerçek çıkarlarının proletaryanın dünya burjuvazisini yerle bir etmesinde yattığını iyice kavramasından, Kürt ulusunun kurtuluşunun tüm ezilen uluslardan daha çok proleter hareketin muzaffer gelişmesine bağlı olduğunu kavramaktan geçer. Bunu kavramamış bir Kürt devrimcisi ulusunun burjuva haklarının yaygarasıyla, burjuva ulusal hislerle sınıf güçlerinin gerçek dizilişini görme imkanını kaybetmiş ve böylece de ulusu için yapması gerekeni yapamamış bir devrimci olur. Kürt isyancılarının kahramanlık, cesaret ve fedakarlıkları, Kürt köylülerinin katledilişi dünya ve bölgedeki sınıfsal güçlerin dizilişi ve gelişim yönü hakkında doğru görüşlere varmamızı önleyici his kabartıcıları haline getirilmemelidir. Burjuvazi doğrudan bizim sınıfamıza karşı da böylesi barbarlıkların örneğini vermiştir ve veriyor. Verecek de.

B) İ. KAYPAKKAYA'NIN SAVUNUCULARI

Proletaryanın Emperyalizme Karşı Savaşımı ve Milli Mesele 2. Kitap

[Partizan, Bolşevik Partizan, Mücadele Bayrağı, Spartaküs, BB Komünist, Akıma Karşı (GDS), Avusturya Marksist-Leninist Partisi (AMLP)]

1- “PARTİZAN ÇIKARKEN -Haziran 1978”

i. Halk Hareketinden Farklı olarak Milli Hareket

Bu broşürün, “Türkiye’nin Ulusal Yapısı” ara başlıklı bölümünden okuyalım.

“Türkiye bugün çok uluslu devletlerden birisidir.... Hakim ulus olan Türk milletinin hakim sınıfları, ezilen, bağımlı milletlere milli baskı uygulamaktadır. Milli baskının özünü, ezen ve hakim milletin hakim sınıflarıyla ezilen ve bağımlı ulusların burjuvazisinin ve toprak ağalarının ülkenin maddi zenginliklerine ve pazara rakipsiz sahip olma mücadelesi oluşturur.

Bu rekabet emperyalist sömürünün açtığı pazarda, yani sömürden pay alma şeklinde olduğundan, milli mesele (bizim gibi yarı-sömürge, yarı-feodal ülkelerde) emperyalizme bağlanmıştır..... Milli baskının asıl hedefi ezilen ulusun burjuvazisi ve toprak ağaları oluşturur: çünkü ezen ulusun hakim sınıfını milli zulme iten neden onunla olan pazar kavgasıdır.... Bir yandan sınıfsal amaçlarla, daha çok sömürmek ve sınıfsal mücadeleyi önlemek için emekçilere yapılan sınıfsal baskı, diğer yandan da, ezilen sınıfın hemen tüm sınıflarına uygulanan milli baskı. Bu durumda, Marksist-Leninistler bu iki tür baskıyı birbirinden ayırt etmek, ezilen ulus burjuvazisinin ve küçük toprak ağalarının milli baskıya karşı olan mücadelelerini desteklerken, sınıfsal baskının kalkması için onlara karşı da mücadele etmek zorundadır.

Çağımızda milli mesele genel sömürgeler sorununa bağlanmıştır. Ancak bu, çok-uluslu devletlerde milli baskının özünün iki burjuvazi arasındaki pazar kavgası olduğu ve milli hareketin milli devletler kurma yönünde olduğu gerçeğini değiştirmemiştir. Milli hareketin başını çeken ezilen ulusun burjuva ve toprak ağası sınıfları, milli hareketi bir emperyalistin yedeğinde geliştirebilirler veya giderek ona teslim ederler. Bu, çağımızda artık burjuvazinin milli bağımsızlık mücadelesini sonuna kadar götüremeyeceği gerçeğinin doğasıdır... Marksist-Leninistler ulusların Kendi Kaderini Tayin Hakkını kayıtsız şartsız savunurlar: ancak ayrılmanın kendisinin desteklenip desteklenmeyeceği somut durumun proletaryanın sınıf mücadelesi ve sosyalist devrimin gelişmesi, yani emperyalizm açısından değerlendirilmesine bağlı olacaktır. Marksist-

Proletaryanın Emperyalizme Karşı Savaşımı ve Milli Mesele 2. Kitap

Leninistlerin tüm milli hareketler karşısındaki tavizsiz ilkesi budur.

....

Kürt milli hareketinin de her iki milli harekette olduğu gibi iki niteliği vardır: Birincisi, Türk burjuva ve toprak ağalarının milli baskısına, imtiyazlarına ve zulmüne karşı yönelmiş genel demokratik muhteva; ikincisi, Kürt milliyetçiliğini güçlendirmeye, böylece Kürt burjuva ve toprak ağalarının üstünlük ve imtiyazlarını gerçekleştirmeye yönelik gerici muhteva.

...

Marksist-Leninistler Kürt milli hareketinin, milli baskının ortadan kaldırılmasını ve milletlerin eşitliğini hedef alan genel demokratik muhtevasını kesinlikle ve kayıtsız şartsız desteklemelidirler... Fakat buna karşılık Marksist-Leninistlerin Kürt milliyetçiliğini güçlendirmeye yönelik gerici muhtevayı desteklemesi düşünülemez; çeşitli milliyetlere mensup burjuva ve toprak ağalarının kendi üstünlük ve imtiyazları için yürüttükleri mücadelede taraf tutması düşünülemez..." (a.g.e., sf. 37-40)

Tüm bunlar nedir ?

Tüm bunlar İ. Kaypakkaya'nın halk hareketinden kesin olarak ayrılmasını ve ondan ayrı olarak ele alınmasını talep ettiği milli meseleyi ele alışının kısa bir özetidir.

Bu kısa özete iki ilave yapılmıştır: "Çağımızda milli mesele genel sömürgeler sorununa bağlanmıştır. Ancak .." Ve, "Bu rekabet emperyalist sömürünün açtığı pazarda, yani sömürüden pay alma şeklinde olduğundan, milli mesele (bizim gibi yarı-sömürge, yarı-feodal ülkelerde) emperyalizme bağlanmıştır...."

Çağımızda milli meselenin genel sömürgeler sorununa bağlanması tespiti tamamıyla bir laf düzeyinde kalmaktadır. Çünkü milli meseleyle ilgili tüm görüşler çağımıza ait olmayan görüşlerdir. Tam bir yamadır. İkinci görüş, bizim gibi ülkelerde milli sorunun neden emperyalizme bağlandığı konusundaki görüş ise tamamıyla orijinal -ve Parti Bayrağı'nı okuduğumuzda, bu broşürden sonra yazılmış Parti Bayrağı'nı okuduğumuzda daha detaylı okuyabileceğimiz -bir görüştür. Bu görüşün kaynağı, milli meseleyi tek tek ülkelerin sorunu olarak, dahası burjuva demokratik devrimler dönemine ait tüm görüşlere uygun olarak ele alırken "emperyalizme bağlamak" zorunluluğuna çözüm bulmak çabasıdır.

Tüm bunlardan dolayı R. Başak yoldaş bu görüşleri haklı olarak "devşirmeci" görüşler olarak ilan ediyor. Eski çağa ait milli mesele anlayışı, proleter hareketin bu eski çağa ait milli hareketlere, eski çağa ait yaklaşımları korunurken, bunlar yeni çağa ait ilan edilemez. Aslında Kaypakkaya özetçisi de öyle yapmıyor. Yeni

Proletaryanın Emperyalizme Karşı Savaşımı ve Milli Mesele 2. Kitap

çağa ve emperyalizme “bağlıyor.”

İyi ama, bu orijinal katkılar, İ. Kaypakkaya’yı savunmakta yardımcı olması gereken bu eklektik katkılar onun çarpıtıldığı anlamına gelmez. Burada özetlenen görüşler onun görüşleridir. Ama R. Başak Yoldaş İ. Kaypakkaya’nın “Demokratik Halk Devrimi” üzerinden milli sorunu proletaryanın devrim davasına bağladığını savunduğundan ve “Partizan Çıkarken” de milli meseleyle ilgili görüşlerin sadece burada, milli meseleyle değinilen yerlerde mevcut olduğunu sandığından, İ. Kaypakkaya’nın görüşlerinin yanlış aktarıldığını sanıyor. Yanılıyor. Okumaya devam etmeliydi. Biz edelim:

ii. Halk Hareketi Olarak Milli Hareket

Aynı broşürün Türkiye devrimiyle ilgili bölümlerinden okuyalım:

“.. Diğer taraftan milli bağımsızlık ancak halkımızı bağımlılığı altına sokmuş olan emperyalizmin iç dayanaklarının hakimiyeti yıkılarak gerçekleştirilebilir. İşte böylece, her yarı-sömürge, yarı-feodal toplumda olduğu gibi Türkiye’de de demokratik devrim ile milli devrim kopmaz bağlarla birbirine bağlanmıştır...

...

2. emperyalizm ile çeşitli milliyetlerden Türkiye halkı arasındaki çelişme,

...

Bu dört başlıca çelişmenin dışında, ezen ve hakim milletin hakim sınıflarıyla ezilen ve uyruk millet arasındaki çelişme de önemli bir çelişmedir ve Kürt milli hareketi gittikçe önem kazanmaktadır.

...

... emperyalizm ile Türkiye halkı arasındaki çelişmenin gelişmesinde ve çözümünde tayin edici bir rol oynar.” (a.g.e., sf. 49-50)

Görüldüğü gibi daha önce ele alınan kategoride bir Kürt milli hareketi, ve bundan ayrı olarak ele alınan halk hareketinin ta kendisi “Demokratik Halk Devrimi”nin ta kendisi olan bir “milli devrim” bir milli hareket.

Emperyalizmden tam bağımsızlığı sağlayacak bir milli hareket.

Yani, özetçi İ. Kaypakkaya’nın mükemmel bir özetini bize sunmaktadır.

Yani, bir yandan eskinin kalıntısı, eski çağa ait halk hareketinden tamamen farklı olan milli hareket, “yarı-sömürgelerin” kendi içindeki milli hareket, diğer yandan yarı-sömürgelerle emperyalist güçler arasında, yarı-sömürgelerin halkları ile emperyalist güçler ve onların ülkedeki uşakları arasında var olan milli mücadele,

Proletaryanın Emperyalizme Karşı Savaşımı ve Milli Mesele 2. Kitap

halk hareketi olarak milli hareket.

Yani R. Başak yoldaş, özetçi İ. Kaypakkaya'yı olduğu gibi özetlemiştir. Sen İ. Kaypakkaya'yı doğru anlayamadığın için, onun soruna yaklaşımını tam idrak edemediğin için özetin devamını nerede bulacağını unuttun.

iii. Kemalizm Örneği

Eskinin kalıntısı olan milli hareket, burjuvazi ve toprak ağalarının önderliğinde gelişen ve emperyalizmden tam kopuşa değil de, sömürge yapının yarı-sömürge yapıyla değişmesine yol açar. Bunlar İ. Kaypakkaya'nın görüşleri. İyi ama böylesi bir milli hareketin örneği var mı? Varsa burada bahsi geçen genel olarak "burjuvazi" neyin nesidir?

Kemalist devrim tüm bu çerçeveye uymaktadır. Ve İ. Kaypakkaya için bu burjuvazi kompradorlar da dahil tüm burjuvazidir. Özetçimizden okuyalım:

"Ancak milli çelişmenin baş çelişme olduğu dönemlerde, durum radikal olarak değişir: Ülkeyi işgal eden (veya etmek üzere olan) emperyalist güç ve onun uşaklığını yapan kesim, hakim sınıfların diğer kesimlerinin varlığını da tehdit eder hale gelir. Yarı-sömürgeci şartlarının sonucu, genel emperyalist sömürüden pay alan komprador burjuvazi ve toprak ağaları sınıflarının diğer kesimleri, iktisadi ve siyasi varlıklarına son verilmesi tehlikesi ile karşı karşıya kalırlar. Emperyalist işgal karşısında onları devrimci "kılan" bu ekonomik politik gerçektir. Bu gerçek, Kemalist devrim tecrübesi ile kendi tarihimizde de yaşanmıştır." (a.g.e., sf. 52)

"Bu sömürge, yarı- sömürge, yarı- feodal yapı "Kemalist devrim" ile yarı-sömürge, yarı-feodal yapıya dönüşmüştür.

" Kemalist devrim" milli burjuvazinin bir milli devrimi değil, Türk müslüman komprador burjuvazisi ve toprak ağaları sınıflarının önderliğinde gelişmiş olan, orta burjuvazinin de yer aldığı, anti-sömürgeci bir harekettir. Kemalistler, daha anti-emperyalist savaş ortalarında iken emperyalistlerle sömürgecilik şartlarının kaldırılması için anlaşmış, Türkiye halkının devrimci mücadelesini durdurmuş, çok kısa süren bir milli mücadeleden sonra sözde siyasi bağımsızlığa sahip yarı-sömürge yarı-feodal yapıyı temel alan Türk devletini kurmayı başarmıştır .." (a.g.e., sf. 42)

İ. Kaypakkaya'nın özetçisi, özetini sunarken onun iki tür milli hareket anlayışına sahip olduğunu bilince çıkarmamıştır. Kaypakkaya halk hareketi ile milli hareketi kesin olarak ayırdığı için özetçi de aynı ayrımı muhafaza ediyor. Kaypakkaya

Proletaryanın Emperyalizme Karşı Savaşımı ve Milli Mesele 2. Kitap

üzerinde ısrarla durduğu bu ayrıma rağmen halk hareketini de başka türden, çağımızda genel ve yaygın olan türden bir milli hareket olarak ilan etmeye, ayrımı korurken ayrımı yok etmeye zorlanmıştı. Özetçi de aynısını yapıyor.

Kemalist kurtuluş hareketi Kaypakkaya'nın eski çağa ait anlayışla ele alıp birkaç yenilik ilave ettiği milli hareket kategorisine girer. O bunu açıkça ilen etmez. Dolaylı olarak ilan eder. Özetçi bunu açıkça yapıyor.

Ama iş bu kadarıyla bitmiyor.

Kaypakkaya'nın "burjuvazi ve toprak ağaları" önderliğinin somut Kemalist hareket üzerinden kompradorlar dahil burjuvazi anlamına geldiği sonucu da açıkça ortaya konuyor.

Haydi diyelim toprak ağaları ülkenin geriliği şartlarında milli burjuvazinin oynadığı rolü oynayabilirler. Ya kompradorlar? Onların ne yeri vardır milli kurtuluş hareketlerinde? Bir de bunlarla "ittifak" kurmamız öneriliyor. Bir de üstüne üstlük Komintern'in tüm taktik öğretilerini çöpe atmamız gereken genel önermelerle karşımıza çıkılıyor.

... Böyle bir durumda, emperyalizm ile halkımız arasındaki çelişme baş çelişme haline gelir. Artık, devrimin önündeki baş engel, işgalci emperyalist güç ve onun doğrudan uşakları olan hakim sınıf kliği olmuştur. Milli çelişmenin baş çelişme haline geldiği aşamada, demokratik devrim milli devrime tabi kılınır, (işgalcilerin kovulması için) devrimci milli savaşa girilir. Yerli hakim sınıfların işgalci emperyalizmin doğrudan uşağı olmayan klikleri ile ittifak siyaseti güdülür..." (Partizan Çıkarken, sf. 49-51)

Başka yolu yoktur.

Tek yol İ. Kaypakkaya'nın milli meseleyle ilgili öğretilerini kaldırıp çöpe atmaktır.

2- "Milli Meseleye Genel Bir Bakış Ve TKP/ML (B)'nin Milli Meselede Çizgisi Üzerine Yazılar (1)"

i. Feodalizmden Arta Kalan Ulusal Sorun ve Emperyalizme Özgü Ulusal Sorun?

Proletaryanın Emperyalizme Karşı Savaşımı ve Milli Mesele 2. Kitap

R. Başak yoldaşın yukarıda adı geçen eseri üzerinden adım adım ilerleyelim:

Yoldaş, TKP/ML (B) II. Konferansına sunulan karar tasarısından alıntı yapıyor:

“Ulusal sorunda tavır: Bu konuda TKP/ML kurulduğunda ML(nin) bu konudaki ‘ezen ve ezilen ulus milliyetçiliği karşısında ikili tavır’, sorunu proleter devrimin çıkarlarına bağlı olarak ele alma, bütün milliyetlerden işçilerin birliği, tüm milliyetler için hak eşitliği gibi ilkeleri savunmuş; Marksizm-Leninizm’in ulus tanımından yola çıkarak Türkiye’de Kürtlerin bir ulus oluşturduğunu bilimsel bir şekilde ortaya koymuş; hakim ulus milliyetçiliğine ağır bir darbe vurmuştur.

Aynı konuda Türkiye’de milli meselenin **özünün** hakim ulusun hakim sınıfları ile, ezilen ulusun hakim sınıfları arasında bir pazar dalaşması olduğunu tespit eden TKP/ML hataya düşmüştür.” (Bolşevik, Sayı 3, sf. 5) (a.g.e., sf. 26)

“ En baştan şunu belirtmek isterim ki” diyor R. Başak yoldaş, “Konferansa sunulan karar tasarısı, kendi içinde **çelişkili ve eklektik bir öze sahiptir**. O karar tasarısı ki, bir yandan İ. Kaypakkaya ‘yoldaş’ın ulusal sorunu, “proleter devrimin çıkarlarına bağlı olarak ele” aldığını söylerken, diğer yandan da “ulusal sorunun **özünün** Türk ve Kürt ulusundan hakim sınıfların kendi arasındaki pazar dalaşı” olarak koyduğunu iddia etmektedir. Tasarı, **bu iki temel tezin aslında birbirinin zıttı olduğu gerçeğini** kavramamıştır. Ya da bundan çıkarılması gereken sonuçları çıkarmamıştır.” (a.g.e., sf. 27-28)

Hakikaten de olur ama bu kadarı da fazla. Değil mi yoldaş? Hem sorunu “özü burjuvalar arası pazar dalaşması” olarak alacak, yani eskiden olduğu gibi, eski milli hareketlerde olduğu gibi alacak hem de “proleter devrimin çıkarlarına bağlı” ele alacak.

Karar tasarısına GDS temsilcisi de çok bozuk çalıyor. Ve aleyhinde konuşuyor. Şimdi gelin onu okuyalım:

“Eğer sorun bu şekilde eleştirilirse, İbrahim’in getirdiği görüşlerin **özü kavranmamıştır**. İbrahim burada Türkiye’nin Kürdistan bölgesinde, feodalizmden arda kalmış bir takım sorunların olduğunu ve bundan dolayı işte Kürdistan’daki milli meselenin komünistlerin önderliğinde bir halk hareketi şeklinde değil, burjuvazi önderliğinde bir milli hareket olarak geliştiğini açıklamaya çalışıyor.

...
İbrahim bizim derinleştirmemiz gereken bir polemik başlatmıştır. Burada İbrahim’in koyduğundan daha açık bir şekilde, oportünistlere karşı

Proletaryanın Emperyalizme Karşı Savaşımı ve Milli Mesele 2. Kitap

savunulurken, bugün milli meselenin bir yandan, kapitalizmin şafağında ortaya çıkan milli meselenin unsurlarıyla , emperyalizm çağındaki milli meselenin unsurlarının Türkiye’de iç içe geçmesi şeklinde bir durum arzettiğini orta ya koymak gereklidir.

Benim kendi adıma, ancak şunu söyleyebilirim: -Biz bunu henüz tüm teşkilatımızda bütün olarak tartışmadık-, benim bu noktada ... İbrahim’e getirecek bir eleştirim yoktur. Tam tersine bu noktalarda İbrahim büyük bir Marksist-Leninist olarak savunulabilir, çünkü, gayet açık bir biçimde burada feodalizmden arta kalan milli meseleyle, emperyalizm çağına ait milli mesele arasında gayet net ayrımlar yapılmaktadır.” (a.g.e., sf. 29)

Neymiş efendim: Türkiye’de iki tür milli mesele varmış. Birincisi feodalizmden arta kalan milli mesele, kapitalizmin şafağında ortaya çıkan milli mesele, bu nedenle de komünistlerin önderliğinde bir halk hareketi değil de, burjuvazinin önderliğinde bir milli hareket söz konusu. İkincisi de emperyalizm çağına ait milli mesele. Bu da tabii ki komünistlerin önderliğindeki halk hareketine yol açar. Türkiye’de işte bunlar iç içe geçmiş. Kaypakkaya’nın yaptığı da bunları birbirlerinden ayırmakmış.

Yani Kaypakkaya’nın defalarca tekrarladığımız görüşleri başka isimlerle karşımızda.

GDS temsilcisi İ. Kaypakkaya’yı ateşli bir şekilde savunduğu için yorumumuzun yanlış olması imkansız. Biz yine de bir kontrol edelim. R. Başak yoldaşın bu sözleri yorumuna bir bakalım:

“GDS temsilcisinin çok haklı bir şekilde vurguladığı gibi, Kaypakkaya yoldaş , “feodalizmden arta kalan ulusal sorunun unsurları ile emperyalizm çağının ulusal sorunun unsurlarının iç içe geçmesinden oluşan Türkiye Kuzey Kürdistan’daki ulusal sorunun somut bir analizini yapmıştır.

Bu olgunun tespiti, **son derece** önemlidir, çünkü bu kavranmaksızın Kürt ulusal hareketinin ne dünü, ne de bugünü doğru bir tarzda kavranılmaz.

Kapitalizmin şafağındaki, ya da günümüz koşullarında yer alıp da, o dönemin önemli özelliklerini halen bağrında taşıyan ulusal hareketlerin genel yasası olan “ulusal baskının ezilen ve uyruk milletin burjuvazisine” ağırlıklı olarak uygulanması gerçeği, Türkiye-Kuzey Kürdistan’daki Kürt ulusal hareketinin o güne kadarki gerçek durumuna da uygun idi.

Ne var ki, hiçbir sınırlama yapmaksızın, Kaypakkaya yoldaşın “Hatta milli baskının esas hedefi ezilen ve bağımlı ve uyruk milletlerin burjuvazisidir.”

Proletaryanın Emperyalizme Karşı Savaşımı ve Milli Mesele 2. Kitap

şeklindeki **bir genel tez savunması yanlıştır.**

Çünkü böyle bir tez, asıl özelliği emperyalizm ve proleter devrimler çağı tarafından belirlenen, feodalizmden arda kalan unsurların hemen hemen hiç bir etkisinin olmadığı, ulusal hareketlere karşı izlenen baskı politikasında geçerli olamaz.

GDS temsilcisi, Kaypakkaya yoldaşın bu yanlış tezini görüp eleştireceğine, bir adım daha ileri giderek, daha da önemli bir yanlış tezin savunucusu oluyor. Şöyle ki, GDS temsilcisi İbrahim yoldaşın “feodalizmden arda kalan milli meseleyle, emperyalizm çağına ait milli mesele arasında gayet net ayrımlar” yaptığını savunmaktadır.

Bence, GDS burada Kaypakkaya yoldaşın konumunu, **bu alanda** olduğundan daha iyi görüp, göstermektedir... Kaypakkaya yoldaşın “ulusal sorun” üzerine eserini incelediğimizde, feodalizmden arda kalan unsurlar şunlardır, emperyalizm çağına ait unsurlar da şunlardır şeklinde bir ayırım görmeyiz. Hele hele GDS in dediği gibi, bu alanlarda “gayet net” ayrımlara rastlamak mümkün değildir.

Bütün bunlar, GDS’ in abartmasının yanlılığına kanıttır. Ancak bunlardan hareketle, İ. Kaypakkaya yoldaşın aslında emperyalizm öncesi ulusal sorunla, emperyalizm çağındaki ulusal sorun arasındaki **özsel** farklılığı kavramadığı yönünde bir anlayış da savunmamalıyız. Böyle bir tavır, oportünist bir tavidir. Nitekim Parti Bayrağı, tam da bu iddia temelinde İ. Kaypakkaya’ya saldırmaktadır.

... 1 No’lu yoldaşın konuşması da dikkatle incelendiğinde Parti Bayrağı’nın İ.K.’ ya yönelttiği saldırıyı, üstü örtülü olarak , biraz da sulandırarak savunduğu görülecektir.” (a.g.e., sf. 30- 31)

Görüldüğü gibi R. Başak yoldaşın GDS temsilcisine tek itirazı Kaypakkaya’nın “feodalizmden arda kalan milli meseleyle, emperyalizm çağına ait milli mesele arasında gayet net ayrımlar yaptığı” önermesinde Kaypakkaya’yı abartması, olduğundan iyi göstermesi şeklindedir. Yani o da Kaypakkaya’daki iki tür milli mesele anlayışını savunmaktadır.

Böylece Kaypakkaya’nın iki tür milli meselesi yeni isimlerle karşımıza çıkmaktadır.

Birinci tür milli mesele: Kaypakkaya için eski dönemin kalıntısı, çağımızda genel geçerliliği olmayan, ezilen ulus burjuva ve toprak ağalarının başını çektiği ve bu nedenle emperyalizmden tam kopuşa götürmeyecek olan, feodalizmi tasfiye etmeyecek olan, komünistlerin desteklemesi gereken bir demokratik muhtevaya

Proletaryanın Emperyalizme Karşı Savaşımı ve Milli Mesele 2. Kitap

sahip olan, özünde burjuvazinin yararına olan, özü burjuvalar arası pazar dalaşı olan ve halk hareketinden kesin olarak ayrı ele alınması gereken ve çok uluslu bağımlı ülkeler ve sömürgelerde -şimdinin yarı-sömürgelerinde var- olan mili hareketler.

Bunlara GDS temsilcisi feodalizmden arda kalan milli mesele diyor.

İkinci tür milli mesele: Bağımlı ülkelerle, sömürgelerle “emperyalizm” arasında, ki buradan emperyalist büyük güçler anlaşılır, emperyalizm ile ülke halkı arasındaki milli mücadeleye yol açan, ülkenin emperyalizmden tam kopuşuna, feodalizmin tasfiyesine yol açan komünistlerin önderliğindeki halk hareketi. Tabii halk hareketi milli hareketten kesin olarak ayrılmalı ama. İşte burada halk hareketi aynı zamanda bir milli harekettir. Bu milli hareket yani demokratik halk devriminin ta kendisidir. Bu da çağımızda genel ve yaygın olan milli harekettir.

GDS temsilcisinin emperyalizm çağına ait milli mesele dediği de işte budur.

R. Başak yoldaş bu ayrımı ve onun doğruluğunu kabulleniyor. Fakat o bu ayrıma yeni bir “unsur” katıyor.

Ona göre birinci tür milli hareket kategorisine giren milli hareketler, “feodalizmden arda kalan milli hareketler değil de, “feodalizmden arda kalan ulusal sorunun unsurları ile emperyalizm çağının ulusal sorunun unsurlarının iç içe geçmesinden oluşan ulusal sorun” imişler.

İlerisi için kolaylık olsun diye biz R. Başak yoldaşın “gözü açık” bu kategorisine “iç içe geçmiş ulusal sorun” diyeceğiz. Veya okur isterse, iç içe geçip içinden çıkılmaz hale getirilmiş ulusal sorun da diyebilir. Bir şey değişmez. Ne de olsa herkesin malumu olduğu gibi bir şeyin ismini değiştirdin diye o şey değişmiş olmaz.

GDS için iç içe geçme şöyle oluyor: bir yandan ülke içinde milli sorun var. Bu feodalizmden arda kalan milli sorundur. Kaypakkaya'nın birinci tür milli hareket anlayışı budur. Bir de bir bütün olarak ülkenin ülke dışındaki emperyalizm ile milli sorunu var. Kaypakkaya'nın ikinci tür milli mesele anlayışı budur. İşte ülkede bu iki tür milli mesele bir arada bulunduğundan feodalizmden arda kalan milli mesele ile emperyalizme ait milli mesele iç içe geçmiştir.

R. Başak ise bu iç içe geçmeyi birinci tür milli hareket için geçerli görüyor. Bu arada ikinci tür milli meselede duruyor. Bu tabii ki işin aslında sadece bir isim değişikliği değil. Bu isim değişikliği sayesinde Kaypakkaya'nın iki tür milli meseleyi de emperyalizm çağına ait milli mesele olarak ele aldığı ispatlanacak

Proletaryanın Emperyalizme Karşı Savaşımı ve Milli Mesele 2. Kitap

mı acaba? Yoksa bu iş R. Başak'ın başına kabağı patlatacak mı?

Şimdilik biz R. Başak'ın bu yeni kategorisini incelemeden onun bu kategorisinin Kaypakkaya'nın iki tür milli hareketi ile çakıştığını görelim. Ayrılık noktalarına ve bunların anlamına sonra bakarız. Böylece işimiz de kolaylaşır aslında. Ayrılıkların kozmetik olduğu, esası değiştirmedeği kolayca görülür.

ii. İki Tür Ulusal Sorun Üzerine Biraz Daha

R. Başak yoldaş İ. Kaypakkaya'nın milli sorunu "emperyalizmden bağımsız" ele almadığını ispatlamak için şunları söylüyor:

"Şimdi ise, Kaypakkaya yoldaşın ulusal sorunu "emperyalizmden bağımsız ele aldığı" ve gerçek çözümü, proletarya önderliğinde DHD'ne bağlı ele almadığı, dahası, Kürt burjuva ve feodallerinin Kürt milli hareketine önderliğini kabul ettiği vb. tezlerin değerlendirmesine geçelim.

...

Bu alıntıda, "çağ tespiti" bağıntısında söylenenler dışında hiçbir yanlış yoktur. Tersine, ulusal sorunun Leninist tarzda bir özetlemesi ile karşı karşıyayız. İnsan bu alıntıya rağmen, nasıl olurda yukarıdaki iddialar ileri sürülebiliyor diye kendi kendine sormadan edemiyor. Bir insan düşünün ki, eski burjuva devrimleri döneminin kapandığını, burjuvazinin devrimci rolünü yitirdiğini, eski klasik sömürgeciliğin 1905'ten İkinci Dünya Savaşı sonlarına kadar geçen sürede "yeni sömürgeciliğe dönüştüğünü", artık yarı-sömürge yarı-feodal ülkelerde emperyalizmi kovma, demokratik devrimi gerçekleştirme görevlerinin proletaryanın omuzlarında olduğunu, "çağımız için genel, yaygın ve tipik durumun" bu olduğunu savunur; yine de bu kişi "milli sorunu" emperyalizmden bağımsız ele almakla, sorunun çözümünü proletarya önderliğinde devrime bağlı ele almamakla, daha da berbatı, Kürt milliyetçiliğinin önderliğini kabul etmekle suçlanabiliyor.

Sözümüz daha bitmedi. Dahası var.

Yine bu insan, "çağımızda genel, yaygın ve tipik olanı" belirtmekle yetinmiyor, feodalizmden arda kalan ulusal sorunla, emperyalizm çağına özgü olan ulusal sorunun karmaşasından oluşan, ancak "genel geçerliliğe" sahip olmayan ulusal sorunun bile tahlilini yapıyor ve bu tür milli hareketlerde bile, önderliğin proletaryanın omuzlarında olduğunu söylüyor olsun!! Doğrusu, bu kadar kıvrak zeka ve bu kadar diyalektik, materyalist yaklaşım az görülür cinstendir.

Kaypakkaya'nın feodalizmden arda kalan ulusal sorunla, emperyalizm

Proletaryanın Emperyalizme Karşı Savaşımı ve Milli Mesele 2. Kitap

döneminin özelliklerini taşıyan ulusal sorunun karmaşasından oluşan ulusal sorundan ve bunların çözüm yolundan bahsettiğini söyledik. Dinleyelim ne diyor:

....

Alıntı, yukarıda yaptığımız kısa yorumun bütünüyle doğru olduğunu göstermiyor mu? Buna hayır diye cevap verebilmek için, kişinin ya okuduğunu kavramayacak kadar siyasi kör olması, ya da işi domuzuna kavramaması gerek. Biz, sorunun yoruma gerek duyulmayacak kadar açık olduğunu düşünüyoruz. Ve bir adım ileri giderek Türkiye- Kuzey Kürdistan'daki ulusal hareketin, ulusal sorunun bu kategoriye dahil olduğunu, Kaypakkaya yoldaşın da sorunu böyle koyduğunu ileri sürüyoruz.

.....

Bizim tartışmamız bağintısında önemli olan, Kürt milli hareketinin önderliğini hangi sınıfların yaptığı hakkında söylenenlerdir. Görüyoruz ki, Kürt milli hareketinin önderliğini yapan sınıflar ve bunun ayrılmaz parçası olan, hareketin burjuva özelliği, Kaypakkaya yoldaşın vurguladığı gibi “çağımızı karakterize etmeyen ama yine de Marksist-Leninistlerin ele almak zorunda olduğu vakıadılar” alanına girmektedirler. Bunun tespiti son derece önemlidir, çünkü bu kavranılmaksızın, çağımızda genel olandan hareketle Türkiye-Kuzey Kürdistan'da var olan ulusal hareket hakkında yanlış tahlillerin yapılması kaçınılmazdır. Nitekim, Parti Bayrağı, Partinin Yolu ve bir dönemler Halkın Yolu dergi ve gazeteleri tam da bu hatayı işlemektedirler.” (a.g.e., sf. 39-41)

“Hiç bir yoruma meydan vermeksizin şunun altını çizmek istiyoruz:

Demokratik halk devriminin emperyalizme yönelmediği ne ölçüde doğru ve mümkün ise!! gerçek çözümü demokratik halk devriminin zaferine bağlı ele alınan bir ulusal sorun da ancak o ölçüde emperyalizmden bağımsız ele alınabilir!!!

Sorunu başka türlü görüp gösterme, oportünist kafa karışıklığının bir ürünü yada bilinçli çarpıtmaların bir sonucudur.” (a.g.e., sf. 32-33)

Tüm bunlar neyi gösteriyor?

Milli hareket ile halk hareketini kesin, mutlak olarak birbirinden ayıran ve bu ayırmada ısrar eden Kaypakkaya ülkenin emperyalizmden tam kopuşu görevini, böylece ülke dışındaki emperyalist güçlere karşı bir milli devrim görevini bu halk hareketinin üzerine yüklemek ve böylece onu da bir milli hareket ilan etmek zorunda kalmıştı. Bu halk hareketi, aynı zamanda milli bir hareket olan bu halk hareketi onun demokratik halk devriminin ta kendisiydi.

R. Başak yoldaş da diyor ki: milli sorunun tam çözümünü emperyalizmden tam

Proletaryanın Emperyalizme Karşı Savaşımı ve Milli Mesele 2. Kitap

kopuş olarak ve demokratik halk devriminin bir ürünü olarak gören Kaypakkaya böylece milli sorunu emperyalizme “bağlamıştır”. İşte bu milli mesele anlayışı emperyalizm çağına ait milli mesele anlayışıdır.

Ve işte emperyalizm çağına ait milli mesele de budur. Bir bütün olarak ülke halkı ile, emperyalizm arasındaki milli mesele.

Bir de “yarı- sömürgelerde” ülke içinde milli mesele vardır. Kaypakkaya’nın halk hareketinden kesin olarak ayırarak ele aldığı, “çağımızı karakterize etmeyen” eski dönemin kalıntısı olan” vb. olan milli mesele.

İşte Kaypakkaya’nın bu tür milli meselesi de R. Başak yoldaşın “iç içe geçmiş ulusal sorun” kategorisini oluşturuyor.

Bu ne demektir? Bu Kaypakkaya’nın bu kategori ile ilgili tüm sözleri R. Başak’ın kabulüdür. Eleştirdiği noktalar saklı kalarak. O zaman da Kaypakkaya’ya getirdiğimiz tüm eleştiriler R. Başak için geçerli hale gelir. Onun kendine özgü katkıları ayrıca ele alınır.

R. Başak’ın iki tür milli hareket anlayışının Kaypakkaya ile çakıştığını göstermek için biraz daha okuyalım.

iii. Sömürge Ve Yarı-Sömürge Ülke Halklarıyla Emperyalizm Arasındaki Milli Çelişki Ve Sömürge Ve Yarı-Sömürge Ülkelerin Kendi İçindeki Milli Çelişki

R. Başak yoldaşın sayfa 51’deki başlığı böyle. Okuyalım:

“Biz yeniden esas tartışma konumuza dönelim: Yazının ilk başlarında dedik ki, emperyalist sömürgeci ülkeler ile, çok uluslu olmayan sömürge ve yar-sömürge ülke halkları arasındaki milli çelişkinin ürettiği ikili görev alanı çok uluslu olan sömürge ve yarı-sömürge ülkelerdeki ikili görev alanına oranla daha dar ve farklıdır. Bundan dolayıdır ki, bu iki farklı yapılarda izlenecek pratik politika da köklü farklılıklar gösterecektir.

.. Bizzat kendi içinde ulusal baskı politikası izlemeyen, ulusal çatışmalarla parçalanmış olmayan; kendisi emperyalizmin sömürgesi ya da yarı-sömürgesi

Proletaryanın Emperyalizme Karşı Savaşımı ve Milli Mesele 2. Kitap

durumunda olan ülkelerde ulusal sorunun tamamı, emperyalist güçler ve onun ülke içindeki bir avuç uşağı ile, ülke halkı arasındaki milli çelişkide kendini bulur.

Emperyalizmin sömürge ve yarı-sömürgesi durumunda bulunan, ancak kendi içlerinde “ulusal sorunları” olan ülkelerde, ulusal sorunun tamamının emperyalizmle ülke halkları arasındaki çelişki olduğunu söyleyemeyeceğimiz gibi, bu ülkelerde, ikili görevin” daha geniş ve karmaşık olduğunu görmek zorundayız. Bu tür ülkelerde emperyalizmin uyguladığı “yönetme” yöntemleri hakkında Stalin’in 1947’lere kadar İngiltere’nin sömürgesi durumunda olan Hindistan için söyledikleri bizlere ışık tutmaktadır.

...

Bu değerlendirme, Hindistan somutunda yapılan bir değerlendirme olmakla birlikte, genel geçerliliğe sahiptir. Gerek 1947’lere kadar sömürge olan Hindistan pratiği, gerekse 1920 yıllarında gelişmeye başlayan ve İkinci Dünya Savaşı sonrası yılaarda artık dünya genelinde egemenlik kuran “sözde bağımsız” gerçekte ise emperyalizme her yönüyle bağımlı olan “yeni sömürge” ülkeler pratiği bu teorik değerlendirmenin bütün tazeliğiyle günümüz için de geçerli olduğunu yeterince ikna edici bir tarzda doğrulamıştır.” (a.g.e., sf. 54)

“Stalin yoldaşın Hindistan bağıntısında vurguladığı gibi, emperyalistler egemenliklerini kurdukları veya kurmak için talan politikasını uyguladıkları çok uluslu ülkelerde öteden beri hakim ulus olma konumuna sahip ulus ya da ulusların, onların hakim sınıflarına dayanarak, diğer ulus ve ulusal azanlık üzerinde dolaylı hakimiyetlerini kurarlar. Türkiye’de olan budur.”(a.g.e., sf. 57)

“Çok uluslu yarı-sömürgelerde -bundan böyle sömürgeleri almıyoruz- emperyalist devletlere bağımlılığın getirdiği milli sorun vardır ve bundan dolayı bu tür ülkelerin komünistleri ulusal kurtuluş mücadelesi görevi ile yükümlüdür. Bu görev “ikili görev”in sadece bir yönünü teşkil eder. Hiç bir ayırım ve sınırlama yapmaksızın sömürge ve yarı-sömürge ülkelerde ulusal sorunun esasının emperyalizmle ülke halkları arasındaki çelişmede düğümlendiğini savunmak bir kaç açıdan dolayı yanlıştır.

....

Dördüncüsü, bu tespit , bizzat kendi içinde ulusal baskı mevcut olan yarı-sömürge ülkelerde ulusal sorunun esasını emperyalizm ile ülke halkları arasındaki çelişki tarafından mı, yoksa ülke içindeki hakim ulusa karşı ulusal bağımsızlık temelinde örgütlenen ve eylem yürüten herhangi bir ulusal hareket tarafından mı belirleneceğine, her tarihi dönemde somut olarak karar vermek gerektiği gerçeğini yadsımaktadır.

....

Türkiye -Kuzey Kürdistan’da ulusal sorunun **özü** emperyalizmin uşağı Türk devleti ile, Kürt ulusu arasındaki çelişki tarafından belirlenmektedir...

Proletaryanın Emperyalizme Karşı Savaşımı ve Milli Mesele 2. Kitap

....

... Eğer sorun MK'nin koyduğu biçimde ele alınırsa, ulusal sorunda dikkatimizi emperyalizm ile "işçi sınıfı ve halk " arasındaki çelişmeye yoğunlaştırmak ve bu temelde kitleleri devrime kazanmak zorundayız. Kürt ulusal sorununu ise, bunun yanında, bir **yan** sorun olarak ele almalıyız.

Benim yaklaşımına göre ise, ulusal sorunda esas dikkatimizi Türk devleti ile Kürt ulusu arasındaki çelişkiye vermeli, Kürt işçi sınıfını, köylülüğü ve devrime katılabilecek diğer katmanları bu çelişki temelinde kazanmaya **özel** önem vermeliyiz.

MK' nın politikası öncelikle emperyalizme karşı mücadeleyi öngörmekte ve doğal olarak 'Türk milliyetçiliğini' ikinci plana iterken; benim önerdiğim politika, öncelikle Türk devletine, onun şovenizmine karşı mücadeleyi önermekte ve Kürt milliyetçiliğine karşı mücadeleyi ikinci plana itmektedir. Bu her iki sonuçta da önerilen politikanın doğal sonucudur.

...Yine bundan dolayıdır ki, bu politika ulusal sorunun proletaryanın önderliğinde gerçekleşecek devrim için doğru bir şekilde kullanılmasını sağlayamaz." (a,g,e., sf. 55- 61)

Dolayısıyla,

Bilhassa II. Dünya Savaşı sonrası genel geçerlilik kazanan yeni sömürgecilik şartlarında, bir yanda emperyalizm var, öbür yanda yarı- sömürge ülkeler.

Bu yarı-sömürgeler çok uluslu ülkeler değilse, ne ala, doğrudan emperyalizm ile ülke halkı arasındaki çelişme, doğrudan ülke halkının emperyalizme karşı milli kurtuluş mücadelesi söz konusudur. Emperyalizm... emperyalizm ülke dışındaki güçlerdir.

Yok eğer yarı-sömürge ülke çok uluslu bir ülke ise, orada bir yandan emperyalizm ile ülke halkı, çeşitli milliyetlerden ülke halkı arasında bir milli çelişme vardır, emperyalizm çağına özgü olan, genel olan işte budur. Demokratik Halk Devrimi ile çözülür.

Diğer yandan ise , bu çok uluslu yarı-sömürgelerde emperyalizmin uşağı hakim sınıflar tarafından yönetilen hakim ulus ile, onların hakim sınıfları ile ezilen ulus arasında bir milli çelişme vardır, emperyalizm bu ezilen ulusları desteklediği hakim ulus, egemen ulus üzerinden sömürür. Ve işte "iç içe geçmiş ulusal sorun" budur.

Proletaryanın Emperyalizme Karşı Savaşımı ve Milli Mesele 2. Kitap

Böylece Kaypakkaya'nın tekrar tekrar üretildiğini görüyoruz.

Böylece bir de "feodalizmden arta kalan ulusal sorunun" yani "yarı-sömürgelerin kendi içlerindeki ulusal sorunun emperyalizme nasıl "bağlandığını" ve böylece nasıl "iç içe geçmiş ulusal sorun" haline geldiğini: Emperyalizm ezen ulus üzerinden ezilen ulusu da sömürüyor. Böylece ezilen ulusun milli sorunu emperyalizme de "bağlanıyor." Böylece feodalizmden arta kalan ulusal sorun ile emperyalizm çağına ait ulusal sorun "iç içe" giriyor.

Dolayısıyla ve tekrar, Kaypakkaya için geçerli olan her şey R. Başak yoldaş için de geçerlidir. Bunu ileride tekrar göreceğiz. Şimdi R. Başak'ın "iç içe geçmiş ulusal sorun"unun özelliklerine bir bakalım. Yani Kaypakkaya'nın halk hareketinden kesin bir şekilde ayrı olarak ele alınması gereken milli meseleden emperyalizm çağına ait milli meseleyi anladığının R. Başak'ça izahına bir bakalım.

iv- İç İçe Geçmiş Ulusal Sorun veya R. Başak'ın Orijinal Katkıları

a) Feodalizmden arta kalan ulusal sorun emperyalizme nasıl bağlanır?

Bunu "Partizan Çıkarken"ın nasıl yaptığını görmüştük. Emperyalizmin açtığı pazardan, yani sömürüden pay alma şeklinde olduğu için .. ülke içindeki ulusal sorun, yani feodalizmden arta kalan ulusal sorun .. emperyalizme bağlanmıştı.

R. Başak yoldaşın yaptığı da Stalin'in İngilizlerin sömürgelerinde uyguladıkları milliyet politikasına dayanarak ispatlayarak yaptığı da şu: Çok uluslu yarı-sömürgelerde emperyalizm hali hazırda milli baskı altında tuttuğu ama ülke içinde ezen ulus olan ulusa dayanarak ezilen ulusu da ezdiği için ülke içindeki ulusal sorun emperyalizme bağlanmış olur.

R. Başak yoldaş, bu yeni yaklaşımıyla sanırız "Pazar" sorunundan paçasını kurtarıyor. Gel gelelim bu yaklaşım da bizim bilgimiz dahilinde yeni bir şey değildir. Bizim 'halkın sülalesi' tüm bunları daha önce de üretmiş ve kullanmıştır.

Biz önce Stalin'e yapılan atıfa bir göz atalım:

Stalin, emperyalistlerin sömürgelerini yönetirken kullandıkları milliyet politikasını ele alıyor. Çok uluslu bir sömürge de bir veya birkaç ulusa dayanarak tüm ulusları yönetmek.

İyi ama Stalin burada mesela söz konusu olan sömürgeyi yönetmeyen emperyalistlerin o sömürge de uygulayacağı milliyetler politikasına değiniyor

Proletaryanın Emperyalizme Karşı Savaşımı ve Milli Mesele 2. Kitap

mu? Hayır.

Emperyalistlerin “kendi” sömürgelerinde, kendi etki alanlarında ezilen ulusların başkaldırılarına karşı acımasız oldukları ama rakiplerinin sömürgelerinde, etki alanlarında böylesi faaliyetleri candan destekledikleri, kışkırttıkları, ulusların kendi kaderini tayin hakkının şampiyonları olduğunu vs. vs. Bunları kim bilmez? Açık ki Stalin değil. R. Başak yoldaş anlaşılan böylesi basit tarih olgularını, emperyalizmin bu en bariz eğilimlerinden birini bilmiyor. Veya “feodalizmden arta kalan ulusal sorunu” emperyalizme nasıl olur da bağlarım derken böylesi bir olguyu unuttu.

Emperyalizmin genel milliyet politikası söz konusu edilecekse o şudur: en gerisinden en gelişmişine bütün ulusları ezmek. Bu siyasetin ne tür somut metotlarla yönetileceği sorunu, Stalin’in somut olarak İngiliz emperyalizminin sömürgelerini yönetme metodu şeklinde olabileceği gibi, rakibin sömürgesinde milli ayaklanmalar şeklinde de olabilir. Ve son tahlilde ve en kesin karar verici olarak rakip ile girişilen emperyalist savaşlar, dünya savaşlarına dönüşen savaşlarla da olabilir...

R. Başak yoldaşın ve diğerlerinin “ülke içindeki” milli sorunu “emperyalizme bağlamak” için böylesi görüşlerle ortaya çıkmalarının ardında yatan temel sorun ise onların milli meseleyi daha hala daha tek tek ülkeler için bir sorun olarak görmeleri emperyalizm olgusunu, bunun anlamını bir türlü idrak edememeleridir. Bu nedendir ki ülkelerindeki ulusal sorun “karmaşasını” emperyalizme bağlamak için emperyalizmin şu veya bu özelliği veya yöntemine baş vurup duruyorlar.

Bu arada emperyalizm olgusu, emperyalizm çağında milli meselenin neyin nesi olduğu, bunun proleter hareket açısından neyin nesi olduğu kaynayıp gidiyor. Ortalığı da öylesine bir toz duman bürüyor ki...

b) Ulusal Baskının Amacı

“Dahası, ulusal sorunun “genel sömürgeler sorunu ve sosyalist devrimin yedeği” haline geldiği koşullarda da, ulusal sorun henüz “ülke içi bir sorun olarak” ele alındığı koşullarda da, ulusal baskının **amacı aslında** aynıdır. Değişen şey amaç bağıntısında olmamıştır. Değişen şey, ulusal sorunun hangi devrime bağlı ele alınıp çözüleceği ve ulusal baskı uygulayan sınıflarla, ulusal baskıya uğrayan millet ve milliyetlerin kapsamının genişleyerek, dünya sorunu haline gelmesidir.

Bugün Türkiye-Kuzey Kürdistan’da Türk hakim sınıflarının ve emperyalist

Proletaryanın Emperyalizme Karşı Savaşımı ve Milli Mesele 2. Kitap

efendilerinin, Kürt ulusuna ulusal baskı uygulamalarının amacı nedir? diye sorulduğunda, Kaypakkaya yoldaşın verdiği yanıt dışında bir başka yanıt verilemez. Ya da 1912 yılları ve öncesinde Rusya'da Büyük Rusların diğer ezilen ulus ve ulusal azınlıklara milli baskı uygulamalarının amacı nedir? diye sorulsa, yine aynı içerikte bir cevap verilmek zorundadır.

Amaçla, amacın gerçekleşmesi için başvurulmuş yöntemlerin, uygulamaların arasına eşit işareti çekilemeyeceği gibi, bunların birbirinin karşıtı olarak gösterilmesi de Marksist-Leninist bir yaklaşım olamaz.” (a.g.e., sf. 38)

R. Başak yoldaşın doğru bulduğu, değişmediğini ilan ettiği bu amaç neymiş? Kaypakkaya'dan kendi yaptığı alıntıdan okuyalım.

“Bu amaç nedir? Bu amaç en genel ifadesiyle ülkenin bütün zenginliklerinin rakipsiz hakimi olmaktır...” R. Başak yoldaş “doğru”, “değişmez” vb. derken bunları tekrarlıyor. Ama devam edilmesi gerekir.”... Stalin yoldaşın ifadesiyle ‘pazara kim sahip olacaktır?’ Meselenin özü budur...” (a.g.e., sf. 37)

İşte Kaypakkaya'ya göre milli harekete, siyasi bir hareket olan milli harekete, bu siyasi harekete yol açan ekonomik neden, dolayısıyla bu siyasi hareketin başarmak istediği ekonomik amaç... pazardır. Ulusun pazarı. Her siyasi hareket, tarihi olarak kayda değer her siyasi hareketin ekonomik bir amacı vardır, nasıl ki o harekete yol açan esas kaynak da ekonomik ise.

Emperyalizm öncesi milli hareketlerin amacı ezilen ulusun burjuvazisi için ulusun pazarını ele geçirmek idi. Ulus, daha doğrusu ulusun burjuvazisi bu pazarda hakimiyet nedeniyle ezen ulusun burjuvazisi tarafından ezilmekteydi. Dava ezilen ulusun burjuvazisinin davasıydı. Dava gelişmesi içinde ve dolaylı olarak köylüleri de etkiliyor ve bu etkiye orantılı ve köylülüğün burjuvazinin bu davasına katılımına orantılı olarak milli hareket GÖRÜNÜŞTE bir halk hareketine dönüşüyordu.

Tüm, bunlar emperyalizm öncesinde, kapitalizm emperyalist kapitalizm olmadan önceki burjuva gelişmeye, kapitalizme ve dolayısıyla milli hareketlere özgüdür.

Emperyalizm ise farklıdır.

Emperyalist kapitalizm kendisini metalar için pazar rekabeti ile kısıtlamaz. Kısıtlayamaz. Emperyalizm hammadde kaynaklarına, ulaşım yollarına, yatırım alanlarına ve bu arada metaları için pazarda hakim olmak zorundadır. O her alanda tekeli kurmak ister. Milletler bu amaçla ezilirler. Ve bu köylülüğün sömürülmesini, ezilmesini devreye sokar.

Proletaryanın Emperyalizme Karşı Savaşımı ve Milli Mesele 2. Kitap

O zaman da milli mesele burjuvalar arası rekabet sorunu olmaktan çıkar, köylülüğün emperyalizmden kurtuluşu sorununa dönüşür. Burjuvalar arası rekabet ortadan kalkmamıştır. Önemi yitirmiştir. Milli meselede esas belirleyici o değildir artık. Milli baskının da, bu baskıya tepki olarak doğan milli hareketin de amacı değişmiştir artık.

Milli baskının amacı artık pazar sorunu gibi dar bir sorun değil, milletlerin hayatı üzerinde top yekün tekelini kurmak, hammadde kaynaklarının, ulaşım yollarının, pazarın, yatırım alanlarının tek ve kesin hakimi olmak sorunudur. Buna tepki olarak doğan milli hareketlerde GÖRÜNÜŞTE değil, gerçekte, yüzeyde değil özde KÖYLÜLÜĞÜN sorunudur artık.

Kaypakkaya siyasi bir hareket olarak milli hareket ile onun ve ona yol açan milli baskının ekonomik amacı arasında bir bağ kuruyor. Bunu emperyalizm öncesi dönemin amaçları ile aynı olarak görüyor.

R. Başak ise Kaypakkaya'nın bahsini ettiği "amaç"ı gökyüzünde gezen ne idüğü belirsiz bir "amaç" olarak lanse ediyor. Kaypakkaya "ülkenin bütün pazarlarının, maddi zenginliklerinin rakipsiz hakimi olma mücadelesinin" "pazara kim sahip olacaktır" sorunu olduğunu açıkça koyuyor. Bu sonuncusunu atlayan R. Başak ise amaç "ülkenin bütün pazarlarının, maddi zenginliklerinin rakipsiz hakimi olmaktır" ve bu değişmez diyor. Bu değişmez ise bu amacın burjuvazinin pazara hakimiyet amacı olması da değişmez. Gerçek durum şudur ki değişmiştir. Çünkü kapitalizm değişmiştir. Sadece amaç değil, milli meseleyle ilgili herşey değişmiştir.

Milli baskının amacının değişmediğini iddia etmek, hele hele buna rağmen milli hareketin değiştiğini iddia etmek en basitiyle aptallıktır.

c) Ekonomi ve Siyaset veya Pazar ve Milli Hareket

Gördük ki milli hareketle ilgili olarak herşey değişti, "siyasi bir hareket olarak" milli hareket vs. vs. hepsi değişti ama "milli baskının amacı" değişmedi. Burada hali hazırda ekonomi ile siyaset arasında bir uçurum yaratılması yatar. Biraz daha bakalım:

"Stalin'in sorunu ele alışı ise tamamen değişiktir. Ona göre, ulusal sorunun genel sömürgeler sorunu haline gelmesi, doğal olarak emperyalist devletlerle, sömürge ve bağımlı milletlerin halkları, öncelikle de köylülerini siyasi mücadelede karşı karşıya getirmiştir. Emperyalistler, sömürge ve bağımlı milletlerin halkları sömürme ve siyasi köleleştirme politikalarını gütmelerinin bir

Proletaryanın Emperyalizme Karşı Savaşımı ve Milli Mesele 2. Kitap

sonucu olarak, bu alanda geniş köylü yığınlarının ulusal bağımsızlık mücadelesine yönelmesini ve böylece proleter devrimin bir müttefiki haline gelmelerinin koşullarını yaratmıştır.

Böylece artık bu ülkelerdeki, ezen ve ezilen ulus burjuvazisi arasındaki pazar dalaşı için “rekabet mücadelesi” ya da doğrudan bağımsız devlet kurma amacıyla gerçekleşen ancak ülke içindeki hakim sınıflara yönelmekle sınırlı kalan milli hareketler, emperyalizme ve yerli uşaklarına karşı, **siyasi** ve görünürde de olsa halk hareketine dönüşmüştür.

....

(Semiç’e-bn.) göre, milli sorunun sosyal içeriği “ezen, ezilen ulus burjuvazisinin pazar için rekabet mücadelesidir.” Bunu savunmak, ezilen ulusun ekonomik rekabet mücadelesi ile kendini sınırladığı, sınırlayacağı; emperyalizme karşı bağımsızlık mücadelesi verebilecek devrimci, ilerici toplumsal potansiyelden yoksun olduğunu söylemek demektir.

“Pazar için rekabet “mücadelesi” “yükselen kapitalizm” koşullarına özgüdür. Dahası, “pazar için rekabet mücadelesi” bir “milli hareket olarak” nitelendirilemez. Çünkü, “ pazar için rekabet mücadelesi”, iki ulustan burjuvazinin ekonomik alanda üstünlük kurmak için, **rekabete dayalı** bir mücadelesi iken, “milli hareket” burjuvazi ve toprak ağalarının önderliğinde de olsa, geniş halk yığınlarının, başta da köylülüğün, aslında “ezen ulusun siyasi, ekonomik, kültürel” baskılarına karşı bir başkaldırışıdır. Bu hareketin her dönemde, doğrudan bağımsız devlet kurma talebiyle ortaya çıkıp çıkmaması, onun siyasi, milli bir hareket olduğu gerçeğini değiştirmez.” (a.g.e., sf. 36-37)

Buradaki birinci sorun Stalin’in Yugoslavya ilgili sözlerinin yorumudur.

Stalin’in , “milli meselenin özü şimdi... halk kitlelerinin... hakim milletin emperyalist burjuvazisi tarafından yok edilmesine karşı mücadelesinde yatmaktadır... esas olarak söz konusu olan... hakim milletin emperyalist gurubunun, geniş kitleleri, herşeyden önce sömürgelerin ve bağımlı milliyetlerin köylü kitlelerini sömürmesi ve ezmesidir, onları bu baskı ve sömürünün sonucu emperyalizme karşı mücadeleye sokmasıdır ..” vb. Sözleri R. Başak ve benzerlerinin kendi kafalarında oluşturdukları milli mesele, daha doğrusu milli meseleler karmaşası anlayışlarına uyarlanıyor: Yugoslavya dışında bir emperyalizm. Bu Yugoslavya dışındaki emperyalizm Yugoslavya içinde hakim ulusların hakim sınıflarıyla el ele tüm Yugoslavya’yı milli baskı altında tutuyor ve hakim ulusun hakim sınıfları üzerinden de diğer ulusları, Yugoslavya’da hakim ulus tarafından ezilen ulusları da milli baskı altında tutuyor.

Yani bir bütün olarak “yarı-sömürge Yugoslavya” ile onun dışındaki emperyalizm

Proletaryanın Emperyalizme Karşı Savaşımı ve Milli Mesele 2. Kitap

arasında bir milli mesele, emperyalizme ait milli mesele, Demokratik halk Devrimi ile çözülecek milli mesele...

Bir de Yugoslavya içinde “feodalizmden arta kalan” veya “iç içe geçmiş” ulusal sorun...

Stalin Yugoslavya’daki hakim ulusun burjuvazisini yani Sırp burjuvazisini söz konusu ediyor sayın R. Başak yoldaş. Yugoslavya’nın onu çevreleyen emperyalist güçlere bağımlılığı ayrı bir sorundur. Onu da müsadelenle ayrıca dikkate alıyor.

Ne gam. Emperyalizm var. Yarı-sömürgeler var. Bunların arasında milli sorun var. Birde yarı-sömürgelerin kendi içinde milli sorun var... “iç içe geçmiş”...

İşte tüm haltlar bu çerçevede yeniyor.

Kaypakkaya’da iki tür milli hareket anlayışı vardır. Önce milli hareket ile halk hareketi birbirinden kesin olarak ayrılır, sonra milli hareketten kesin olarak ayrılan halk hareketi de bir milli harekete dönüştürülür. Daha önceki ayrım korunarak bu yapılır.

Şimdi hem bu ayrımı korumak, hem de tüm bunların “emperyalizm çağına ait milli mesele” anlayışını yansıttığını ispatlamak zorunda olunuz. Ortaya kaçınılmaz olarak “iç içe geçmiş” bir teori çıkacaktır. İki tür milli hareket anlayışıyla karşı karşıya olduğunu kavrayamadan iki tür milli hareket anlayışını olduğu gibi yeniden üreten “Partizan Çıkarken”den tutunuz, bu iki tür milli hareket anlayışını bilince çıkarıp bunlardan ikincisini (Halk hareketi olarak milli hareketi) milli meselenin emperyalizm çağına ait yorumu olarak değerlendiren, birincisini de ya feodalizmden kalma, yada “iç içe geçme” olarak yorumlayan GDS, BP, MB guruplarına kadar olsun, bunların Kaypakkaya’nın iki tür milli mesele anlayışından dolayısıyla da bu anlayışın içeriği olarak Marksizm-Leninizm’in emperyalizm çağına ait milli mesele anlayışını Marksizm’in burjuva devrimleri çağına ait milli mesele anlayışıyla karıştırıp mide bulandırıcı bir çorbasını üretmekten başka birşey yapamazlar.

R. Başak’tan yukarıda okuduğumuz satırlarda kendi içinde tutarsızlığın pek çok örneği vardır. Tüm bunları bir kenara bırakırsak esas fikir silsilesini şu oluşturur:

Bir yandan emperyalizm çağında milli mesele köylü sorunu olacak, dolayısıyla “siyasi hareket” olarak milli hareket bir köylü hareketi olarak görülecek, öyle anlaşılacak.

Proletaryanın Emperyalizme Karşı Savaşımı ve Milli Mesele 2. Kitap

Diğer yandan , çağ değişti ama amaç, milli baskıların ve milli hareketlerin amaçları değişmedi, yani ekonomik temelleri, siyasi bir hareket olarak milli hareket olarak milli hareketin ekonomik amacı değişmedi. (Bu ekonomik temel ile, içerik ile, amaç ile doğrudan bağıntılı olan milli hareketlerin siyasi amaçlarına, yönelimlerine hiç değinmiyoruz.)

Hem amaç değişmedi, hem de milli mesele bir köylü meselesi haline gelecek???

Hem bu değişmeyen amaç eskiden burjuvazinin kendi pazarına, veya ezdiği ulusun pazarına sahip olma sorunu olacak, hem de esas sorun bu olmaktan çıkacak...

Çözüm: “yeni sömürgelerde “emperyalizme ve onun ülkedeki uşaklarına karşı pazar rekabeti üzerinde yükselen milli hareket bir siyasi hareket ve devrimci köylüleri kattığı için bir devrimci hareket ama tüm bunlar “görünüşte”... milli hareket “görünüşte bir halk hareketi”...

Emperyalizm çağındayız ama .. şu veya bu milli hareketin bünyesinde taşıyabileceği şu veya bu burjuva kalıntı bizi milli meseleye eskisi gibi yanaşmaya itiveriyor. Yani “iç içe geçen” sadece milli mesele değil, bu şaheser teorinin mucitlerinin kafalarıdır da. Ve sorun sadece kafaların iç içe geçmesi değil, tüm bunların ardında burjuva demokrasisinin yatmasıdır.

d) Milli Mesele Ne Kadar ve Nasıl İç İçe Geçer:

“Yeni-sömürgelerde “ülke içindeki milli sorun” “iç içe geçmiş” milli sorun ya. Şimdi bunların neden ve nasılına ve böylece neden ve nasıl- ve ne zaman- köylü sorunu haline geldiğine bir bakalım:

“(İ.K. -bn.) .. Halk hareketi ile milli hareket arasındaki farklılığa, Kürtlerin ulus olmadığını savunanların gerekçelerinin çürüklüğüne vb. değindikten sonra şöyle der:

“Hatta milli baskıların asıl hedefi, ezilen bağımlı ve uyruk mil1etin burjuvazisidir.”

Önceden de belirttiğim gibi, yoldaşın hiç bir sınırlama yapmaksızın böyle bir genellemede bulunması yanlıştır. Böyle bir genelleme, ezilen ulus burjuvazisinin hemen hemen tamamıyla, ezen ulus burjuvazisiyle birleştiği ülkelerde var olan ulusal sorunlarda, mil1i baskının esas hedefinin, ezilen milletin daha çok köylü yığınları olduğu gerçeğini dışlamaktadır.

Proletaryanın Emperyalizme Karşı Savaşımı ve Milli Mesele 2. Kitap

Ne ki, bu hatalı tespit, karar tasarısındaki iddianın doğruluğunu ispatlamamaktadır. Çünkü bu yanlış, milli hareketlerin sosyal içeriğinin, köylü hareketi olduğunu dışlamamaktadır. Nitekim 1925-1940 arasında Türkiye-Kuzey Kürdistan'da gerçekleşen Kürt milli hareketlerinin önderliğinin, burjuva feodal karakterine rağmen, hareketin asıl ordusunun köylülük oluşturulduğunu, Kuzey Kürdistan'da uygulanan milli baskının Kürt köylülerini milli harekete sürüklediğini ve daha da önemlisi, köylülüğün gerek Kürt milli hareketinde, gerekse komünistler önderliğinde gerçekleşecek bir halk hareketinde oynayacağı güçlü devrimci rol yadsınmamakta, tersine büyük bir kararlılıkla savunulmaktadır.

Bütün bunlar, Kaypakkaya yoldaşın Türkiye'de milli hareketin Sosyal içeriğini iki ulusun burjuvazisi arasında bir pazar dalaşması olarak görmediğini yeterince kanıtlamaktadır.”

(a.g.e., sf. 38-39)

Bir de yoldaşın “önceden de belirttiği” yeri okuyalım:

“Ne var ki, hiç bir sınırlama yapmaksızın, Kaypakkaya yoldaşın “Hatta milli baskıların esas hedefi, ezilen bağımlı ve uyruk milletin burjuvazisidir” şeklinde **bir genel tez savunması yanlıştır.**

Çünkü, böyle bir tez, asıl özelliği emperyalizm ve proleter devrimler çağı tarafından belirlenen, feodalizmden arda kalan unsurların hemen hemen hiç bir etkisinin olmadığı ulusal hareketlere karşı izlenen ulusal baskı politikasında geçerli olamaz.” (a.g.e., sf. 30)

Birincisi, halk hareketi ile milli hareket arasında Kaypakkaya tarafından üretilen türden ayrımı R. Başak olduğu gibi savunuyor. Bunun yaratacağı kaçınılmaz problemlere defalarca değindik.

İkincisi, Kaypakkaya'nın tamı tamına halk hareketinden kesin bir şekilde ayırıp burjuva devrimleri çağının anlayışıyla yanaştığı milli mesele anlayışının bir parçası olarak sunulan onlarca eskimiş görüşten sadece birine, “milli baskının asıl hedefi, ezilen bağımlı ve uyruk milletin burjuvazisidir” görüşüne itiraz ediyor. Kaçınılmaz olarak itirazı görüşün kendisine değil, onun “genel bir tez olarak savunulmasına.” Yani bu görüş geçerli ama... geçerlilik derecesi şartlara bağlı. Hatta bazı “iç içe geçmiş” milli meselede geçerli olmayabilir. Ama, yine de bu tez geçerli...

Geçerliliğini de niçin yitiriyor, bazı milli meselelerde niçin geçerliliğini yitirebilir??
Ezilen ulus burjuvazisi, emperyalizmin uşağı ezen ulus burjuvazisi ile

Proletaryanın Emperyalizme Karşı Savaşımı ve Milli Mesele 2. Kitap

birleşmişse. Yani sorun ülke içi bir sorun...

İyi ama o zaman bu tür iç içe geçmiş milli mesele otomatikman bir köylü sorunu olabilir mi??. Tabii ki olamaz. Milli meselenin bir köylü sorunu olması da kaçınılmaz olarak “derece derece”dir. Ezilen ulusun burjuvazisi, yeni sömürgeci ezen ulusunun burjuvazisiyle ne kadar az birleşmişse, iç içe geçmiş milli sorun da o kadar az köylü sorunu olur. Ne kadar çok birleşmişse de o kadar çok köylü sorunu olur. İşte bu da bu teorinin relativizmi.

Bir de tüm bunların üstüne, kişi tutar da mesela Kürt milli ayaklanmalarına köylülerin yoğun katılımından bahsederse, o da paçayı kurtarmıştır. Ona göre milli meselenin “sosyal içeriği” “köylü sorunudur.” İşte bu da, emperyalizm çağındaki milli mesele anlayışına uygundur.

Yani sen milli harekete köylülüğün katılımına değindin ise, hele hele bir de milli meselenin gerçek çözümü “demokratik halk devrimi” ile olacaktır dedin mi .. herşey yolunda. Sen proletaryanın milli meseleye yaklaşımının savunucususun.

Tabii ki o zaman da bu milli meselenin doğru bir savunmasını yapan yelpaze, Kaypakkaya’dan başlar, Partizan, BP, MB, .. dan geçer Halkın Kurtuluşu’na kadar uzanır. İleride göreceğiz. Kaypakkaya’yı eleştiren HK da Kaypakkaya’nın esiridir.

Açıktır ki, yelpaze ne kadar genişse o kadar iyi olur. Ama, görüşler doğru ise. Yoksa sonuç tersine döner.

3- Yeni Demokrasi

Yeni Demokrasi dergisinin Ağustos 1988 tarihli 13. sayısında Haydar Kıran imzalı “Bir Kere Daha Ulusal Sorun Üzerine” başlıklı bir makale yayınlandı.

İ. Kaypakkaya’nın görüşlerini savunmaya çalışan ve esas olarak onun görüşleri üzerine inşa edilmiş olan bu makaleye bir göz atalım.

Açıktır ki makale İ. Kaypakkaya’ya dayanmaya çalıştığı için daha önce değindiğimiz tüm zaafardan muzdariptir. Onları burada detaylı ele almaya gerek yoktur. Burada daha öncç ele almadığımız yönlerine ağırlık verecek ve bu arada R. Başak yoldaşla makale yazarı arasında mevcut ortaklığı sergileyeceğiz

Haydar Kıran’ın görüşlerine bir bakalım:

Proletaryanın Emperyalizme Karşı Savaşımı ve Milli Mesele 2. Kitap

i-Ulus ve Ulusal Hareket

“Bilindiği gibi ulus, her devrim aşamasına bağlı olarak kapsamı daralan, genişleyen veya değişen bir kategori değildir.” (a.g.e., sf . 31)

Görüldüğü gibi “ulus” “değişmeyen bir kategori.”

O zaman, bu “değişmeyen kategorinin” neyin nesi olduğuna bir bakalım:

“ulus devrimden menfaati olan ve olmayan bütün sınıf ve tabakaları kapsar. Ulus tanımı bize bu gerçeği zaten vermektedir. Ne idi ulus?”

Dil, toprak, iktisadi yaşantı birliği ve ortak kültür biçiminde beliren ruhi şekillenme birliğinin hüküm sürdüğü, tarihi olarak meydana gelmiş istikrarlı bir topluluk” (a.g.e., sf. 31)

İyi ama bu tanım **kendi başına** hiç de “değişmeyen bir kategori” tanımı değildir. Birazcık dikkat bu tanımın değişikliğe açık olduğunu gösterir. H. Kıran'ın bu tanıma dayanarak oluşturduğu ulus kategorisini neden değişmez gördüğünü araştırmak gerekiyor.

“Halk ise,” diyor yazar, devrimden menfaati olan kesimleri içerir. İçinde bulunulacak devrim sürecinin muhtevasına bağlı olarak bu kategori genişleyip daralabilir... Halk; ulus gibi belli bir tarihsel dönemin (kapitalizmin) ürünü değil, her tarihi dönemde var olmuş bir olgudur.” (a.g.e., sf. 31)

Demek ki, değişen bir kategori olarak halk ve değişmeyen, kapitalizmin bir ürünü olarak değişmeyen bir kategori olan ulus söz konusu.

Yani, ulusu değişmeyen bir kategori yapan onun kapitalizmin ürünü olması... Yani söz konusu olan “değişmez kategori” “modern burjuva uluslar” diye bilinen uluslar.

“İç pazarların birleştirilmesi (kapitalizmle birlikte) öncesi ulusal topluluklardan bahsedilebilir mi? Kim ki kapitalizm öncesi uluslardan bahsediyorsa ahmaktır. Demek ki, uluslar ve ulusal örgütlenmeler kapitalizmin ve onun yol açtığı iç pazarların birleştirilmesinin bir sonucudur. Bu olgu öncesi uluslardan bahsedilemeyeceğine göre bu soruna yol açan ekonomik olgunun pazar olduğu gerçeği nasıl yadsınabilir? Ulusal diye bir sorun neden kapitalizm öncesi değil de tam da onun şafağında doğdu? Açıktır ki meta dağıtımı için zorunlu olan pazarların birliğinin kaçınılmaz sonucu olarak gündeme geldi. Yani pazarla

Proletaryanın Emperyalizme Karşı Savaşımı ve Milli Mesele 2. Kitap

beraber ortaya çıktı. Demek ki bu olgu olmadan ulusal diye bir mesele olmazdı... (a.g.e., sf. 32)

“Hangi akli evvel kapitalizm öncesi milli sorundan bahsedebilir?... Aksine bu sorun kapitalizmin şafağının tarih sahnesine getirdiği (öncülleri daha evvel de vardı) bir olgudur. Gayet açıktır ki bu meselenin oluşmasına yol açan iktisadi zemin, kapitalizm ile birlikte oluşan pazarların birleşmesi sorunudur. ..)” (a.g.e., sf. 33)

“Milli hareketler, milli diye bir sorunun ortaya çıkması ile birlikte varolmuştur. Bahsi geçen sorun olmasaydı bu sorundan kaynaklanan milli hareketlerin de olmayacağı tartışma götürmez bir gerçektir. Milli mesele pazarda oluştuğuna göre ondan kaynaklanan milli harekete yol açan ekonomik zemin de pazardır.” (a.g.e., sf. 33)

Sanırsanız biraz karmaşık olsa da yine de gayet açık: Milletlerin varolabilmesi için gerekli iktisadi yaşam birliğini sağlayan şey kapitalizmin meta pazarıdır, milletler ancak bu sayede, bu temel üzerinde oluşur ve millet olmadan milli hareket olmayacağına göre de, milli hareketlerin ortaya çıkması için söz konusu halkın iktisadi yaşamına, kapitalizmin girmeye başlaması, kapitalist meta pazarının oluşmaya başlaması, yani bu olmamış bir millet haline gelemeyen halkların dolayısıyla da milli harekete girişemeyen halkların millet haline gelmeye başlaması gereklidir. Yoksa milli hareketler mümkün değildir.

Fakat okur böylesi görüşler savunan yazarımızın ulusal sorunun sömürgeler genel sorunu haline genişlediğini bilmediğini sanmasın. Hümme haşa.

“... Daha sonra1arı milli mesele genişledi. Devlet içi bir sorun olmaktan çıkıp sömürgeler genel meselesinin bir parçası haline geldi. Ne var ki, sorunun ekonomik temeli yine pazar olarak kaldı.”(a.g.e., sf.35)

Gelin biz ulusal sorunun sömürgeler genel sorunu haline geldiğini bilen yazarımızın görüşlerinin ne anlama geldiğine bir bakalım.

a- Ulusların Oluşumu:

Stalin'in meşhur ulus tanımı bize 'sözcüğün tam anlamıyla' ulusu verir. (J. Stalin, *Marksizm ve Ulusal Sorun ve Sömürge Sorunu*, sf.14)

Bu tanım bize ulusu belirleyen tüm nitelikleri vermektedir.

Stalin bu nitelikleri 1913 yılında belirlerken hangi ulus türüne dayanmak

Proletaryanın Emperyalizme Karşı Savaşımı ve Milli Mesele 2. Kitap

zorundaydı? Modern burjuva uluslar. Ulusların başka türlü oluşumu o dönemde söz konusu değildi.

Modern burjuva uluslar oluşurken bir halkın çeşitli kesimleri arasında iş bölümüne yol açan, bu yalıtık parçaları ulaşım yollarıyla birleştiren kısacası kapitalizm öncesinin iktisadi yalıtıklığına son veren neydi? Kapitalizm. Birbirinden yalıtık ekonomik birimler arasında iş bölümünü geliştirip onları birbirine muhtaç kılan, onlar arasında ulaşım yollarını kurarak irtibatı kuran yani ulusal pazarı oluşturan kapitalizmdi.

Gel gelelim Stalin tanımında genel olarak “iktisadi yaşam birliğinden” bahsetmektedir. Her ne kadar ulusu ulus yapan bu niteliği tespit edebilmek için kullandığı, kullanmak zorunda kaldığı veriler bu iktisadi yaşam birliğini kapitalizmin sağladığı bir iktisadi yaşam birliği, iktisadi yaşam birliğinin özel bir türü yapsa da, tanım genel olarak iktisadi yaşam birliğinden bahseder.

Ve yazar, adına konuştuğu proleter hareketin tarihine karşı bu kadar vurdum duymaz olmasaydı, halkların uluslar haline dönüşebilmesi için gerekli olan iktisadi yaşam birliğinin kapitalizm ve onun pazarı üzerinden sağlanmasının bir zorunluluk olmadığını bilirdi.

Ekim devrimi Çarlığın sömürgeleri olan çevre bölgelerde kapitalizm öncesi şartlarda yaşayan pek çok halkı devralmış ve şöyle bir sorunla karşılaşmıştı: bu halklar sovyetik iktidar şartlarında ve bu sayede kapitalist gelişme aşamasını atlayarak sosyalizmi inşa edebilirler mi? Buna Lenin ve partisinin verdiği cevap evet olmuştur. Merkezi Rusya proletaryasının aktif, fiili desteğiyle bunun başarılacağına sonucuna varılmış ve bu başarılmıştır.

Bu, ulusların oluşması açısından ne anlama gelir? Bu, ulusların oluşması açısından kapitalizm öncesi şartlarda yaşayan halkların uluslar haline dönüşmesi sürecinin sosyalizmin inşası süreciyle çakıştığı ve bu halkların modern burjuva uluslar, daha doğrusu eskimiş, çürümüş burjuva uluslar olarak değil, sosyalist uluslar olarak oluştuğu anlamına gelir. O zaman da ulusların oluşması için gerekli iş bölümü, ulaşım yolları ve böylece çeşitli ekonomik birimler arasındaki yalıtıklığın yok edilmesi görevinin kapitalist meta pazarı değil bizzat sosyalist ekonomi üzerinden sağlandığı anlamına gelir.

Ve Lenin ve partisi ulusların böylesi oluşum türünü sadece Sovyetler Birliği'nin çevre bölgeleriyle kısıtlamamışlardır. Bu şema, Komintern programı ile dünya komünizminin dünya proletarya diktatörlüğünü kurma şeması olarak formüle edilmiştir. Çünkü bu sorun sömürgelerin emperyalizmden kurtuluşu sorununa doğrudan bağlıdır.

Proletaryanın Emperyalizme Karşı Savaşımı ve Milli Mesele 2. Kitap

b- Ulusal Hareketler

“Sosyal-demokrasi, ancak ve ancak, davranan, hareket eden ve bu nedenle de, başka ulusları kendini hesaba katmaya zorlayan gerçek ulusları gözönünde tutabilir.” (Stalin, a.g.e., sf. 19)

I. Dünya paylaşım savaşı öncesi emperyalist büyük güçlerin geniş sömürgelerindeki halklar “davranan, harekete geçen” halklar ve uluslar konumunda değildi. Ulusal sorun esas olarak Avrupa’daki “modern uluslar” sorunu idi. Kapitalist iktisadi yaşam içine çekilmiş ve fakat ezilmekte olan burjuva ulusların ulusal baskıdan kurtuluşu sorunu idi.

Fakat I. emperyalist savaş ve bilhassa Ekim Devrimi ile tüm bunlar değişmiştir.

Ulusal sorun dünya sorunu haline gelmiştir. Ulusal sorun az sayıda modern ve Avrupalı ulusu ilgilendiren bir sorundan, bu yalıtık halinden çıkmış, bir dünya sorunu , sömürgelerin emperyalizmden kurtuluşu sorunu haline gelmiştir.

Bu, pek çok şeyin yanında şu anlama gelir: daha kapitalist gelişme içine girememiş sömürge halklarının emperyalizmden kurtuluş hareketleri çağı başlamıştır...

Yazarımız ise “milli hareket”in olabilmesi için kapitalist meta pazarının gelişmesini bir önşart, halkların birer burjuva uluslar olarak oluşmuş olmasını bir önşart olarak görüyor. Bu görüşün birkaç kaçınılmaz yol arkadaşları vardır. Onları görelim:

b-i) “mi11i hareket” sadece ve sadece halklar, sömürge halkları millet haline geldiği veya gelmeye başladığı zaman mümkünse ve gel gelelim dünya kurtuluş hareketleri alevi ile yanıyor, 1. Dünya Savaşı ve Ekim devrimi sonrası durum bu ise, o zaman dünyanın tüm halklarının uluslar olarak şekillenmeye başlamış olması gereklidir. Burjuva ulusların oluşmakta olması, bu kurtuluş hareketlerinin de onların hareketleri olması gereklidir.

İ. Kaypakkaya’dan okuyalım:

“Çözülmemiş bir feodalizm şartlarında yaşayan bir topluluk, elbette millet olarak nitelendirilemez. Ama bugün dünyanın neresinde böyle bir feodalizm mevcuttur? Kapitalizm daha 19. yüzyılın sonunda ve 20. yüzyılın başında ezilen Doğu Avrupa’nın, Asya’nın, Afrika’nın, Latin Amerika’nın hayatına sessizce girmiş, oralarda ulus çapında pazarları bir ölçüde birleştirerek iktisadi yaşantı birliğini

Proletaryanın Emperyalizme Karşı Savaşımı ve Milli Mesele 2. Kitap

sağlamış, milletlerin teşekkülüne yol açmış bulunuyordu. Bugün millet haline gelmemiş **kabile** toplulukları, dünyanın bazı bölgelerinde ve çok sınırlı bir alanda mevcuttur ki, bunlar, söz edilmeye değmeyecek kadar azdır.” (İ. Kaypakkaya, Seçme Yazılar, sf. 195- 196.)

Yani “19. yüzyılın sonunda ve 20. yüzyılın başında” burjuva uluslar dünyanın her tarafında teşekkül etmiş durumdaydı.

Millet haline gelmemiş “barbarların” kurtuluş hareketi de neyin nesi oluyor.... Millet yok ki onun kurtuluş hareketi olsun... Kaypakkaya bu ihanet türüne karşı tüm halkların nasıl olsa milletler olarak oluştuğu ve bu nedenle de onların ulusal kurtuluş hareketine “hak” kazandığını ilan ediyor.

Gel gelelim bu, sömürge halkların mücadelesine sırtını dönmüş II. Enternasyonal oportünistlerinin zemininde onlarla hesaplaşma çabasıdır. Sömürge halklarının, kapitalizm öncesi şartlarda yaşayan köylülüğün mücadelesini haklılaştırmak için II. Enternasyonal oportünistlerine boyun eğip bu halkların millet, burjuva milletler olduğunu ilan ederek onların kurtuluş mücadelesini savunma çabasıdır. Böylesi çabalar bizim işimiz olamaz.

Çünkü bu çaba, tarihin ve günün olgularını çarpıtmak ve veya olgular kabul edilirse ya ezilen halkların mücadelesine sırtını dönmek -prensibe sadık kalarak- ya da mevcut prensibi reddedip yeni bir prensip arama çabasına girmeyi gerektirir.

Daha ileri gitmeden, bu karşı-devrimci, neresinden bakarsan bak karşı-devrimci önerinin formüle edilmiş metodunu bir arayalım.

b-ii) Ekim devrimi öncesi ulusal sorun dar tutuluyordu. “Sözcüğün tam anlamıyla” ulusların bir sorunu, esas olarak Avrupa’daki modern ulusların bir sorunu olarak görülüyordu.

İyi ama daha sonra milli hareketler tüm dünyaya yayıldı. Bazıları ulusal sorunun bir “dünya sorunu” haline geldiğini de okumuş. O halde ... tüm dünyada “sözcüğün tam anlamıyla” uluslar oluşmuş olsa gerek, bu kurtuluş hareketleri de onların hareketleri olsa gerek...

Mantık budur.

Bu mantığın da gerçeklerle uzak yakın bir alakası yoktur. Emperyalist kapitalizm hammadde kaynakları, sermaye ihraç alanları, demiryolları, tüm ulaşım kanalları,ve bu arada metalar için pazarların tekeli taleb eder. Tüm bunlar ise,

Proletaryanın Emperyalizme Karşı Savaşımı ve Milli Mesele 2. Kitap

kapitalist gelişme içine çekilmemiş halkların, “köylü ulusların” dahi ezilmesi, soyulması, ulusal kişiliksizleştirilmesini talep eder. Bu da kapitalizm öncesi şartlarda yaşasa da köylülüğü emperyalizme karşı mücadeleye çeker. Burada esas olan ezilen ulusun burjuvazisinin kendi pazarına hakim olma mücadelesi değil, ezilen köylülüğün emperyalizme karşı mücadeleye itilmesi, bu mücadeleye girişmesidir. Emperyalizm sömürge halkları emperyalizmden kurtuluş mücadelesine çeker. Ulusal sorun büyümüş, sadece, dar olarak modern ulusların, burjuva ulusların bir sorunu olmaktan çıkmış, bir dünya sorunu, sömürgelerin emperyalizmden kurtuluşu sorunu, köylülerin emperyalist kapitalizme karşı isyanı sorununa dönüşmüştür.

b-iii) eğer ulusal hareketler sadece burjuva ulusların, “ulusal pazarlarını oluşturmuş” veya oluşturmakta olan burjuva ulusların hareketleri olarak kalsaydı, ulusal sorun bir dünya sorunu haline gelmezdi. Dar çerperini aşamazdı. Bolşeviklerin dünya proletaryasının dünyanın ezilen halklarıyla ittifakı şeması yanlış, II. Enternasyonalin sömürge halkların kurtuluş hareketlerine sırtını dönen şoven taktikleri doğru olurdu.

Milletlerin, burjuva milletlerin olmadığı yerde ulusal kurtuluş hareketlerinin olamayacağı tespiti Ekim devrimi sonrası ezilen Doğuya (Doğu Asya’ya) sırtını dönmek olurdu. Afrika’yı hiç saymıyoruz. Bu kötü durumdan kurtulmak için tüm dünyada ulusların oluştuğunu iddia etmek ondan daha kötü değildir. Sadece olgulara ters düştüğünden değil, beraberinde binbir yığın teorik ve stratejik revizyonunu da getirdiğinden de.

b-iv) Mesela daha önce ele aldığımız kapitalizm öncesi şartlarda yaşayan halkların Sovyetik iktidar şartlarında kapitalist gelişme aşamasını iktidardaki proletaryanın desteği ile atlaması ve doğrudan sosyalizmi inşaaya girişmesi ve sosyalizmin inşasıyla birlikte kendilerini sosyalist uluslar şeklinde oluşturmaları tezi reddedilmek, Bolşeviklerin bu tezi ayaklar altına alınmak zorunda kalınır. Ve bu sadece Sovyetler Birliği’ndeki geri halkların gelişmesi perspektifi değil, dünya proletarya diktatörlüğünün gelişme perspektifinin de reddini beraberinde getirir. Komintern programının reddini beraberinde getirir.

Mesela bu, Leninist taktiklerin temel taşlarından olan gelişmiş ülkelerin proleterlerinin ezilen ha1klarla, sömürgelerin geri ha1klarıyla emperyalizme karşı ittifakı önerisinin reddi anlamına gelir. Ulusların oluşmadığı yerlerde ulusal hareketlerin olmayacağı tezinin somut olarak başka hiçbir anlamı yoktur. Yok eğer ezilen ha1kların kurtuluş mücadeleleri görülür ve onlarla ittifak prensibi kabullenilirse, bu prensip ortaçağ ve öncesi şartlarda kapitalizm keşfeden mükemmel teorilere gebedir. (Yani yarı-feodaliteyi ispatlamak için feodalizm, kapitalist gelişmeyi ispatlamak için de kapitalizm ararsın olur biter...)

Proletaryanın Emperyalizme Karşı Savaşımı ve Milli Mesele 2. Kitap

b-v) Böylece kapitalizm öncesi şartlarda yaşayan halkların mil1i mücadelelerini kaçınılmaz olarak küçümsersin. İ. Kaypakkaya'nın deyimiyle nasılsa çok az ve önemsiz. Bize göre ise **bugün** bile (ve biz bugünden sene 1989'u kastediyoruz.) böylesi halkların mücadelelerini küçümsemek ihanetin dik alasıdır.

1917'den 1989'a çok şey değişti. Şimdi sınıfımız gerçekten enternasyonal bir sınıf, dünya çapında bir sınıftır. Onu her yerde bulabiliriz. Ama 1917'den 1989'a pek çok şey de değişmeden kaldı.

Hindistan askeri, siyasi, ekonomik olarak büyük bir güçtür. Onu kimse hafife alamaz. O, açık ki haddini bilir. Emperyalist büyük güçlere boyun eğme zorunluluğunu bilir. Onlardan izinsiz, onlar arası çatlaklardan istifade dışında emperyalist maceralardan korkar. Tüm bunlara rağmen kapitalizmin geliştiği bir güçtür o. Gel gelelim daha ilk devrimci bir patlayış kapitalizm öncesi şartlarda yaşayan onlarca, yüzlerce halkın isyanı ve mil1i talepleriyle karşı karşıya getirecek bizi Hindistan'da.

Devam ediniz. Kamboçya. Burma ve Tayland sınırlarında hali hazırda aktif halklar. Tüm doğu Asya'da, Endonezya'da, Filipinler'de, ... Ve o kadar uzağa gitmeyin. İran'ın doğusunda. Ya Afganistan? Ve daha Afrika'ya, Afrika'nın Sudan, Etiyopya vb.sine değinmedik. Latin Portekiz ve Amerikan katliamlarından Paçayı kurtarmış, bir parça toprak sahibi olup en ilkel metodlarla tarım yapıp yaşamaya çalışan ve bugün toprak için kavganın en militan unsurlarından olan Amerika yerlilerine, balta girmemiş ormanlarda ilkel komünal yaşamlarını sürdürmeye ça1ışan aşiretlere... Daha bunlara gelmedik. Önemsiz mi??. Yoksa buralarda da "burjuvazinin iç pazarı" mı söz konusudur?

b-vi) İ. Kaypakkaya'nın Şeyh Said isyanını değerlendirmesine bakarsak, söz konusu olan "iç pazar" olsa gerek.(Bkz. a.g.e., sf. 217)

İç pazar olmasa millet olmaz. Millet olmasa milli mücadele olmaz. O halde... O halde Şeyh Said isyanı dönemi Kürdistan'ında "iç pazar" şart olsa gerek. Değil mi ama?

Değil efendiler. Şeyh Said isyanı döneminde Kürtler arasında "iç pazar" aramak, okyanusta iğne aramaya benzer. Bunu bulup da, işte kapitalist gelişme, o ha1de millet demek de biraz ayıp kaçır. Şeyh Said isyanı açık ki bir Kürt ulusal kurtuluş hareketidir. Ama bu harekete girişmiş olan Kürtler hiç de burjuva bir ulus değildiler. Kapitalizm öncesi şartlarda yaşamaktaydılar.

İşte burada "UKKTH" ve "HKKTH" sorununa yeni bir açıdan bakabiliriz.

ii. Ulusların Kendi Kaderini Tayin Hakkı, Halkların Kendi Kaderini Tayin Hakkı

“Oysa ikinci dönemde, ulusal sorun, ... Avrupa dışındaki yeni halklar ve aşiretleri kendi etkileri altına almak isteyen emperyalist devletler arasındaki savaş sorunu durumuna dönüşür...”

... Bu sürecin, emperyalistlerin, bu geri kalmış sömürge halklarına kaçınılmaz çağrıda bulunmaları sürecinin, bu halkları ve bu aşiretleri kurtuluş savaşının yoluna sokmaktan geri kalmayacağına kuşku yoktu...” (J. Stalin, a.g.e., sf.127)

“Böylelikle ulusal sorun, özel bir sorun, devletin bir iç sorunu olmaktan çıkarak, uluslararası genel bir sorun haline, bağımlı ülkelerin ve ezilen halkların emperyalizmin boyunduruğundan kurtarılması genel sorunu haline gelmiştir...” (Stalin, a.g.e., sf.235)

“Ekim devriminin başlarında, halkların ayrılma hakkını ilan etmekle yetiniyorduk...” (a.g.e., sf.133)

“... halkların devlet olarak örgütlenmek üzere ayrılma hakkı sloganı...” (a.g.e., sf.141)

Şimdi de İ. Kaypakkaya'nın Lenin'den yaptığı meşhur alıntıyı okuyalım:

“Milli mesele hakkında da aynı şeyi söylemek zorundayım. Burada da yoldaş Buharin, olmasını istediği şeyi olanla karıştırmıştır. Milliyetlerin kendi kaderini tayin hakkını tanımamalıyız diyor. Bir millet, proletarya ile birlikte burjuvazi demektir. Biz proleterler hor gördüğümüz burjuvaziyi kendi kaderini tayin hakkını niçin tanıyalım? Müsadenizle, bugün fiilen varolanla bağdaşır. Bunu yok ederseniz, sonuç sırf hayal olur.

...

... ‘Ben yalnız emekçi sınıfların kendi kaderlerini tayin hakkını tanımak istiyorum’ diyor yoldaş Buharin. Bu demektir ki, sen Rusya’dan başka hiç bir ülkede başarılmamış olan bir şeyi istiyorsun...” (İ. Kaypakkaya, a.g.e., sf.238-239)

Bak hele. Ne oluyor dersiniz? Lenin ile Stalin arasında bir çelişme mi var? Acaba Stalin “UKTTH”ni tanıyarak “Buharinci” pozisyonlara mi düşüyor...?

Bu soruya cevap bulmak için ilk önce İ. Kaypakkaya ve onunla birlikte aynı mantığı paylaşan H. Kıran'ın anlayışını bir görelim:

Proletaryanın Emperyalizme Karşı Savaşımı ve Milli Mesele 2. Kitap

Ulus, ulustur... Değişmez bir kategoridir. Kapitalizmin ürünü, yani burjuva ulustur. Halk ise değişen bir kategori, devrim aşamasına bağlı olarak içeriği değişen bir kategoridir. Bu ikisi birbirine karıştırılmamalıdır.

Bu mantık sahiplerinin ezilen halk yığınlarının saflarına “milli burjuvaziye” de katmanın teorik zeminini ve bu zemin üzerinde burjuvaziye karşı hoşgörülü bir devrim teorisinin zeminini hazırladıklarını daha önce belirtmiştik. Yine orada, Ekim devriminin gösterdiği gibi, milli burjuvaziye dışarsak, sınıf mücadelesinin gelişmesinin bir bütün olarak ulusu böldüğünü, yani burjuvaziye birlikte olarak yani burjuvaziye birlikte olarak ulusu böldüğünü, ulusa çıkarları savunmanın ancak ve ancak burjuvaziye, milli burjuvaziye karşı savaşarak mümkün hale geldiğini, ve böylece burjuvazinin ulus dışına itilirken emekçi halk yığınlarının ulusun ta kendisi haline geldiğini, sosyalist inşa sürecinde inşa edilen ulusların ise tamı tamına böyle uluslar olduğunu belirtmiştik.

Tabii ki bir de bu mantığın tersten işleyişi vardır. Eğer “halk” devrimden menfaati olan tüm sınıflar ise, ve gün ola harman ola, ülkenin işgali büyük burjuvazi ve toprak ağalarıyla işbirliğini zorunlu kılacak bir durum yaratırsa-olmaz olmaz deme olmaz olmaz- o zaman bu baylarımız bu mükemmel teorileriyle devrim aşamasının talebi nedeniyle bu sınıfları da halktan saymak zorunda kalırlar.

Biz konumuza dönelim.

Yukarıdaki mantığa, ayakları pek sağlam yere basmayan mantığa bir de şu ilave edilir. Ulusal hareket ulusun -ancak ve ancak ulus haline gelmiş veya gelmekte olan ulusun- kurtuluş hareketidir. Halk hareketi ise devrim hareketi, halkın proletarya önderliğindeki devrim hareketidir.

O halde... UKKTH ile HKKTH birbirine karıştırılmamalı. Yani tüm bunlar daha önce ele aldığımız ulus ve halk ve ulusal ve halk hareketi arasında yaratılan mutlak ayrılığın ürünü.

O zaman... O zaman UKKTH mı dedin? Buharincisin. O halde... Stalin Buharinci...?

Öyle mi?

Gelin şimdi birde Leninizm'in mantığına bakalım:

Buharin, Bolşevik Partinin milliyet programı tartışılırken, “UKKTH”nı programdan çıkarmak, onun yerine “emekçi sınıfların” “KKTH”nı geçirmek istiyor.

Proletaryanın Emperyalizme Karşı Savaşımı ve Milli Mesele 2. Kitap

Lenin anlatıyor, daha önce de tekrarladık. Her ne kadar sınıf mücadelesinin gelişme yönü ulusal sorunun çözümü için milli burjuvazinin alt edilmesini talep ediyor ve tarih böylesi bir çözüm yönünde geliyorsa da, mevcut durum en ileri uluslarda bile proletaryanın burjuvaziden ayrışmasının dosdoğru bir yol olmadığını, bir yığın zikzakları içerdiğini göstermekte. Bu ayrışmayı kolaylaştırmanın yolu, burjuva ulus olarak bile ulusların kendi kaderini tayin hakkını emperyalizme karşı savunmayı gerektirir.

Buharin'in Partinin milliyetler programında UKKTH'na karşı çıkıp, onun yerine "emekçi sınıfların" KKTH'nı geçirme talebi, bir yığın nedenlerle proletaryanın kendisini burjuvaziden ayıramadığı ulusların kurtuluş mücadelelerinden, bunların proletaryanın yedeği, emperyalizme karşı yedeği haline getirilmesinden men eder. Proletaryayı en önemli bir yedeğinden koparır. Buharin'in talebi başka hiçbir anlama gelmez. Buharin'in talebi Bolşevik taktiklerin talebi olan proleter hareketin kurtuluş hareketleriyle birleştirilmesi yerine proleter hareketin kurtuluş hareketinden koparılması, onun yedeklerinden koparılması ve böylece yenilgiye mahkum edilmesi talebidir. Çünkü o, bir bütün olarak ulusun mücadelesine karşı çıkmaktadır. Sadece bir bütün olarak ulusun değil, bir bütün olarak "halkın" da mücadelesine karşı çıkmaktadır.

Çünkü, Ekim sonrası söz konusu olan sadece modern, kültürlü, Avrupa'nın burjuva uluslarının kurtuluş hareketi değildir. Artık emperyalist güçlerin geniş sömürge alanlarındaki daha burjuva uluslar haline gelememiş halklar ve aşiretlerin de kurtuluş hareketi söz konudur.

1. Paylaşım Savaşı öncesi sessizce soyulmalarına göz yuman bu halklar ve aşiretlerin emperyalizme karşı savaşları başlamıştır. Ve işte ilk defa komünistler, dar bir sorun olarak ele alınan ulusal sorunu bu gelişmeyi görerek sömürgeler sorunu ile birleştirmişlerdir. Sömürgelerin kurtuluş sorunu ile, sömürgelerdeki geri, kültürsüz, siyah halkların ve aşiretlerin kurtuluşu sorunuyla birleştirmişlerdir.

Eğer sözcüğün tam anlamıyla ulus, şu veya bu şekilde iktisadi yaşam birliğini sağlamış halkları temsil ediyorsa, ve öyledir, tarihi gelişmelerinde bu aşamaya ulaşamamış emperyalizmin sömürgelerinde yaşayan halklar, aşiretler varsa ve bu çerçevede uluslar, halklardan ayrı ele alınacaksa., Leninizm bize sadece ulusların değil halkların da kendi kaderini tayin hakkını, halkların da ayrı devlet kurarak ayrılımları, emperyalist bütünden kopma haklarını savunmayı öğretir.

Böylece Stalin'in HKKTH sloganı ulusal sorunun genişleyip bir sömürgeler sorunu haline geldiğinin simgesidir. Buharin'in "emekçi sınıfların" KKTH sloganı proletaryayı böylesi yedeklerden koparıırken, Stalin'in KKTH sloganı

Proletaryanın Emperyalizme Karşı Savaşımı ve Milli Mesele 2. Kitap

proletaryanın ulusal kurtuluş hareketleri yedeğinin genişlediğini açıklar ve proletaryanın yedeklerinin genişletilmesine, çoğaltılmasına ve böylece proletaryanın gücünün artmasına hizmet eder.

Burada halk, sadece emekçi sınıfları simgelemez. Burada halk emperyalizmin ezdiği bir bütün olarak halkı, daha ulusallaşamamış halkı, kapitalizm öncesi şartların hakim sınıfları, aşiret reisleri vb. ile birlikte halkı simgeler. Çünkü burada da ezilenlerin kendilerini ezenlerden kendilerini ayırabilmesi belli bir gelişme, sınıf mücadelesinin belli bir gelişmesine tekabül eder.

Kaypakkaya'ya geri dönelim:

“... Bazı çok bilmiş akıldaneler, toprak ağalarının milletten sayılmayacağını iddia ediyorlar. Hatta bunlar Kürt bölgelerinde toprak ağalarının mevcut olması sebebiyle Kürtlerin henüz bir millet teşkil etmediği kerametini de yumurtluyorlar. Bu, korkunç bir demagoji ve safsatadır... Hem sonra milletler, kapitalizmin gelişmesinin son sınırına ulaşmasıyla değil, kapitalizmin şafağında ortaya çıkarlar... Eğer öyle olmasaydı, kapitalist gelişmenin sınırlı olduğu bütün geri ülkelerdeki ve bölgelerdeki istikrarlı toplulukları milletten saymamak gerekirdi. Bu anlayışa göre, iktisaden geri bölgelerde ve ülkelerde milletlerin varlığını kabul etmemek gerekmektedir. Kürtlerin bir millet teşkil etmediğini ileri süren tez, besbelli ki baştan sona saçmadır, gerçeklere aykırıdır ve pratikte de zararlıdır. Zararlıdır, çünkü, böyle bir tez, ancak ezen, sömüren ve hakim milletlerin hakim sınıflarının işine yarar. Onlar böylece ezilen, bağımlı ve uyruk milletlere uyguladıkları milli baskıyı ve zulmü, kendi lehlerine olan bütün imtiyazları ve eşitsizliği haklı çıkaracak bir gerekçe bulmuş olurlar. Böylece proletaryanın, milletlerin eşitliği uğruna, milli baskıların, imtiyazların vs. kalkması uğruna yürütmesi gereken mücadele suya düşmüş olur. Milletlerin kendi kaderini tayin hakkı suya düşmüş olur. Emperyalistlerin, geri milletleri sömürgeleştirmesi, onların içişlerine burnunu sokması, kendi kaderini tayin hakkını alçakça çiğnemesi, “onların bir millet teşkil etmediği” gerekçesiyle meşrulaştırılmış olur. Aynı şekilde, çok milletli devletlerde, hakim milletin uyruk milletler üzerindeki her türlü zulmü ve zorba1ığı meşrulaştırılmış olur” (a.g.e., sf.194-195)

Bu kafa I. Paylaşım Savaşı ve Ekim devrimi öncesinin gerçeklerini, yani bu olaylardan önce ancak ve ancak modern burjuva ulusların ulusal kurtuluş için harekete geçtiği ve dolayısıyla sosyal-demokratların sadece onları dikkate aldığı dönemin kafasını, görüşlerini tutuyor, bu olaylar sonrası döneme, emperyalizme karşı geri halklarında ayaklanmalarının başlamış olduğu ve dolayısıyla komünistlerin bunları da hesaba kattığı, ulusal sorunu sömürgelerin, sömürgelerin geri halklarının da kurtuluşu sorunuyla kaynaştırdıkları döneme aktarıyor.

Proletaryanın Emperyalizme Karşı Savaşımı ve Milli Mesele 2. Kitap

İşte, gerçeklere uymayan ve bu nedenle de pratikte zararlı olan bu kafadır, bu görüşlerdir.

Kaypakkaya burada hepten kontrolü kaybediyor. Ezilen geri halkların, Ekim sonrası sömürgelerin büyük çoğunluğunu oluşturan bu tür halkların, burjuva milletler olarak şekillenememiş bir yığın halkın ezilmesi, milli baskı altında tutulmasını meşrulaştırıyor. Çünkü ona göre bir halkın millet oluşturduğu ispatlanamazsa, bu ezen millet hakim sınıflarına onları ezmek için gerekçe vermiş, emperyalistlerin onları ezmesini meşrulaştırmış. O zaman, Ekim sonrası bugünden çok daha yaygın olan pek çok halkın millet oluşturmaması durumunda, ve durum buydu, bu halkların milli baskı altında tutulması “gerekçelidir”, “meşrudur.” İyi ama bu tamı tamına II. Enternasyonal oportünistlerinin taktiklerine tekabül eder. Bolşevizmin ulusal sorunun genişleyip sömürgelerin kurtuluşu sorunuyla kaynaştığından hareket eden devrim şemasına ters düşer. İçine düşülen bu kötü durumdan kurtulmak için ilan edilen 19. yüzyıl sonu ve 20. yüzyıl başlarında tüm halkların birer ulus haline geldiği önermesi de Bolşevizmin tüm teori ve taktiklerini iyice revize etmekten başka bir anlam taşımaz. Ulusal sorunun sömürgeler sorunuyla kaynaşması olgusunun hiç mi hiç anlaşılabilir kılınmasına bir katkıdan başka birşey değildir.

iii. Çok Uluslu Devletler Ve Ulusal Sorundan Kaynaklanan Görevleri Nerede Aramalı?

“Bugün Avrupa açısından (İrlanda Ve Bask gibi sorunlar dışında) ulusal sorun, ulusal hareket artık ölü bir sözcüktür. Bugün buralarda böyle bir sorun esas olarak yoktur. Buralarda ulusal devlet, ulusal çıkarlar bizzat emperyalist devlet ve emperyalist çıkarların savunulmasıdır.

Ne var ki aynı şeyi ezilen uluslar için söyleyemeyiz. Çok uluslu devletlerde ezen ezilen uluslar biçimindeki bölünme gerçeğinde tekrar edemeyiz. Söz konusu yerlerde ulusal sorunlar ve bundan kaynaklanan görevler vardır. Bu sorunların çözümüne en büyük duyarlılık Marksist-Leninistler tarafından gösterilmelidir.

...

Kısaca toparlarsak: Yükselen kapitalizm koşullarının sonucu olarak doğan ve burjuva sınıflar arasındaki bir savaş olan ulusal savaşlar, Batı Avrupa’da 1789-1871 dönemini kapsadı. Doğu Avrupa ve Asya’da 1905’ler sonrası başladı ve bugün de çeşitli seviyelerde çeşitli alanlarda süregelmektedir...

...

... Eğer bunlar kavranır ve görülürse, emperyalizmin uşağı devletlerde ezen ulus egemenlerine yönelen ezilen ulus hareketine...

...

Proletaryanın Emperyalizme Karşı Savaşımı ve Milli Mesele 2. Kitap

Şüphesiz bütün bunları görürken, çok uluslu devletlerde, sömürgelerde hala, İbrahim Kaypakkaya'nın belirttiği "... ezilen bağımlı ve uyruk milletlerin baskılara karşı ve milli devletler kurma amacı ile milli hareketlere girişmektedir" gerçek görülmek zorundadır...

... Bu hareketlerin milli ve demokratik devrimi tamamlayamayacağı, çağımızın karakteristiklerini bilenler için hiç de zor değildir. Emperyalizmi, feodalizmi tasfiye proletaryanın omuzlarındadır"
(Yeni Demokrasi, S 13. sf.36-37)

Esas konumuzu ele almadan, Kaypakkaya'nın bu takipçisi yazarımızın, ulus ve ulusal hareketi, halk ve halk hareketinden mutlak olarak koparmaya çalışan bu yazarımızın milli devrimi tamamlama görevini proletaryanın omuzlarına, yani "proletarya önderliğinde halk hareketinin "omuzlarına yükleyerek tıpkı Kaypakkaya gibi kendi yarattığı mutlak bir ayrımı kendi eliyle yok ettiğini, "görülmesi" "hiç de zor" olmayan bu basit olguyu gösterelim. Şimdi de, bizzat kendilerine ait bu görüşlerdeki bariz çelişmeyi neden göremediklerinin pek çok sebeplerinden birini ele alalım.

a) Emperyalizm ve çok uluslu devletler

Yazar, bugünkü Avrupa'nın çok uluslu bir devletler kümesini oluşturmadığı görüşündedir.

Malum ya, 1789-1871 döneminde Avrupa'da –İrlanda hariç- ulusal devletler oluştu. O halde, buralarda ulusal sorun ölü bir sözdür. Çok uluslu devletlerde bu sorun vardır ama Avrupa'da yoktur.

Bu da, yazarımızın emperyalizm öncesinin kafasını Ekim sonrası, dahası emperyalizmin olgunluğu sonrası döneme aktardığının açık ispatıdır.

Avrupa kapitalizminin emperyalist, yani imparatorluk kurucu aşamasında Avrupa devletlerinin ulusal devletler olmaktan çıktığını, bunların çok uluslu devletler haline dönüştüğünü yazarımız idrak edememiştir. Yazarımız Avrupa'nın ulusal baskının anavatanlarından biri haline dönüştüğünü idrak edememiştir. Böylece, tekrar II. Enternasyonal dönemlerinin Avrupa proletaryasının ulusal sorun diye bir sorunu olmadığı şoven görüşlerinin bir yordakçısı pozisyonuna düşmüştür.

Tüm bunların yazara -ve Kaypakkaya'ya- karşı biraz zorlama eleştiriler olduğu iddia edilebilir. Denebilir ki, işte onlar da emperyalizme karşı; emperyalizme karşı milli devrimden bahsediyorlar ve kim bilmez ki Avrupa'nın emperyalizmin anavatanlarından biri olduğunu...

Proletaryanın Emperyalizme Karşı Savaşımı ve Milli Mesele 2. Kitap

Tabii, tüm bunlar “Marksizm- Leninizm’in ABC’sinden haberi olan herkesin bilebileceği” (a.g.e., sf.31) şeylerdirler. O zaman “Avrupa açısından” “İrlanda ve Bask dışında” ulusal sorunun olmadığı türünden zırvaların da zırva olduğu herkese malum olmalıydı.

Dahası, denebilir ki, yazar Avrupa açısından derken emperyalist karakterinden, bu karakterin ona yüklediği çok ulusluluktan bağımsız olarak Avrupa’yı ele alıyor. Yazar da, müsadenizle Avrupa devletlerinin dünya halklarını ezdiğini gayet iyi biliyor. O burada bu olgudan bağımsız olarak Avrupa topraklarını ele alıyor.

Bu, bir kere, yazarın tüm anlayışındaki sakatlığı ortadan kaldırmaz. Onun ulusal sorun olan yerlerden nereleri anladığı anlayışını yok etmez. İkincisi, gene de sakattır. Avrupa devletlerinin Avrupa dışındaki emperyalistliklerini bir kenara bıraksak da Avrupa’da ulusal sorun karşımıza dikilir.

Emperyalizm sadece geri halkları ulusal baskı altına alma siyaseti değildir. Emperyalizm modern ulusları da baskı altına alma siyasetidir. Kendisi emperyalist bir güç olabilen ulusları bile baskı altına alma, onları silindir gibi ezip geçme siyasetidir.

Bugünkü Avrupa’da “ulusal sorun” olmadığını söyleyenlerden, daha doğrusu bunu İrlanda ve Bask hareketleriyle kısıtlayanlardan emperyalizm ve bu arada proleter hareket üzerine bolca laf edeceklerine bunların tarihlerini dikkatli incelemeleri tavsiye olunur. Bu meyanda, yazarımıza SBKP(B) MK’nin XIX. Parti Kongresine Faaliyet Raporu’nu okuması tavsiye edilir.

Açıktır ki 1952’den bugüne çok şey değişti –her ne kadar yazarımız bugünden 1871 sonrasını anlasa da. En önemlisi özgür Doğu Avrupa’nın köle Doğu Avrupa’ya dönüştürülmesidir. Avrupa uluslarının kurtarıcısı Kızıl Ordumuz Varşova paktı adı altında Doğu Avrupa’ya kazık çaktı. Kruşçefçi hainler ABD ile elbirliği ederek Avrupa’yı yönetmenin yeni türünü oluşturdular. Batıda ABD, Doğuda SSCB Avrupa devletleri üzerinde atom başlıklı silahlar yığdılar. SSCB’nin Almanları demokrasi ve barış merkezi bir ulus olarak birleştirme çabaları Kruşçef’in Berlin duvarına, Brejnev’in Doğu-Batı Almanya bölünmüşlüğüne pekiştiren sınırları tanıma anlaşmasına yerini bıraktı. Ve H. Kıran gibileri bu Avrupa’da ulusal sorun olmadığından dem vuruyorlar. ABD ve SSCB’nin Avrupa’daki emperyalist siyasetlerinin, Avrupa için çıkacak bir savaşta Avrupa uluslarını varlık, yokluk sorunuyla karşı karşıya bırakan bu siyasetin, ve bu siyasetin Avrupa’daki uşakları haline gelmiş Avrupa’nın büyük burjuvazisinin siyasetinin Avrupa uluslarını ulusal bir sorunla karşı karşıya bıraktığını bir

Proletaryanın Emperyalizme Karşı Savaşımı ve Milli Mesele 2. Kitap

kenara bıraksak bile geriye II. Dünya Savaşı sonrası Batı Almanya'yı işgal etmiş ve daha hala Alman topraklarını terketmemiş ABD ve İngiliz ordularının, Doğuda bir işgal ordusuna dönüştürülmüş SSCB ordularının varlığı, Almanların bölünmüşlüğü, bir de üstüne üstlük "Özgür Berlin" kalır. İtalyanları da bir kenara koyalım. Hiç değilse burada, Alman ulusuyla ilgili olarak ulusal bir sorun karşımıza çıkmıyor mu?

Ve yazar Baskılara değindiği oranda Avrupa'da daha çok ulusal sorun gösterebiliriz. İspanya'da sadece Baskılar değil Katalonyalılar da var ulusal taleplerde bulunan. İspanyolların İngilizlerle Cebelitarık üzerine anlaşmazlığı var. Fransa'da Korsikalılar, Belçika'da iki dilin kavgası. İngiltere'de İskoçyalı ve Galiçyalıların ulusal talepleri, bir de Kuzey İrlanda. Doğu Avrupa'da Rusların baskılarına karşı gelişen hareketler herkese malum. Bir de bu ülkelerde azınlıklar sorunu kaçınılmaz olarak ortaya çıktı...

Avrupa'da ulusal sorun yokmuş. İyi ki Stalin'den Avrupa'da kapitalizmin şafağında ulusal devletlerin oluştuğunu okumuş sayın yazar. Ama emperyalizmi ve emperyalizmin Avrupa'da vardığı sonuçları unutmuş bu arada. Niye?

b) H. Kıran ve Çok Uluslu Devletler

H. Kıran'a göre çok uluslu devletler emperyalist metropoller değildir. Bunlar emperyalist metropoller dışında aranmalıdır.

Dünya ezen ve ezilen ülkeler olarak ikiye bölündüğü ve ezen ülkeler, yani emperyalist metropollerde çok uluslu ülkeler olmadığı için H. Kıran açısından geriye kalan "emperyalizmin uşağı çok uluslu devletler"dir.

İşte ulusal sorun böylesi ülkelerdeki ezilen ulusların ulusal devlet kurmak için ulusal hareketlerine yol açar. İşte böylesi ülkelerde Marksist-Leninistlerin ele almaları gereken bir ulusal sorun, burjuvalar, bu ülkenin ezen ve ezilen burjuvaları arasındaki bir sorun olarak ulusal sorun söz konusudur.

Ulus, ancak ve ancak modern burjuva ulustur. Halkların hayatına kapitalizmin girmesi ve ulusal Pazarın oluşmasına paralel olarak oluşan ulustur.

Ulusal hareket bu ulusların hareketidir. Uluslaşmamış halkların hareketi değildir.

Ezen ve ezilen burjuvalar arası pazar kavgasıdır. Başı çeken burjuvazidir. Ulusal baskının esas hedefi ezilen ulusun burjuvazisidir.

Vs. vs.

Proletaryanın Emperyalizme Karşı Savaşımı ve Milli Mesele 2. Kitap

Dolayısıyla da, ulusal sorun, işte böylesi devletlerin bir iç sorunudur. Devlet içi sorundur.

Yani H. Kıran ulusal sorunun emperyalizm öncesi ele alınışını simgeleyen görüşlerini böylece noktalamaktadır.

İyi ama H. Kıran ulusal sorunu emperyalizme bağlamıyor mu? Bağlıyor tabii ki.

Sömürgelerde ulusal hareketlerden bahsederek bağlıyor. O zaman sömürge sahibi emperyalist metropollerin çok uluslu devlet olduğunu görmeliydi. O zaman geri sömürgelerin de kurtuluş hareketleri olduğunu görmeliydi. O zaman ulusal sorunun emperyalist devletler arası savaş sorunu haline geldiğini görmeliydi...

Ama görmez. O, emperyalizm öncesinin ulusal sorununu emperyalizme eklektik bir şekilde "bağlar." Başka türlü bir bağ, açıktır ki imkansızdır. Şimdi ona bir bakalım.

iv. Demokrasi Ve Emperyalizm

"M-L'ler demokrasinin en tutarlı savunucularıdır. Proletaryanın ezilen ulus burjuvazisi patentli milli hareketlerde, demokratik ne varsa destekleme zorunluluğu buradan gelmektedir.

...

Her türlü ayrıcalık ve özel avantaja karşı olan proletaryanın milli hareketlerde demokratik yönü desteklemesi...

...

Milli hareketlerin genel demokratik muhtevası, UKKTH kayıtsız, şartsız savunulmadan bırakalım ML, tutarlı bir demokrat dahi olunamaz...

...

Şüphesiz bütün bunları görürken, çok uluslu devletlerde, sömürgelerde hala, İbrahim Kaypakkaya'nın belirttiği "ezilen bağımlı ve uyruk milletlerin baskılara karşı ve milli devletler kurma amacı ile milli hareketlere girişmektedir." Gerçek görülmek zorundadır. Sadece görmekle iş bitmiyor. Yine İ.K.'nin gayet isabetli vurguladığı gibi, "kesin birşey varsa o da bu milli hareketlerin ilerici ve demokratik bir muhteva taşıdığıdır."

Proletarya bu ilerici ve demokratik muhtevayı kesinlikle desteklemelidir..."
(H. Kıran, a.g.e., sf.36-37)

Burada ezilen ulus, ezilmişliğe karşı, ulusal baskıya karşı, milli zulme karşı, ve kendi devletini kurmak amacıyla harekete geçtiği için onun milli hareketi burjuva

Proletaryanın Emperyalizme Karşı Savaşımı ve Milli Mesele 2. Kitap

demokratik bir içeriğe sahiptir. Sorun devlet içi bir sorun, devlet içinde, H. Kıran'ın çok uluslu devleti içinde ezilen ulusun ezen ulusa karşı baş kaldırmasının ürünü olan bir demokratik içerik sorunudur.

Şimdi H. Kıran'ın usta bir manevra ile bu demokratik içeriği emperyalizme bağlamasını görelim:

“Şimdi de milli hareketlere karşı tutum sorununda tayin edici ögenin ne olduğu üzerinde kısaca duralım.

Lenin'in vurguladığı gibi bu hareketler emperyalizme karşı mücadele açısından ele alınıp değerlendirilirler. Eğer bu hareketler emperyalizme şu veya bu seviyede darbe vuruyor, emperyalizmi hangi seviyede olursa olsun zayıflatıyorsa ve dolayısıyla proleter dünya devrimi mücadelesine şu veya bu yönde destek olabiliyorsa kesinlikle desteklenir. Emperyalizme karşı mücadele soyut birşey değildir. Örneğin emperyalizmin uşaklarının iktidarda olduğu çok uluslu devletlerde ezilen ulusun egemen ulus hakim güçlerine vurduğu darbe aynı zamanda emperyalizme vurulmuş bir darbedir. Egemen ulus hakim sınıflarının geriletilmesi aynı zamanda emperyalizmin geriletilmesidir. Yani emperyalizm Moskova'da Washington'da vb. aranmaz. Tek dünya sistemi olan emperyalist dünyanın özellikleri iyi kavranmalıdır. Sermayenin ulusal pazarların, ulusal devletlerin kapitalizm- emperyalizm aşamasıyla nasıl parçalanıp dünya çapında bir örgütlülüğün sağlamlığını (“sağlandığı” olsa gerek? -b.n.) anlayabilmeliyiz. Emperyalizmin dünyasının en karakteristik özelliklerinden biri olan dünyanın ezen, ezilen uluslar biçimindeki bölünmüşlüğü ve finans kapitalin paylaşılmadık bir toprak parçasını bırakmadığını görebilmeliyiz. Eğer bunlar kavranır ve görülürse, emperyalizmin uşağı devletlerde ezen ulus egemenlerine yönelen ezilen ulus hareketine aynı şekilde emperyalizme de çeşitli seviyelerde yöneldiği ve bu hareketlerin bu özellikleriyle bağrında bir yere ve bir dereceye kadar demokratik muhteva taşıdığı görülecektir.”
(a.g.e., sf.37)

Gördünüz mü? Kaypakkaya'yı okuyanlar Ve bu satırlara kadar H. Kıran'ı okuyanlar da ulusal hareketlerin “demokratik muhtevasının” ezilen ulusun kendini ezen ulusa karşı ulusun hareketi olduğu için oluştuğunu sanırdı. Meğersem bu hareketler her ne kadar bir devlet içinde ezilen ulusun ezen ulus hakim güçlerine karşı mücadelesi ise de, ezen ulusun hakim güçleri de emperyalizmin uşağı olduğundan ezilen ulusun hareketi emperyalizme de vurmuş ve bu nedenle o ulusal hareket “demokratik muhteva” taşımış.

Emperyalizmin uşağı çok uluslu bir devlet. Bu devlet dışarıdaki bir emperyalist gücün uşağı. Bu devletin içinde ezilen ulus, bu devletin başındaki ezen ulusa

Proletaryanın Emperyalizme Karşı Savaşımı ve Milli Mesele 2. Kitap

karşı harekete geçiyor. Bu devletin başındaki ezen ulusun milli baskısına karşı, ayrı milli devletini kurmak için verilen bu hareket demokratik içeriğe, milli baskıya karşı olduğu için demokratik içeriğe sahiptir. Aman, pardon. Kim demiş? Bu milli hareket emperyalist uşağı ezen ulus hakimlerine darbe vurarak emperyalizme de darbe vurarak emperyalizme de darbe vurduğu için demokratik içeriğe sahiptir. İşte H. Kıran. İşte H. Kıran bu iki görüşü bir arada savunur. Niye?

Okura malum olmuş olsa gerek. Biraz daha açalım:

“Demek ki, ezilen ulus egemenleri dahi belli şartlarda ve belli bir yere kadar ilerici rol oynayabilirler. Bunların önderliğinde dahi, emperyalizme şu veya bu ölçüde darbe vuruyor ve devrimci gelişmeye yarıyorsa milli hareketlerin demokratik yönü desteklenmelidir.

Bunları söylerken, her milli hareketin desteklenmesi gerektiğinden bahsetmiyoruz. Herşey gibi bu konuda da mutlakçı davranılmaz. Öyle durumlar olabilir ki bazı milli hareketler desteklenmeyebilir.

Emperyalizmi zayıflatmayan, aksine güçlendiren hareketler hiç de olmaz değildir. Bu cins hareketler elbette desteklenmezler. Bazı somut durumlarda parçadaki bir milli hareketin desteklenmesi, proletaryanın dünya ölçüsündeki çıkarlarıyla çatışabilir. Bu durumda destek yine söz konusu olmayacaktır. Bırakalım mi11i hareketleri, bazen proletaryanın bir parçadaki çıkarları dahi bütün ile çelişebilir. Bu durumda da elbette parça atılacaktır.” (a.g.e., sf.38)

“Herşey gibi bu konuda da mutlakçı davranılmaz.” Göreceli efendim, göreceli. Bu arada relativizmi mutlaklaştırdı haberi yok...

H. Kıran'ın mutlak olana bu kadar karşı çıkması gayet anlaşılır. Kişi bir makalede taban tabana zıt iki prensip savunmak zorunda bulursa kendini tabii ki mutlaklığı tamamen yok edecektir. Böyleleri için mutlak prensip, göreceli olarak mutlak geçerli1iğe sahip bir prensip sahibi olmak imkansızdır.

Her şey gibi bu konuda da mutlakçı davranılmaz diyen yazar, çok değil daha bir iki sayfa öncesinde “milli hareketlerde, demokratik ne varsa destekleme zorunluluğu”ndan dem vuran, “milli hareketlerin genel demokratik muhtevası... kayıtsız şartsız savunulmadan... M-L olunmaz” diyen yazarın aynısıdır.

Tüm ulusal hareketler demokratik içerik taşır. Ulusal hareketlerin bu demokratik içeriğini, bu yönünü ML'ler kayıtsız şartsız, mutlak olarak desteklemek zorundadırlar. Yoksa M-L olamazlar. Geçtim M-L'den demokrat olamazlar.

Proletaryanın Emperyalizme Karşı Savaşımı ve Milli Mesele 2. Kitap

İyi ama emperyalizm çağındayız. Dünya emperyalizmine karşı dünya proletaryasının devrimleri çağındayız. O halde emperyalizme darbe vuruyorsa bu demokratik içeriği destekleriz. Emperyalizme darbe vurmuyor da onu koruyor veya güçlendirirse..., o zaman... gelin o kayıtsız şartsız savunulması gereken demokratik içeriği unutalım, o zaman bu milli hareketi biz desteklemeyiz... Gördünüz mü? H. Kıran o kadar tutarlıdır ki emperyalizme darbe vurmayan, onu kollayan veya geliştiren milli hareketlerin demokratik içeriğini reddetmeden, milli hareketi reddediverdi. Böylece hem ulusal hareketlerin mutlak demokratik içeriği mutlak olarak savunuldu, hem de bu mutlaklık relativize edildi.

Ve işte böylece emperyalizm öncesi dönemin yaklaşımları emperyalizm döneminin taleplerine cevap verir hale getirildi.

Ulusal sorunun emperyalizm öncesi kavranışı ile emperyalizm döneminin taleplerini uyuşturma, birbirine bağlam çabaları pratikte, proletaryanın emperyalizme karşı devrimci savaşımı ile burjuva demokrasisini uzlaştırma çabasından, küçük burjuvazinin bu karşı devrimci çabasından başka hiçbir şeyi ifade etmez.

H. Kıran ve benzerlerinin dünyanın en aptal mahlukatlarına bile bariz olması gereken içine düştükleri bariz çelişmeyi görememelerinin ardında yatan şey işte onların bu sınıfsal konumlarıdır. H. Kıran gibi tüm yaşamı koskoca bir çelişme olan, burjuvaziyle proletarya arasında bocalayıp duran bir sınıfın sözcülerinin teorilerinin de kaçınılmaz olarak çelişme yumağı olacağı, bunların her adımda proletaryanın çıkarları ile burjuvazinin çıkarlarını uzlaştırmaya çalışacakları açıktır. O zamanda teorideki çelişme yaşamdaki çelişmeyi yansıttığı, olduğu gibi yansıttığı için tabii ki teorinin yazarının dikkatini bile çekmez. Yazar teoride bir çelişme görmez. Ne de olsa teorinin görevi yaşamdaki çelişmeyi aktarmaktır. Değil mi ama?

v. R. Başak Hoca...

Yeni Demokrasi'deki bu makale, R. Başak'ın broşüründen bir sene sonra çıktı.

H. Kıran bu makalesinde R. Başak'ın "amaç" bağintısında formüle ettiği bir fikri, hiç de tutarlı olmayan bir şekilde formüle edilen bir fikri, iç tutarlılığa kavuşturarak savunuyor.

R. Başak yoldaşı cezalandırmak için olduğu gibi aktarıyoruz:

"Ama bu işin kapsam ve muhtevasında gelişmenin ve yeni değişmelerin

Proletaryanın Emperyalizme Karşı Savaşımı ve Milli Mesele 2. Kitap

olmadığı anlamına kesinlikle gelmez.

Sosyal ve sınıfsal özlerde yeni gelişmeleri tespit ederken meseleye yol açan ekonomik özünde değiştiği iddia ediliyorsa ispat edilmek zorundadır...

...

... Ekim devrimiyle birlikte sorunun sosyal, siyasal, sınıfsal özü, çözümü her ne kadar değişmişse de ekonomik öz aynı kalmıştır. Eğer tersiyse bu soruna yol açan yeni ekonomik temelin izah edilmesi gerekmez mi? Veya bu meseleye kapitalizmin şafağı değil de onun en üst ve yeni bir aşaması olan emperyalizm mi yol açtı? Yok eğer bu gerçeğin ABC'si olan konumdan sapılmayacaksa ulusal diye bir sorunu yaratan kapitalizm ve onun bir ögesi olan pazar değil de nedir? Şüphesiz bu sorunun çözümü için yürütülen kavganın muhtevası kapsamında farklılıklar vardır. Özellikle Büyük Ekim devrimiyle birlikte bu sorunun çözüm için ele alınışında değişiklikler elbette söz konusudur. Gelişmenin bu aşamasında ortaya çıkan sosyal ve siyasal değişikliklerin doğrudan sonucu olarak meselenin sosyal, siyasal özü veya ele alınışı çözümü köklü olarak değişmiştir. Ve artık bu mesele emperyalizme – sömürgeciliğe karşı mücadelenin bir parçası haline gelmiştir. Artık bu sorunun çözümü dünya proleter devriminin ve onun öncüsü enternasyonal proletaryanın omuzlarına yüklenmiştir. Ancak böyle bir meselenin oluşmasına yol açan ekonomik temel (Pazar sorunu) ve bu temelin sonucu olan milli baskının, ona karşı gelişen milli hareketin zemini yine aynı kalmıştır. Yani ilk dönemin sonrasında milli sorunda değişen milli meselenin ele alınışı çözümü ve buna bağlı olarak sosyal ve sınıfsal özüdür... Milli sorunun çözümünün daha sonraki dönemlerde bir rekabet mücadelesi olmaktan çıkması gerçeğine bakarak bu sorunun ekonomik temelinin yine Pazar olduğu gerçeği bulandırılmamalıdır. Çözüm yolu ile ekonomik özü aynılaştırırlar korkunç bir yanılğı içerisinde dirler... (a.g.e., sf.32-33)

vi. Kavramlar Üzerine

İ. Kaypakkaya ve H. Kıran'ın ulus –ulusal mücadele/halk- halk hareketi kavramlarını nasıl birbirlerinden mutlak bir şekilde ayırdıklarını ve bu mutlak ayrımı çığneyenlere- ve sırf bu nedenle, bedavadan değilse- de gayet ucuz tarafından eleştiriler yönelttiklerini biliyoruz.

Dolayısıyla bu kavramlar, bunların kullanımları, kimlere nasıl hizmet ettikleri üzerine birkaç söz sanırız yerinde olacaktır.

Stalin'in ulus tanımı herkese malum. Her ne kadar bu tanım sadece burjuva ulusların tanımı olarak kavransa da ve sosyalist ulusların da tanımını bize verdiği pek idrak edilmese de, yine de, herkese malum.

Proletaryanın Emperyalizme Karşı Savaşımı ve Milli Mesele 2. Kitap

Gel gelelim, bundan, sadece ve sadece, sözcüğün tam anlamıyla ulusların söz konusu olduğu şartlarda ulus kavramının kullanılabilceği, başka şartlarda bu kavramın kullanılamayacağı sonucu çıkmaz.

Bizzat bu meşhur tanımın yapıldığı makalede Stalin, Çarlık Rusya'sında ezilen uluslar daha ulus olarak oluşmamış olmasına rağmen çok-uluslu Rusya'dan bahseder. Yine aynı makalede Yahudilerin bir ulus oluşturmadığını kesin bir şekilde gösteren Stalin, Yahudilerin bir ulus değil, dağınık bir ulusal azınlık olduğunu gösteren Stalin, tam da bu nedenle, Yahudilerin ulusal azınlık olması nedeniyle Yahudi ulusundan da bahseder.

Ama yine de ulus ulustur. Burjuvazi ve proleterleriyle, burjuvazisi ve emekçi halkıyla yekpare bir bütün. Fakat hali hazırda burada, bu yekpare burjuva ulusta tek bir ulusun değil, iki ulusun söz konusu olduğu, burjuvazinin bir yanda bir ulusun, proletaryanın öbür yanda ikinci ulusun temsilcisi olduğu olguları, kapitalizmin ve sınıf farklılıklarının gelişmesine paralel kendini gösterir. Ama yine de ulusal mücadele burjuvazinin mücadelesidir. Proletarya ve köylülük buna katıldığı oranda halk hareketi görünümü kazanan bir burjuva hareket.

Fakat, emperyalizm ve Ekim Devrimiyle birlikte herşey değişir. Ulusal sorun gerçekten emekçi halkın sorunu haline gelir. Çünkü artık sadece Pazar için dalaşan rakip burjuvalar karşı karşıya değildir. Emperyalist kapitalizm köylülüğü de ezip suyunu çıkararak onları karşısına almıştır. Sorun artık, gerçekten halkın sorunudur ve bu sorunu çözmek için mücadeleye, emperyalizme karşı mücadeleye atılan halk yığınları bizzat kendi milli burjuvazilerinin düşmanları olan emperyalizmin saflarına iltihak ettiğini görürler ve ulusal çıkarların savunulması burjuvazinin devrilmesi ile birleşir. Ulusal çıkarları halktan başka savunacak kimse kalmamıştır.

O zaman da, ulus halk, halk da ulus olmuştur. Ve işte bu nedenle Stalin'de ulus ve halk kavramlarının eşdeğerli kullanımı, ulusal kurtuluş mücadelesi ile halkların kurtuluş mücadelelerinin eşdeğerli kullanımı kendini gösterir.

Gerçekten ulusal olan halktır.

Sadece bu da değil. Ekim devrimi, Çarlık Rusya'sının sömürge alanlarında, bilhassa merkezi Asya'da kapitalizm öncesi şartlarda yaşayan bir yığın halk ile karşılaşır. Ve onların desteği ile zafer kazanır. Burada açıktır ki sözcüğün tam anlamıyla uluslardan bahsedemeyiz. Çünkü bu halklar saflarında kapitalist pazarın oluşumuna paralel ortaya çıkan iktisadi yaşam birliği oluşmamıştır. Sadece sözcüğün tam anlamıyla ulusların ulusal eşitliği tanınırsa bu halkların

Proletaryanın Emperyalizme Karşı Savaşımı ve Milli Mesele 2. Kitap

ezilmesinin meşrulaştırılacağı ve böylece proletaryanın bu derin yedeklerinin desteğini yitireceği açıktır. O halde ulusal eşitlik bu halklara da tanınmalıdır. O zaman halkların ulusal eşitliğinden, halkların ulusal haklarından bahsetmek kaçınılmaz olur. Halkların kendi kaderini tayin etme, ayrılıp ayrı devlet kurma hakkı vardır ve bu ulusal halkın ta kendisidir.

Demek ki eski Çarlık Rusya'sı toprakları üzerinde gelişen ve yayılan Ekim devrimi bu gelişmesine paralel olarak ulusal sorunun da genişlemesinin bir örneğini verir. Ulusal sorun sadece "modern" ulusların sorunu olmaktan çıkar. Geri halkların da bir sorunu haline gelir.

Sadece Rusya'da değil. Emperyalizmin geniş sömürge alanlarında sömürge devrimi dönemi başlamıştır. Şimdi sadece ezilen ulusların ayrılıp ayrı devlet kurma hakkı değil, sömürge ülkelerin, ezilen ülkelerin emperyalist bütünden kopup ayrı devlet kurma hakkı da tanınmak zorundadır.

Burada söz konusu olan şu veya bu bir ulusun hareketi, şu veya bu bir tek ulusun kurtuluş hareketi değil, sömürge ülkenin, ezilen ülkenin kurtuluş hareketidir, Ekim sonrasının böylesi ülkelerinden biri olan Hindistan'da 800 çeşit milliyet vardır. Büyük çoğunluğu sözcüğün tam anlamıyla ulus olmayan 800 milliyet. Bu Hindistan'ın, bu sömürge ülkenin kurtuluş mücadelesi ulusal kurtuluş mücadelesi, Hindistan'ın bu hareketi bir ulusal hareket idi.

Demek ki, ulusu, burjuva ulus ile, ulusal hareketi burjuva ulusun hareketi ile kısıtlayanlar; sosyalizmin üst aşamalarına kadar bu burjuva ulusun varlığını sürdüreceğini savunarak ve buna bağıntılı olan gerçekten ulusal tek güç oları halkın saflarına, geçici bir siyasi slogan değil bütünlüklü bir teorinin parçası olarak milli burjuvaziyi de katarak burjuvaziye karşı ağlayıp sızlayan, burjuvaziye karşı tavizkar bir teorinin şampiyonluğunu yapıyorlar.

Demek ki, ulus, burjuva ulus ile, ulusal hareketi burjuva ulusun hareketi ile kısıtlayanlar geri halkların ve sömürgelerin ulusal kurtuluş hareketlerini yadsıyarak ulusal sorunun Ekim sonrası kazandığı genişliği daraltıp proletaryayı yedeklerinden koparmanın, ezilen halkları eşit haklardan yoksun kılmanın teorisini ve böylece ezilen halklar ve sömürgelerin sovyetik yoldan gelişmesinin reddinin teorisini yaparak burjuvaziye, burjuva gelişme yoluna taviz veriyorlar.

Demek ki, ulusu burjuva ulus ile, ulusal hareketi burjuva ulusun hareketi ile kısıtlayanlar ulusal sorunun burjuva demokratik devrimlerinin parçası olduğu döneme ait görüşleri yayarak burjuva devrimlerine olan hayranlıklarını dile getiriyorlar...

Proletaryanın Emperyalizme Karşı Savaşımı ve Milli Mesele 2. Kitap

Demek ki... bunlar proleter devrimin düşmanlarıdır.

4- Böreğin İspatı

i. PKK'ya Karşı Tavır

“.. Ama PKK'nın programı bir noktada açıkça Türkiye Kürdistan'ındaki halk yığınlarının milli baskıya, milli zulme karşı çıkan taleplerinin, onların özgürlük isteğinin bir ifadesidir. PKK, savaşı esas olarak kendi örgütlü gücü ile de yürütse; halk savaşı adına savunduğu teori, gerçekte foko teorisi de olsa, onun faşist Türk hakim sınıflarına karşı yürüttüğü savaş, milli zulme son diyen yanı ile; Kürt ulusunun ayrılma hakkını savunan, Kürt ulusunun devlet kurma hakkının gaspı; Türk olmayan tüm milliyetlere hak eşitliğinin çiğnenmesi üzerinde kurulu zoraki birliği parçalamaya yönelik yanı ile kesinlikle haklı; bu yanı ile kayıtsız-koşulsuz desteklenmesi gereken bir savaştır...” (BP bildirisi)

Başka bir deyişle, her milli hareketin demokratik bir içeriği vardır ve Komünistler bu demokratik içeriği, “bu yanı” kayıtsız-koşulsuz desteklerler.

Yani bu milli hareket doğrudan veya dolaylı olarak dünya emperyalizmini zayıflatmak değil, güçlendirmeye hizmet etse bile, yani proletaryanın dünya iktidarına yönelmesine bir katkıda bulunmaktan geçtim, zarar verse bile, yani proleter demokrasisinin gelişmesine ters düşse bile... “demokratik içeriği”, “haklı ... vs. yanı” var ve komünistler bunu kayıtsız koşulsuz desteklerler.

Hoş geldiniz burjuva demokratlarımız...

Siz, proleter hareketin, dünya proletaryasının gelişmesinin çıkarına uygun veya ters o yanı kayıtsız-koşulsuz desteklemeye devam ediniz. Biz burjuva demokrasisinin kölesi olamayız. Onun devri geçti...

Hoş geldiniz burjuva demokratlarımız...

Demek ki “o yanı”, demokratik içeriği, destekleyeceksiniz... Ya hareketin kendisi ne olacak? Eh, demokratik içeriklerini desteklediniz ya. Daha ne isteyecekler sizden değil mi?? Yani soyut hak şakşakçılığı... Somut... Ona gerek yok. Demokratik içeriği desteklersin bu işte orada biter.

ii. Ahmet B.'nin Eleştirisi

“Geçerken şunu da vurgulamak istiyorum: 1984'te BP olarak PKK'nın 15

Proletaryanın Emperyalizme Karşı Savaşımı ve Milli Mesele 2. Kitap

Ağustos eylemlerini değerlendirirken, bu eylemleri Kürdistan'ın diğer bölgelerindeki gelişmelerden bağımsız ele almakla yanlış yaptık. Bu konuda Ahmet B. yoldaşın getirdiği eleştirinin doğru olduğunu (bu bağtıda) gelinen yerde açıkça görüyorum.” (R. Başak, a.g.e., sf, 42)

Görüldüğü gibi R. Başak yoldaş Ahmet B.'nin eleştirilerinde “bu bağıntı” dışında hiçbir şey görememiştir. “İç içe geçmiş” milli hareket anlayışıyla milli hareketlerin “görünüşte halk hareketi” olduğunu iddia eden iç içe geçmiş bir kafadan daha fazlasını beklemek aptallıktır.

Ahmet B.'nin eleştirisini aşağıda aynen yayınlıyoruz. Okur değinilen yazıyı okuyup R. Başak'ın hangi eleştirileri doğru bulmadığını görür, bu eleştirilerin neden kabul edilmediğini de yukarıdaki eleştiriler sayesinde görür.

iii. PKK'nın Eylemleri Hakkında İ. Yoldaşın Görüşleri Üzerine: Ahmet B.

İ. Yoldaş, BP Sayı 19/20; Sf. 1-8'deki makalesinde, PKK'nın eylemleri hakkında “Heyecan verici” “eylem”, “Heyecanlandırıcı” “eylemler”, “PKK'nın kendi önderliğinde eğittiği, silahlandığı gerilla guruplarının kitlelerin kendiliğinden hareketlerinden bağımsız olarak gerçekleştirdiği eylemler” tespitlerini yapıyor . (a.g.e., s.6) Daha sonra da “Lenin, kitle hareketlerinden bağımsız **terör eylemleri hakkında** (a.b.ç.) konuştuğu bir yerde şöyle diyor:“ deyip Lenin'den **terörizme karşı** (a.b.ç.) bir alıntı yapıyor .

Alıntı, Aydınlık yayınlarının bastığı “Örgütlenme Üzerine” başlıklı Lenin'den derlemelerden. İ. yoldaşın kullandığı alıntının bir cümle öncesini okura sunalım.

“Bir kahramanın giriştiği tek tek çarpışmalar (a.b.ç.) bizim mücadele ruhumuzu ve cesaretimizi yükseltiyor” (diyor teröristler-b.n.) **Ama hepimizdeki** (a.ç.L.) mücadele ruhunu ve cesareti gerçekten yükselten **biricik şeyin** (a.ç.L.) kitle hareketinin yeni biçimleri..” . ve İ. yoldaşın alıntısı devam ediyor.

İ. yoldaşın alıntısına koymayı gerekli görmediği cümle tam tamına da Lenin'in hangi eylemleri söz konusu ettiğini açıkça ortaya koyan bir cümle: “Bir kahramanın giriştiği tek tek çarpışmalar”.

Veya, yine Lenin'e döner ve Lenin'in bu makaleyi yazmasına neden olan eylemin kendisinin ne olduğuna bakarsak:

“... Balmaşov'un Sipyagin'i öldürmesi gibisinden eylemleri ...” (a.g.e., s.60)

Proletaryanın Emperyalizme Karşı Savaşımı ve Milli Mesele 2. Kitap

Yani bizzat İ. yoldaşın da belirttiği gibi Lenin'in makalesindeki hedefi "**terörizm**"dir (a.b.ç.); siyasi program olarak "kahramanların tek tek çarpışmaları"dır.

Ve İ. yoldaş, Lenin'den yaptığı bu alıntıdan sonra -terörizme karşı yazıldığını bildiği bu alıntıdan sonra- PKK'nın eylemlerini değerlendirirken Lenin'in alıntındaki sözlerini kullanarak şöyle diyor:

"Bu eylemler "kitle hareketinin yeni biçimlerinin uygulanışı" değildirler, "kitlelerin yeni yeni kesimlerinin bağımsız mücadeleye atılışının" bir ifadesi değildirler, onlar "kitlelerin eylemlerinin yerine gerçekleştirilen eylemler"dirler! "Heyecan uyandırıcı bir etki yaratmıştır." Ama "dolaylı olarak da" gelecek sefere kadar pasif bir bekleyişe yol açmışlardır... "(BP, Sayı: 19/20 s.7)

Yani, İ. yoldaş, "dolaylı olarak", utangaç bir şekilde PKK'nın eylemlerinin **terörist** içerikli olduğunu ilan ediyor. Tüm bunların başka hiç bir anlamı yoktur!

Yani İ. yoldaş "kitlelerin eylemlerinin yerine gerçekleştirilen eylemler" "kitlelerin harekete geçmediği dönemde gerçekleştirilen "gerilla eylemleri" türünden tespitleriyle bu "eylemlerin" "gerilla eylemlerinin" "terörist" olduğunu ilan ediyor:

İ. yoldaş partimizin **taktiklerini**, kendi deyimiyle "eylem çizgimizi" belirlemeye çalışıyor. Bunu yaparken, taktik prensiplerimizden biri olarak taktiklerimizin "kitle eylemleri" üzerinde, "kitle eylemleri" temeli üzerinde şekillendirilmesi talebini savunmaya çalışıyor. Fakat PKK'nın eylemlerinin "kitle eylemleri" üzerinde yükselmediği ve dolayısıyla "terörist" eylemler olduğunu ilan ederek bu taktik prensibimizi pek anlayamadığını ortaya koyuyor!

Yoldaşın bazı "hata"larını sıralayalım:

Birincisi: yoldaş bu eylemlerin **neyin** ifadesi olduğunu, neyin nesi olduğunu doğru tespit edememiş, dolayısıyla da bu eylemleri "terörizm" ile eşitlemiştir. Çünkü bu eylemleri **kendi başlarına** oldukları gibi ele almamış, onların "taktik" olarak doğru olup olmadığı konusunda ahkam keserken bu faktörü unutmuştur!

Bu eylemler, bizzat kendi verdiği bilgiye göre muhtemelen 600 kişilik silahlı Kürt gurubunun eylemleridir. Bu eylemler bizim partimizin veya bizim partimiz yönetimindeki eylemler değildirler. Bizim dışımızda gelişmektedirler!

0 halde **bizim için** sorun, bu eylemlerin yapanlar açısından bu eylemlerin "taktik olarak doğru-yanlış" olması sorunu değil; bu eylemlerin neyin nesi

Proletaryanın Emperyalizme Karşı Savaşımı ve Milli Mesele 2. Kitap

oldukları, toplumumuzdaki gelişmelerde neyi yansıttıkları sorundur. Ki bu sorunu doğru çözebilirsek, biz de **bu eylemlere karşı** kendi taktiklerimizi belirleyebiliriz.

0 halde, bu eylemlerin neyin ifadesi olduğunu inceleyelim:

1) İran devriminden sonra İran Kürdistan'ında bir Kürt Milli Hareketi doğmuştur, bu hareket Milli Kurtuluş Savaşı şeklinde sürmektedir.

2) İran-İrak savaşından sonra Irak'ta da, tekrar bir Kürt Milli Hareketi başlamıştır, ve bu hareket Milli Kurtuluş Savaşı şeklinde sürmektedir.

Bu her iki ülkede de, bilhassa Irak'ta Kürtler, yoldaşın dediği gibi “özerk” değil, doğrudan kendi kontrollerinde “kurtarılmış üs bölgelerine” ve “devrimci ordularına” sahiptirler.

3) Türkiye'de 1980 darbesi sonrasında tüm devrimci örgütler, bu arada Kürt Milli Hareketinin temsilcisi örgütler de büyük darbeler yemişlerdir. Ama Kürt örgütleri, en azından PKK, İran-İrak'taki “kurtarılmış bölgelere” sığınabilmişlerdir ve orada Örgütlenebilmekte, orada “devrimci ordularını” örgütleyebilmektedirler.

Türk ordusu ise, sadece Türkiye Kürdistan'ında uyguladığı zulmü azdırmakla kalmamış, Kürtleri potinleri altında çiğnemekle kalmamış, aynı zamanda işi Irak Kürtlerinin de cellatlığına kadar vardırılmıştır.

0 halde, PKK'nın eylemleri, Kürt Milli Hareketinin bir ifadesi, onun kendini ortaya koyuş şekline birisi, İran ve Irak'taki Kürt Milli Savaşını Türkiye'ye taşıma çabasıdır.

Kürtlerin Türkiye Kürdistan'ında bir milli ayaklanma başlatma girişimlerinden başka hiç bir siyasi anlamı olmayan bu eylemleri anlamak için Lenin'in terörizm üzerine bir makalesine başvurmak kadar “yanlış” bir tavır olamaz. Halbuki, İ. yoldaş Kaypakkaya'nın Lenin'den 1916 İrlanda ayaklanmasıyla ilgili alıntısını biliyor olmalı.(Dip Not 1). Lenin'in o yazısının Kaypakkaya'da olmayan bazı parçalarını okura sunalım:

“Ancak ayaklanma girişimi küçük bir komplocular, ya da saçmalayan manyaklar gurubunu ortaya çıkardığı zaman ve halk yığınları içinde hiçbir yankı uyandırmadığı zaman, bilimsel anlamıyla “darbe”den söz edilebilir. Yüzyılları olan bir geçmişi kapsayan, değişik sınıf çıkarları birleşiminden ve aşamalardan geçmiş olan İrlanda milli hareketi kendisini, İrlanda'nın bağımsızlığını talep eden bir karar geçiren Amerika'daki kitlesele İrlanda Milli Konseyinde, inter-alia ifade

Proletaryanın Emperyalizme Karşı Savaşımı ve Milli Mesele 2. Kitap

etti, o kendini uzun bir kitle ajitasyonu, gösteriler, gazete yasaklamaları, vb. döneminden sonra kent-küçük burjuvazisinin bir kesiminin ve **işçilerden bir kesiminin** (açL) yürüttüğü sokak çarpışmalarıyla ifade etti .Böyle bir ayaklanmayı “darbe” olarak niteleyen kimse ya gericilerin en kötüsüdür ya da toplumsal devrimi canlı bir olay olarak kavramaktan aciz bir doktrincidir.” (Lenin, Britanya Emekçileri ve Britanya Emperyalizmi, s.168, İng.)

'Eğer proletaryanın kurtuluş ve sosyalizm için yüce savaşında emperyalizmin **her bir ayrı** (açL) felaketine karşı **her** (açL) popüler hareketi, **krizi yaymak ve keskinleştirmek için nasıl kullanacağımızı bilmeseydik** (açb) çok verimsiz devrimciler olurduk. Eğer, bir yandan her milli baskıya "karşı" olduğumuzu ilan etsek ve binbir türlü şekilde tekrarlamış olsaydık ve diğer yandan **ezilen bir ulustaki belirli sınıfların en hareketli ve zeki kesimlerinin zulümcülere karşı isyanını** (açb) bir “darbe” olarak tanımlasaydık, Kautsky’cilerin aptallık seviyesine batardık.” (a.g.e., S.168)

“Kitleler sadece erken, kısmi, uluorta ve dolayısıyla başarısız devrimci hareketlerde tecrübe kazanacak, bilgi edinecek, kuvvet biriktirecek, gerçek önderlerini, sosyalist proleterleri öğrenecek ve bu yoldan genel saldırıya hazırlanacak...” (a.g.e., s.168)

Bunlardan sonra kısaca koyarsak:

İran ve Irak'ta Kürt Milli Savaşları sürerken, Türkiye'de Kürt Milli Hareketi 1974-80 döneminin çalkantılarından geçmiş ve son 4 yıldan beri Türkiye Kürdistan'ı, Türk askerlerinin potinleri altında ezilmekteyken, PKK'nın veya herhangi bir Kürt Hareketinin “gerilla eylemlerini” “kitlelerin eylemlerinin yerine geçirilen eylemler” olarak görmek, hele hele onları dolaylı olarak “terörist eylemler” olarak ilan etmek için İ. yoldaşın Kautkski’cilerin aptallık seviyesine batmış “aciz bir doktrinci” olması gerekir!

İ. yoldaşın **ikinci** “hatası” ise “kitle eylemi” kavramına tamamen pasifist bir yaklaşıma sahip olmasından kaynaklanıyor.

Eğer, İ. yoldaşın birinci hatasına işaret ettiğimiz sırada belirttiklerimiz doğru ise, yani İran Ve Irak'ta Kürtler Milli Kurtuluş Savaşı yürütüyorlar ve bu savaşta, İran-İrak savaşının yarattığı uygun şartların da sayesinde başarılar kazanıp kendi “kurtarılmış bölgelerine” ve de “devrimci ordularına” sahip iseler, bu bölgelere Türkiye Kürdistan'ından Kürtler sığınabilmekte ve orada kendi “devrimci ordularını” oluşturabilmekte iseler; ve Türkiye Kürdistan'ı 1974-80 döneminde yoğun bir propaganda ve Türk ve Kürt devrimci örgütlerinin eylem alanı olmuş ve 1980-84 döneminde Türk ordusunca yoğun bir baskı altında tutularak

Proletaryanın Emperyalizme Karşı Savaşımı ve Milli Mesele 2. Kitap

Kürtlerin milli duyguları iyice rencide edilmiş ise, eğer tüm bunlar doğru ise -ki doğrudur- nasıl oluyor da PKK'nın Irak'ta oluşturduğu "devrimci ordu" ile Türkiye Kürdistan'ında yürüttüğü eylemler, "gerilla eylemleri", "kitlelerin eyleminin yerine gerçekleştirilen eylemler" (BP, Sayı. 19/20 , s.7) oluyorlar ?

İ. yoldaşın böylesi bir sonuca varmasının tek izahı, onun Türkiye Kürdistan'ında "Halk yığınlarının kendiliğinden eyleminin hemen hemen hiç olmadığı bir ortam" görmesinden kaynaklanıyor.

Fakat yoldaş yukarda belirttiğimiz "olguları" dikkate almıyor. Hele hele İran ve Irak'taki gelişmeleri hiç dikkate almıyor. Ama buna hakkı yoktur. Görüyoruz ki Lenin İrlanda'daki milli ayaklanmayı değerlendirirken Amerika'daki İrlandalıları bile "hesaba" katıyor!

Dolayısıyla, Türkiye-İran-İrak'taki Kürtlerin durumu birbirleriyle bağlantılı olarak ele alınırsa -ve doğru taktikler bunu talep eder- PKK'nın eylemlerinin hiçte "kitlelerin eylemlerinin yerine gerçekleştirilen eylemler", "halk yığınlarının kendiliğinden eyleminin hemen hemen hiç olmadığı bir ortamda" gerçekleştirilen eylemler olmadığı anlaşılır.

Eğer İ. yoldaş, PKK'nın bu eylemlerinin Kürt köylülerini ayağa kaldıramadığı ve PKK'nın örgütlü güçlerinin eylemleri olarak kaldığından hareket ederek bu sonuca varıyor ve giderek bu eylemleri "terörizm" ile eşitleyecek kadar "bilimsel"likten uzaklaşıyor ise, 1916 İrlanda milli ayaklanması için de aynı "olgular"ın söz konusu olduğunu; bu ayaklanmayı "darbe" ilan edenlerin de tamına bu "olgulara" dayandıklarını gel gelelim Lenin'in onlarla aynı fikirde olmadığını, onlar hakkında hiç de hoş olmayan sözler sarfettiğini görmekteyiz.

Eğer İ. yoldaş, ezilen ulusların yığınsal, kitlesele bir şekilde milli kurtuluş için harekete geçtiği dönemlerin bizzat ezen ulusun kendisinin devrimci veya ulusu sarsan bir çalkantı döneminde gerçekleştiği **genel** tespitten hareket ediyor ise (1905-17 Rus devrimleri ve en son İran devriminin ve İran-İrak savaşının gösterdiği gibi); ve Türkiye Kürdistan'ında hüküm süren "sessizliğin" (?) bunu doğruladığını sanıyor ise yine yanılıyor: Çünkü doğru taktikler her ulusun **özelliklerini** dikkate almak zorundadır!

Ve eğer, bir ulus, bir devrimci hareket şu veya bu şekilde kendi "devrimci ordusunu" oluşturabilmiş ise, onun bu orduyu kullanarak devrimi "Halk yığınlarının kendiliğinden eylemlerinin hemen hemen hiç olmadığı yörelere yayma girişimini" "kitlelerden kopuk eylem"; dahası "terörizm" ilan edilirse Mao Zedung'un "Halk Savaşı" teorisinden, bizzat İ. yoldaşın "ML teoriye katkı" (?) olarak ilan ettiği bu sözde "teori"den geriye ne kalır? Koskoca bir hiç! Veya

Proletaryanın Emperyalizme Karşı Savaşımı ve Milli Mesele 2. Kitap

Stalin'in Kuomintang'a devrimci ordu aracılığı ile devrimi yayma önerisine, Stalin'in 'terörizm' tavsiye ettiği suçlamasını getirmek gerekir! "Halk Savaşı Teorisini" Enver Hoca bile bu kadar kolayca reddedememişti...

Kürtlerin Türkiye Kürdistan'ında "Halk Savaşı" yani köylülerin gerilla savaşını başlatma girişimlerinin ta kendisi olan PKK'nın bu eylemleri karşısında Partizan'ın tavrı, meşhur "Halk Savaşçılarının" bir Halk Savaşı gördüklerinde gözlerinin kör olduğunu, halk savaşını bir türlü göremediklerini, yani "halk savaşı"ndan bihaber olduklarını ispatlar! İ. yoldaş üzerinden BP Yazı Kurulunun da aynı konumda durduklarını görüyoruz!

İ. yoldaşın yukarıdaki mantığı ile II. dünya savaşı sırasında Alman işgali altındaki ülkelerdeki hemen hemen tüm Partizan faaliyetlerini "terörist" eylemler olarak ilan etmek gerekir. Ezilen bir ulusun, hele hele Kürtler gibi bir köylü ulusun, düşmanın ulaşamayacağı yerlerde bir devrimci ordu, gerilla güçleri oluşturup, "halkın kendiliğinden hareketinin hemen hemen hiç olmadığı" yerlerde gerilla eylemleri etrafında ulusunu örgütleme çabalarını "terörist" ilan etmeniz gerekir. Bunların saçmalığı, dahası gericiliği apaçıktır!

Ve tüm bunlardan İ. yoldaşın HK ve TKP'nin "provokasyon" teorilerine itirazının kendi içinde çelişkili olduğu ortaya çıkar! (Dip not 2)

Çünkü HK'nın "provokasyon teorisi"nin temelinde 1980 öncesinin silahlı mücadelelerini "maceracı", "terörist", vb. Olarak görmek yatar! HK, bu eylemlerin **toplumsal** bir karakter kazandığını; bu eylemlerin, bu eylemlere girişenlerin mantıklarından bağımsız kendi mantığına sahip olduğunu, bu eylemlerin 1980 öncesi **devrimcilerin, devrimci örgütlerin eylemlerinin** bir türü ve **zorunlu** bir türü olarak ortaya çıktıklarını, kendilerini devrimcilere empoze ettiklerini göremiyor. Komünistlerin görevi bu eylemleri yürütenlerin "terörist", "maceracı", vb. mantıklarına ve bazı eylemlerinin "terörist", vb. karakterlerine bakmak ve bu mücadele yöntemini "terörist" ilan etmek değildir. Onların görevi, bu eylemlerin eylemleri yürütenlerden bağımsız bir şekilde mevcut olan "mantığını" kavramak ve taktiklerini ona göre düzenlemektir. Bu o kadar gereklidir ki, tüm bu eylemleri "terörist" vb. ilan eden HK bile bu tür eylemlerin uygulayıcılarından biri olmaktan kurtulamamış ve böylece de sorunun hiç de "taktik seçim" sorunu olmadığını farkında olmadan sergilemiştir!

Fakat bir kere her türlü silahlı eylem "terörist", "maceracı", vb. ilan edilirse, yeni bir silahlı eylem ortaya çıkınca, o da "terörist eylem" ilan edilir. HK bu temelde PKK'nın eylemlerini "terörist eylemler" olarak değerlendirmek zorundaydı. İ. yoldaş ise kendi nedenleriyle aynı işi yapıyor!

Proletaryanın Emperyalizme Karşı Savaşımı ve Milli Mesele 2. Kitap

Fakat bir kere “kitlelerden kopuk” her türlü silahlı eylem “terörist” vb. edilirse, bu eylemler “kitlelerin kendiliğinden hareketinin hemen hemen hiç olmadığı” bir ortamda, hele hele devrimcilerin yenilgiye uğradığı bir ortamda olur ve “baskıyı artırır” bu sefer “terörist eylemler” oluverir “provokasyonlar”...

HK, bu mantıkla “provokasyon” sonucuna varıyor.

İ. yoldaşın da PKK'nın eylemleriyle ilgili olarak aynı sonuca varması için tüm ön şartlar görüldüğü gibi hazırdır. Onun bu sonuca varmasını önleyen şey “uslu durularak hakim sınıfların baskısından sıyrılmanın propagandasını” yapmayı reddetmesidir! Fakat İ. yoldaşın “provokasyon” safsatasına kaymasını önleyen bu temel hiç de sağlam değildir. Sağlam değildir, çünkü gelişmekte olan sınıf mücadelelerini kavramaya değil, daha hala varlığını sürdürebilmekte olan “devrimci” hislere dayanıyor!

“Devrimci hisler” temelinde devrimcilik, kişiyi, örgütleri pasifizmin propagandasının kucağına itiverir. Hem de “olgu” tespiti ayaklarında; İ. yoldaşı okuyalım:

İ. yoldaş, PKK'nın eylemleri, kitlelerin yeni yeni kesimlerinin bağımsız mücadeleye atılışının bir ifadesi “olmadığı için (?) kitlelerin eylemlerinin yerine gerçekleştirilen eylemler“ oldukları için (?); PKK'nın “Kurtuluş Kuvvetlerine katılın çağrısı” “bir eylem s1oganı olamaz”, bir ajitasyon çağrısı olarak kalacaktır” diyor.(a.g.e, s.7)

Burada Kürtlerin milli bağımsızlık için “PKK'nın Kurtuluş Kuvvetlerine” katılıp katılmayacağı sorununu şimdilik bir kenara bırakırsak, PKK'nın Kürdistan'ın bağımsızlığı çağrısının bir ajitasyon çağrısı (s1oganı) olarak kalacağı, bir eylem çağrısı (s1oganı) haline dönüşmeyeceği, yani Kürtlerin milli bağımsızlık mücadelesine girişmeyeceğinin **garantis**i verilmektedir?

Hangi temelde?

Çünkü İ. yoldaşa göre mevcut ortam “halk yığınlarının kendiliğinden eyleminin hemen hiç olmadığı bir ortam”dır ve dahası bu ortam uzun yıllar (10-15 yıl) devam edecektir. (dip not 3) İşte bu nedenledir ki Kürtler milli bağımsızlık için harekete geçmeyecekler; işte bu nedenledir ki PKK'nın “milli bağımsızlık” çağrısı Kürtlerin bağımsızlık için eylemine dönüşmeyecektir...

İ. yoldaşın mantığı bu.

“Kürt devrimcileri” diyor İ. yoldaş “boşuna çabalıyorsunuz -her ne kadar İran ve

Proletaryanın Emperyalizme Karşı Savaşımı ve Milli Mesele 2. Kitap

Irak Kürtleri bilinen başarıları elde ettiyse de, her ne kadar sizler İran-Irak'ta gerilla güçleri örgütleyebildiyseniz de, gerilla eylemlerine girişmeyiniz; çünkü bu kitlelerin eylemlerinin yerine geçirilmiş, terörist ve mevcut şartlarda hiç bir yere varmayacak eylemlerdir. Uslu durun demiyoruz ama, en akıllısı uslu durmaktır... “veya” “İran ve Irak'ta Kürt milli kurtuluş savaşları sürerken , Türkiye Kürtleri bunların haberlerini alır ve Türk potini altında inerken, sakın ha bu savaşları Türkiye'ye taşımaya kalkışmayın, çünkü efendime söyleyeyim, ortam uygun değil, bu ortamda böyle bir şeye girişmek, kitle eylemlerinin yerine kendi eylemlerini geçirmek olur, yanlış taktik olur...”

İşte bir devrimcinin, devrimci hislerle vardığı hüzün sonuçlar!

Partizan daha da beter bir sona vardı...

HK, “İleri”, vb.lere değinmiyoruz bile... Ne de olsa onlar “halk savaşı”nı reddetmişlerdi?...

Her halükarda yanılıyorsun İ. yoldaş;

PKK'nın “milli bağımsızlık” çağrısının “ajitasyon çağrısından” eylem çağrısına” dönüşmesi için “ortam” mevcuttur!

Bu “ortam” a yukarıda değindik.

Dahası var!

Bu “ajitasyon çağrısı” hali hazırda “eylem çağrısına” dönüşmüştür! Her aptala malum bir açıklıkla İran ve Irak'ta ve PKK'nın eylemleriyle Türkiye'de!!

Açıktır ki İran-Irak'ta yaygın bir şekilde sürmekte olan, Türkiye'ye sıçratılmaya çalışılan Kürt Milli Bağımsızlık savaşlarının yenilme ihtimali vardır! Ve dolayısıyla da İ. yoldaşın “ben demedim mi” deme ihtimali, “doğru” çıkma ihtimali vardır!

Ama İ. yoldaş “doğru” çıkarsa, bu Türkiye İran-Irak proletaryası için bir yüz kararı, partimiz için bir yüz kararı olur! Bu, Türkiye-İran-Irak gericileri, “bizim hakim sınıflarımız” karşısında, bizim gericilerimizin azgın saldırıları karşısında Kürtlerin yeni1giye ve kana boğulmaya ve de böylece, bir ihtimal, yeni1giye terkedi1mesi anlamına gelir! Bu, Türkiye-İran Irak proletaryası ile Kürtler arasında mevcut olan milli ayrışmanın kapanmasının güçleşmesi sonucunu verir. Bu, Kürt milli hareketinin proletaryanın yedeği haline getirilemediği anlamına gelir... bizim “verimsiz devrimciler” olduğumuz anlamına gelir, bizim

Proletaryanın Emperyalizme Karşı Savaşımı ve Milli Mesele 2. Kitap

Kaypakkaya'dan bu güne herkesle birlikte "milli baskıya karşıyız" diyen ama Kürtlerin milli baskıya karşı sürdürmekte oldukları ve de sürdürecekleri eylemleri ve bunların yarattığı ortamı kullanmayan lafazanlar olduğumuz anlamına gelir... olayların ardından ahkam kesmekten başka bir şey beceremeyen, olumsuzluk üzerinden **kendiliğindencilik** batağına batan beceriksizler olmamız olur.

"Ortam"a tekrar bakalım:

1- İran Irak'ta Kürt milli kurtuluş savaşları sürüyor. Ve İran-İrak savaşı sürdükçe, İran-İrak'taki gericiler dikkatlerini Kürtler üzerine yoğunlaştıramadıkça bu savaş daha da sürecek ve gelişecektir.

2- Türk ordusu, Kürtlerle "meşgul olma" imkanına en çok sahip -çünkü Türkler "uyuyor"(!) -bir ordu olarak, bir yandan bu savaşın Türkiye Kürdistan'ına yayılmasını önlemek için Kürdistan'ı azgın bir teröre boğuyor, ve bu "önleme"de oldukça başarılı oluyor; diğer yandan işi Irak (ve İran?)'daki Kürtlerin de cellatlığına vardırılmayı planlıyor!

Bu şartlarda biz, eğer kendimize hızlı bir şekilde çekidüzen vermezsek, yani Türkiye devrimcilerinin kafasını çorbaya çevirmiş, onları siyasi kepezeliğe vardırılmış teorik saçmalıklar ve siyasi şarlatanlıkları **ACİL** olarak sergilemez ve üstesinden gelmezsek, ve böylece tüm devrimcileri, komünistler olma ve böylece bir tek ve güçlü bir KP etrafında örgütlenme imkanını sağlamazsak ve böylece Türk proleter ve köylülerini örgütleyip Kürtlerin yardımına gelmezsek ve böylece Kürtlerin milli bağımsızlık için mevcut potansiyelini partimizin, proletaryanın bir yedeği haline getirmeysek... bir yandan Kürtlerin milli bağımsızlık için potansiyeli sadece PKK gibilerinin potasına akacak, onların "ajitasyon çağrısı" "eylem çağrısına" kendi becerileri oranında dönüşecek, diğer yandan partimiz ve proletarya Kürtleri yalnız bırakmış olacak, onların II. Dünya Savaşından bu güne sahip oldukları en uygun ortam da onlara yardımcı olamadığımız için milli uçurum büyüyecek, Kürt milli hareketi potansiyelini burjuva kanallara akıtacak ve dahası, bir ihtimal yenilecek ve böylece de bizler düşmanlarımızı -Türk hakim sınıflarını- zayıflatma, onların krizlerini derinleştirme imkanlarımızdan şu andaki en büyüğünü yitirmiş olacağız.

Dipnot 1: Kaypakkaya yoldaş Lenin'in bu makalesine "II. Şafak Revizyonistleri Devrimi İmkansız Hale Getiriyorlar" başlığı altında değiniyor. (Bkz. İ. Kaypakkaya, Seçme Yazılar, Ocak yayınları, S.359-60)

Ama bu alıntıyı "devrime kimin katılacağı", "gerilla gruplarına kimlerin girebileceği" sorununda Şafak revizyonizminin pasifizmini teşhir için kullanırken yaptığı alıntının esasını devrimin "yığın mücadelesinin patlak vermesi" (Lenin)

Proletaryanın Emperyalizme Karşı Savaşımı ve Milli Mesele 2. Kitap

olduğunu dikkate almıyor.

İ. yoldaş da Lenin'in terörizm ile ilgili bir makalesine başvurarak yaptığı alıntının esasını gözden kaçırmıştır!

Dipnot 2: Bu "provokasyon" teorisyenleri arasına Kürdistan'daki milli baskıya" karşı çıkan "bir "Özel Sayı" ile "**İLERİ**" de katıldı!

PKK gericiileri kendi başlarına yapacaklarını yaptılar, ondan sonra da Kürt halkını Türk ordusunun baskısına karşı savunmaya çalışmadan kaçıp gittiler. Kendi paçalarını kurtardılar. Kürt halkı ise onlar yüzünden baskı görüyor demeye getiriyor **İLERİ!**

Eh. "Kürt Halkını" bu türden düşünen Türk (ve Kürt) komünistler varken "Kürt halkı" PKK tipi Kürt milliyetçilerinin peşine takılırsa -ve onlar da Kürt milletini "oyuncak" haline getirirse- bunda şaşılacak hiç bir şey olmayacaktır!

Dipnot 3: İ. yoldaşın, Türkiye Kürdistan'ında "Halk yığınlarının kendiliğinden eyleminin hemen hemen hiç olmadığı bir ortam"ın, yani Kürtlerin milli bağımsızlık için savaşmayacakları bir ortamın -Kürtler açısından bu sözler ancak "bu anlama" gelebilir- uzun bir süre olacağı fikri, PKK'nın çağırısının "ajitasyon çağırısına" dönüşmeyeceği fikrinde mevcuttur.

Türkiye'de 10-15 yıl devrimci çalkantı olmayacağı konusundaki fikirleri ise bir yerde edilmiş olan sözlü "olgu"dur.

Yoldaşın bahsini ettiği "ortam"ın uzun süreceği konusundaki fikirlerini yanlış anladıysak eminiz yoldaş bizi düzeltir!

Buna bağlı olarak da Kürt milli mücadelesinin **yakın** geleceği konusundaki fikirlerini de düzeltmek zorunda kalır tabii ki!

Kasım 1984

5.Kıbrıs'ta Federasyon Sorunu Üzerine Makalesindeki Bazı Hatalar Üzerine Ahmet B.

KKP/B (ÖK) Merkez Yayın Organı Kızıl Bayrak, Özel Sayı 14'te, "Kıbrıs'ta Federasyon Sorunu Üzerine" başlıklı bir makale yayımlandı. Bu makalenin taşıdığı bazı hatalar şunlardır:

Proletaryanın Emperyalizme Karşı Savaşımı ve Milli Mesele 2. Kitap

-A-

1. Emperyalizm öncesi Avrupa'nın Batısında bireylerin uluslar olarak örgütlenmesi, ulusal devlet olarak örgütlenmeyle çakışır. Burada "devlet içi" ulusal sorun birkaç istisna dışı, yoktur.

Avrupa' nın Doğusunda ise, bireylerin uluslar olarak örgütlenmesi, güçlü bir ulusun zayıf ulusları çok uluslu bir devlet çatısı altında ezdiği şartlarda oluşur, bu nedenle Avrupa' nın Doğusu ulusal baskının anavatanıdır, burada ulusal sorun "devlet içi sorun" olarak mevcuttur.

Yani; ulusal sorun "coğrafi" olarak dar bir alanı kapsar: Doğu Avrupa. Buradaki "devletlerin iç sorunu"dur, onları zayıflatan, istikrarsız kılan bir "iç sorun"!

Bu coğrafi darlığa yol açan esas, öz, ise toplumun tarihi-sosyal gelişmesidir. Dönem burjuva gelişme, burjuva ulusların oluşması dönemidir. Burjuva ulusal gelişme içinde olan uluslar açısından sorun YABANCI BURJUVAZİNİN baskısından kurtulma sorunudur.

Yani sorun tek tek ele alınan çok uluslu -Doğu Avrupa devletlerinde, ezilen burjuva ulusun, ezen ulustan burjuva gelişmesinin yolunu açmak için kurtuluşu DAR, ÖZEL sorunudur! Böylesi ulusların burjuva-demokratik devrimlerini yapmaları sorunudur!

2. "... 1917 Büyük Ekim Devriminden sonra..., ulusal sorun da karakter değiştirmiş ve çok uluslu bağımlı, sömürge ve yarı-sömürge ülkelerde devletin bir iç sorunu olmaktan çıkarak..." (KIZIL BAYRAK, KKP/B(ÖK) Merkez Yayın Organı, Kıbrıs'ta Federasyon Sorunu Üzerine, Özel Sayı 14, Kasım 1989, S.11)

Buradaki çarpıtma aşırı derecede su üstünde, yüzeyde, görünen, görünüşe ait bir çarpıtmadır.

Stalin "devlet içi sorun" derken DOĞU AVRUPA' yı anlatıyor. "... çok uluslu bağımlı, sömürge ve yarı-sömürge..." ülkeleri (?) değil! Böylesi ülkeler emperyalizm öncesi ulusal sorunun bir alanını bile oluşturmazlar.

Yani, burada bariz, açık, görüntüye ait bir çarpıtma sunuluyor bize!

3. Bir çocuğa ver şiiri ezberlesin. Şiirin içeriğini, derin anlamını idrak etmeden sana tekrarlasın. Çocukların gelişme seviyesi bunu mümkün kılar. Onlar şiirin içeriğini idrak edemez. Hegel'dir bu basit olguya değinen.

Proletaryanın Emperyalizme Karşı Savaşımı ve Milli Mesele 2. Kitap

“Bilindiği gibi, emperyalizm ve proleter devrimleri çağı olan çağımızda ulusal sorun, özel bir sorun, devletin bir iç sorunu olmaktan çıkarak, uluslararası genel bir sorun haline, bağımlı ülkelerin ve sömürgelerin ezilen halklarının emperyalizmin boyunduruğundan kurtarılması genel sorunu haline gelmiştir. Ulusal sorun, proletarya devrimi genel sorununun bir parçasıdır, proletarya diktatörlüğü sorununun bir parçasıdır. LENİNİZM’İN ulusal soruna bakış açısı budur.” (a.g.y., s. 4)

Çocuk şiiri ezberledi. Şimdi birisi gelip aynı şiiri okurken birkaç kelimeyi değiştirirse çocuk hemen itiraz eder. “Öyle değil” diye ve “Doğrusunu” tekrarlar. Şiiri okuyanın yaptığı “tahrifat”, şiirin içeriğini, esasını, anlamını hiç mi hiç değiştirmese bile çocuk bunu kabullenmez! Şiir doğru okunmadı! Doğrusu ezberden tekrarlanır ...

“Leninizm’in ulusal soruna bakış açısı” bize sayfa 4’te sunulduğuna göre, bizim yazarın sayfa 11’deki tahrifatına itirazımız şiirini ezberlemiş bir çocuğun şiirin “tahrifatına” karşı bir itirazı olabilir. Görüntüye takılan bir tavır.

Veyahut da tam tersi söz konusu olabilir. Görünüştteki bu kadar bariz bir çarpıtma “Leninizm’in ulusal soruna bakış açısını” nasıl anladığını, bundan ne anladığını anlatmak için bir zorunluluk olarak formüle edilmiş olabilir!

Doğrusu sonuncusudur. Bu çarpıtmaya yazarın “Leninizm’in ulusal soruna bakış açısı” anlayışı Stalin’inkinden değişik olmasaydı hiç bir gereklilik yoktu!

Bu çarpıtmaya yol açan anlayış nedir?

4. Emperyalizm öncesi yerel (dünya çapında değil), devlet içi (uluslararası değil) özel (genel değil) olan ulusal sorunun, dünya çapında, uluslararası, genel bir soruna dönüşmesi ne demektir?

Buna geçmeden önce gözden kaçan yüzeysel bir olguyu hatırlatalım.

Emperyalizm öncesi BATI AVRUPA’DA “devlet içi” bir sorun olarak milli sorun - birkaç istisna haricinde söz konusu değildir-. Emperyalizm ise bu ülkeleri sömürge sahibi ülkeler, diğer ulusları ezmeyi siyasetinin kaçınılmaz parçası yapan ülkeler haline dönüştürür. Yani artık bu ülkeler de “ulusal baskının anavatanları” haline gelmiştir! Ulusal sorun onlar açısından da “devlet içi sorun” haline gelmiştir! Artık bu devletlerin içinde de milli kavgalar sürmektedir!! Artık bunlar da çok uluslu devletlerdir!

Yani, eskiden ulusal devletler oldukları için devlet içinde ulusal sorunu olmayan

Proletaryanın Emperyalizme Karşı Savaşımı ve Milli Mesele 2. Kitap

Batı Avrupa ülkeleri, emperyalizmin anavatanları haline gelip, çok uluslu devletler haline gelip, devletleri içinde ulusal soruna sahip ülkeler haline, ulusal baskının anavatanları haline gelmişlerdir. Ve bu basit olgu ulusal sorunun emperyalizm aşamasında “devlet içi sorun” olmaktan çıkmasını dıştılamaz. Tam tersine, ulusal sorunu “devlet içi sorun” olmaktan çıkaran olgunun ta kendisidir bu.

Milli sorunun “devlet içi sorun” olmaktan çıkması, devletlerin içinde milli sorun olmadığı anlamına gelmez ! Tam tersine, emperyalizm demek, *burjuva devletlerin içinde “devlet içi sorun” olmaktan çıkmış olan milli sorunun* nüksetmesi, müzminleşmesi demektir! Yani, milli sorunun “devlet içi sorun” olmaktan çıkması basit coğrafi bir kavrayışla ele alınamaz; devletin içindeki sorun sorun değil, sorun devletin dışında... Böyle ele alınamaz!

Şimdi gelelim değişikliğe:

Emperyalizm öncesi ulusal sorun yerel bir sorundur. Doğu Avrupa'nın bir sorunu. Emperyalizm ise tüm dünya halklarını köleleştirip onları isyana sürükleyip, tüm dünyayı ulusal baskı ve buna karşı ulusal mücadele alanına çevirmiştir! Ulusal sorun dünya çapında bir soruna dönüşmüştür.

Emperyalizm öncesi ulusal sorun devlet içi bir sorundu. Doğu Avrupa'da çok uluslu devletlerde, ezen ulusa karşı, ezilen ulusun kurtarılması sorunu, o devletin bir iç sorunu idi. Emperyalizm ise, diğer ulusları ve halkları ezmek için emperyalist güçler arası savaştır, bu emperyalist uluslar arasında zayıf ulusları ezmek hakkı için savaştır. Yani ulusal sorun emperyalist uluslar arası savaş sorununa dönüşmüştür.

Ulusal sorun devlet içi sorun olmaktan çıkıp emperyalist uluslar arası bir sorun haline gelmiştir! Diğer ulusları ezmek için, ezen uluslar arası savaş sorununa dönüşmüştür! Uluslararası sorun haline gelmiştir!

Emperyalizm öncesi ulusal sorun, ezilen ulusun burjuva gelişmesinin önündeki bir engel olan ulusal baskının kaldırılması, ulusal boyunduruğa karşı savaş gibi özel bir sorundu. Emperyalizm döneminde sorun, ulusların sosyalist gelişmesinin önündeki engellerin kaldırılması, emperyalizmden, emperyalist kapitalizmden kurtuluş GENEL sorunu haline gelmiştir. Dolayısıyla, dünyanın burjuva gelişmesinin, burjuva devrimlerinin bir sorunu olan, ezen ve ezilen ulusların burjuvaları arasında ulusal baskıdan kurtulmak gibi dar, özel bir içeriğe sahip olan ulusal sorun; dünyanın proleter gelişmesinin, proleter devrimlerinin bir sorunu; dünya emperyalizmi –emperyalist kapitalizmi ile, dünya proletaryası arasında savaş genel sorunu, ulusların EMPERYALİZMDEN kurtarılması

Proletaryanın Emperyalizme Karşı Savaşımı ve Milli Mesele 2. Kitap

sorununa dönüşmüştür! Yani ulusal sorun yabancı baskının kaldırılması gibi dar, özel bir sorun değil, dünya emperyalizminin yıkılması gibi geniş ve genel bir soruna dönüşmüştür!

Hal böyle ise, şu basit çarpıtma, “çok uluslu bağımlı, sömürge ve yarı-sömürge ülkelerde devletin bir iç sorunu olmaktan çıkarak...”, çarpıtması neyin nesi oluyor? Bu satırların ardındaki anlayış nedir???

5. Gözle görülen bir çarpıtma var: Doğu Avrupa yerine “çok uluslu bağımlı, sömürge ve yarı-sömürge ülkeler” geçirilmiş!

Niye? Bu çarpıtmaya ihtiyaç nereden kaynaklanıyor? Milli sorunun “devlet içi sorun” olmaktan çıkması önerisini nasıl kavrarsan böyle bir çarpıtmaya ihtiyaç duyarsın? Hangi anlayış bunu zorunlu kılar?!

Milli sorunun, “devlet içi bir sorun” olmaktan çıkarak geçirdiği değişikliklerin doğru bir kavranışı böyle bir çarpıtmaya olan ihtiyacı imkansız kılar. Ortada açık ki yanlış bir kavrayış vardır! Bu yanlış kavrayışı bulup çıkartmak zorundayız!

Önce yazarın bir kaç kategorisini hatırlayalım.

Emperyalist ülkeler var, buralarda da emperyalist burjuvazi. Yazar emperyalist ülkelerden emperyalist metropollerini anlıyor, emperyalist burjuvaziden de bu ülkelerin burjuvazisini! (Bakınız sayfa 1-2.).

Bir de “çok uluslu bağımlı, sömürge ve yarı sömürge ülkeler” var, buralarda da dışarıdaki emperyalist burjuvazinin yerli uşakları ve halkları!

Şimdi yazarın formülasyonuna geri dönelim:

Yazar bize milli sorunun “devletin bir iç sorunu” olmaktan çıkıp, uluslararası bir sorun haline geldiğini tekrarlayarak anlatmaya çalışıyor. 4. ve 5. sayfalarda anlattıydı çünkü. Ve iyi ki tekrarlıyor kendini. Çünkü anlayışının ardındaki fikir silsilesi burada az çok görülebilir hale geliyor.

Yazara göre Ekim öncesi milli sorun, “çok uluslu bağımlı, sömürge ve yarı sömürge ülkelerde devletin bir iç sorunu” idi. Ekim sonrası milli sorun bu ülkelerde “devletin bir iç sorunu olmaktan çıktı”!

Bu çarpıtmayı anlamak için DOĞRU değil, YANLIŞ düşünmek lazım. O halde, yanlış düşünelim!

Proletaryanın Emperyalizme Karşı Savaşımı ve Milli Mesele 2. Kitap

Eğer ben “devlet içi bir sorun” olmaktan coğrafi olarak devlet sınırları içinde “bir sorun” anlarsam, -bu “sorun”un tarihi-sosyal içeriğini anlamadan, basit bir “devlet içi” “sorundan başka bir şey görmezsem, bu “sorun”un “devlet içi” olmasının son bulmasından da yine basit bir coğrafi değişiklik görürüm-“devlet içi” “sorun” değil, “devlet dışı” “sorun”; devlet içi sorunluktan devlet dışı sorunluğa dönüşen bir sorun. “Sorun”un tarihi-sosyal içeriği, bunun geçirdiği değişiklikler benim görüş zaviyem dışındadır!

O zaman... O zaman ben Ekim sonrası -tüm dünyada milli meselenin “devlet içi bir sorun” olmaktan çıktığını göstereceksem, “çok uluslu-bağımlı, sömürge ve yarı-sömürge ülkelerde” de durumun bu olduğunu göstereceksem, önce, Ekim öncesi bu ülkelerde de ne idüğü belirsiz “sorun”un “devlet içi bir” “sorun” olduğunu ilan etmek ZORUNDAYIM! İşte yazarımızı bu öneriyi yapmaya zorlayan bu mantık silsilesidir! Başka hiç bir mantık silsilesi böyle bir öneriyi gerekli kılmaz!

Ve şimdi devam edip, bu mantık silsilesi üzerinde devam edip, bu öneri sonrasında ileri sürülen görüşün de YAZAR AÇISINDAN ne anlam taşıdığını anlayabiliriz:

Ulusal sorun, bu ülkelerde “devletin bir iç sorunu olmaktan çıkarak, bu ülke halkları ile emperyalist burjuvazi arasında bir sorun haline gelmiştir” (s. 11). Ve işte aynı mantık sayesinde ve böylece “devlet içi bir sorun”u, devlet dışı bir soruna, “uluslararası genel bir sorun”a dönüştürüm: “halklar” ile, dışarıdaki emperyalist burjuvazi arasında bir sorun! Milli sorun artık “iç sorun” değil; ulusal sorun artık “dış sorun”!

Bu mantık doğru bir mantık olmadığı gibi ne yeni, ne de orijinal bir mantıktır! İbrahim, H.K., İsa, GDS, R. Başak... bunların hepsinin mantığı budur. Ve bunlar bu mantığı mantıki sonucuna vardırıarak “izah” etmişlerdir! Bakınız TKP/B için Kızıl Bayrak, Sayı 9, sayfa 100-136 (Bu kitabın ikinci bölümü)

Bu mantık milli sorunu kaçınılmaz bir şekilde ikiye böler.

i. Emperyalizme özgü ulusal sorun, veya sömürge ve yarı-sömürge ülke halklarıyla emperyalizm arasındaki milli çelişki...

ii. Feodalizmden arta kalan ulusal sorun, veya, sömürge ve yarı-sömürge ülkelerin kendi içindeki milli çelişki!! -Emperyalizm öncesinin milli sorununun kalıntısı olarak!!

Yani, 1. Emperyalizme özgü, “devletin bir iç sorunu” olmaktan çıkmış olan,

Proletaryanın Emperyalizme Karşı Savaşımı ve Milli Mesele 2. Kitap

“devletin dış sorunu haline gelmiş olan, “sömürge ve yarı-sömürge ülkelerin” - yazarımızın ilavesi olarak “çok uluslu bağımlı ülke” var! -çeşitli milliyetlerden halkları ile dışarıdaki emperyalist burjuvazi arasındaki milli sorun... “Esas olan budur” derler bu mantık sahipleri. Bir de, 2. Emperyalizm öncesine özgü olan “devlet içi bir sorun” olan “kalıntı” olan, burjuvalar arası “pazar dalaşması” olan milli sorun. Karakteri değişmeden kalmış olan milli sorun...!!

Şimdi de bunları “iç içe” geçirip dur! “İki tür milli meseleyi” iç içe geçir dur!

Devlet içi sorun olmaktan çıkmak sorununa basit, coğrafi yaklaşımla başladın mı, meselenin tarihi-sosyal içeriğini anlayamadın mı, tüm bu gelişmeler kaçınılmaz hale gelir.

Yazarımıza bakalım:

“Kıbrıs’ ta ulusal sorun” var mı? Var! Ekim sonrasında mıyız? Öyle. O zaman “Kıbrıs’ta ulusal sorun”, olsa olsa Ekim sonrasındaın Kıbrıs “halkları ile” dışarıdaki “emperyalist burjuvazi” arasındaki bir sorun olsa gerek! İyi ama bu “halklar arasında ulusal düşmanlık” (s.12), “ulusal çatışmalar, ulusal düşmanlıklar” (s. 11) neyin nesi? “Emperyalizm”in “körüklediği” (s. 11) bir “sorun”! Dışarıdaki emperyalizm “ulusal çatışmaları, ulusal düşmanlıkları” körüklüyor” (s. 11); “iki ulustan emekçiler birbirlerine kırdırılarak düşmanlık körükleniyor” (s. 10) vs. vs.

Yabancı emperyalist güçler böyle haltlar karıştırır mı! Karıştırır. İşte böylece Kıbrıs’ta milli sorun “emperyalizm” ile bir milli sorun olup yazarın formülüne uyar!

Ama uymaz! Bu mantıkla uymaz!

Yabancı, dışarıdaki emperyalizm yaptı etti iyi güzel de, yapılmış edilmiş ve böylece yazarımızın bile kabule zorlandığı, işin aslında hemen her burjuva devlette var olan “devletin içinde” bir milli sorun da böylece karşısına dikildi!

Sen istediğin kadar bağır, çağır: Dışarıdaki “emperyalizm” yapıyor diye ve “içerdeki” olayı böylece “dışa” bağla! “İçerdeki” olay duruyor! Emperyalizmin körüklemesi desen de “devlet içindeki” “sorun”u izah etmiyor; çünkü emperyalizme karşı birleşmesi gereken halklar birbirlerini yiyor! Devletin içinde “milli sorun” fazla göze batıyor! Hani “devlet içi bir sorun” olarak milli sorun yoktu?!

Yazarın eli mahkum Ekim öncesinin milli sorun anlayışına baş vurmaya; emperyalizmin körüklemesi dışında Kıbrıs içindeki ulusal sorunla ilgili tek öneri, burjuvaların pazar sorunu ile ilgilidir:

Proletaryanın Emperyalizme Karşı Savaşımı ve Milli Mesele 2. Kitap

“... Kıbrıs Rum komprador burjuvazisi 1974 Türk işgali ile kaybettikleri pazarı... geri istemekte... Kıbrıs Türk kompradorları ise, 1974 Türk işgali ile ele geçirdikleri pazarı korumak istiyorlar.” (s. 7)

İşte genel, soyut “halklar ile emperyalist burjuvazi arasındaki” milli sorunu bir kenara koyarsak, Kıbrıs’taki Kıbrıs’ın içindeki somut milli sorun konusunda edilen laflar bunlardan ibarettir; emperyalistlerin kışkırtması ve burjuvalar arası pazar sorunu!

-B-

Yukarıdaki yanlış mantığın gözden kaçırdığı, anlayamadığı bazı basit olgular vardır.

1. Emperyalizm bir sistemdir! Bir dünya sistemi. Ekonomik ve siyasi bir sistem. Devletler arası ilişkiler sistemi.

Emperyalizm, emperyalist büyük güçlerden ibaret değildir!

2. Bu sistemin özelliklerinden birisi, bu sistemin milli açıdan iki zıttı bölünmüşlüğüdür. Bir yanda bir avuç ezen emperyalist uluslar, öbür yanda dünyanın çoğunluğunu oluşturan ezilen uluslar!

3. Emperyalizm, modern emperyalizm, tekelci kapitalist emperyalizmdir. Burada eğilim TEKELCİLİKTİR. Ekonomide de, siyasette de TEKEL!

Bu ne demektir? Bu milletleri ezme siyasetinde bu eğilime uygun düşen, rakipleri dıştalamanın en uygun yolu olarak SÖMÜRGE siyaseti demektir! Emperyalist ülkelerde siyasi eğilim, diğer ulusları kendi SÖMÜRGERİ haline dönüştürme siyasetidir!

Gelgelelim, dünyadaki tek siyasi eğilim bu değildir! Bizzat bu eğilim kendi zıttına yol açar! Sömürgelerin emperyalist baskıdan kurtulmak için milli kurtuluş mücadelesine yol açar! Bir de rakipler vardır ki, rakiplerinin sömürgelerine bile sızarlar, yani oradaki tekeli yıpratırlar!

Birincisi, bu eğilim unutulmamalıdır. Emperyalizmin tekeli siyaseti, diğer ulusları sömürge pozisyonuna sokma eğilimidir. Bu emperyalizme kendini empoze eden bir eğilimdir. İkincisi, bu eğilim karşıt eğilimler nedeniyle, karşıt tepkiler nedeniyle uygulanmasında zorluklarla karşılaşılacak bir eğilimdir! Ki bu karşıt eğilimler emperyalizmi zayıflatır!

Proletaryanın Emperyalizme Karşı Savaşımı ve Milli Mesele 2. Kitap

4. Emperyalizm sadece geri ulusları ezme siyaseti değildir. En gerisinden en ilerisine tüm ulusları ezme siyasetidir. Hele hele diğer ulusları ezmek için emperyalist uluslar arasında rekabet onları, birbirleriyle savaşa, dünya savaşına dönüşen savaflara zorlar. Bu emperyalizm çağında milli sorunun kazandığı özelliklerden biridir ve emperyalist sistemi zayıflatır! Ve savaşta yenik düşen "ileri" emperyalist uluslar kendilerini sömürge konumunda bulabilirler! Emperyalizm şartlarında en ileri uluslar bile böylesi aşağılayıcı bir konuma düşebilirler!

5. Dolayısıyla emperyalist sistemde, emperyalizmin temel eğilimine uygun düşen bir bölünme olarak sömürge sahibi uluslar, ve sömürgeler vardır! Bu eğilime uygun düşen bir gelişme de, en bağımsız ulusların bile sömürge konumunda düşebilecekleridir!

Bununla bağıntılı olarak, sömürgelerin bu eğilime tepkisi nedeniyle, sömürge konumundaki Ülkelerin de bu konumdan kurtulabilecekleri de açıktır!

6. Dolayısıyla bu sistemde sadece sömürge sahibi ülkeler ve sömürgeler yoktur. Bağımsız iken sömürge haline gelen, sömürge iken bağımsız hale gelen ülkeler, bağımsızlıkla sömürgelik arasında ülkeler vardır!

Gelgelelim, emperyalizm her yere ve her alana hükmeden bir sistem olduğu için, sistemin bir parçası olarak kalan en bağımsız ülkeler bile *mali oligarşinin* hükmünden kendilerini kurtaramazlar! Emperyalizmden bağımsız olmanın tek yolu emperyalist dünya sisteminden kopmak, emperyalizmin zincirinin bir halkası olmaktan kopmaktır! Başka türlü emperyalizmin tahakkümünden kurtulmak imkansızdır!

7. Dolayısıyla milli sorun, şu veya bu özel bir ezilen ulusun, şu veya bu özel bir ezen ulusun milli baskısından kurtulması gibi ÖZEL bir sorun değil, ulusların ve halkların emperyalizmden kurtulması GENEL sorundur; proleter devrimi genel sorunun bir parçası haline gelmiştir!

Şu basit olgu, burjuva kafalara işlemez: emperyalizmden kurtulmak sadece, ezilen, geri ulusların bir sorunu değildir! Emperyalizmden kurtulmak, emperyalist metropollerin de bir sorundur!

Milli sorun, milli baskıdan kurtulmak gibi ÖZEL bir sorun değil, emperyalizmden kurtulmak gibi GENEL bir sorun haline gelmiştir!

8. Dolayısıyla, emperyalizmden kurtulmak, ezilen bir ulusun, onu ezen şu veya

Proletaryanın Emperyalizme Karşı Savaşımı ve Milli Mesele 2. Kitap

bu emperyalist büyük gücün milli baskısından kurtulmak gibi ÖZEL bir sorun değil, o ulusun emperyalizmden kurtulması, emperyalist zincirden kopması gibi GENEL bir sorundur! Sorun Sovyet iktidarı sorunudur!

Emperyalizm şartlarında milli sorunu, milletler arasında eşitlik sorununu çözenin tek yolunun bu olduğu, sermayenin iktidarını devirmek olduğu açıkça ortaya çıkmıştır ve milli hareketlerin derinlerinde yatan eğilimleri budur! Sorun proleter devrimi sorunudur!

Fakat nasıl ki emperyalizmin tekel eğilimi ve bunun yarattığı ulusları ezme için onları sömürgeler haline getirme eğilimi boşlukta durmayıp karşı eğilimlerle karşılaşır, milli hareketlerin bu eğilimi de yerli ve yabancı burjuvazinin sermayeyi korumak için karşı eğilimleriyle karşılaşır!

Bu nedenle, uluslararası bir sınıf olan ve emperyalizmle dünya çapında savaşmakta olan proletarya, varması gereken yere doğru gelişmekte olan milli hareketleri, bu yönde ulusların tarihi-sosyal gelişmesinin talep ettiği adımları attığı ve böylece dünya emperyalizmini, düşmanını zayıflattığı sürece destekler! Bu süreç burjuvazi/feodaller vb.nin karşı eğilimleriyle durdurulur ve gelişme emperyalist sistemi zarara uğratmazsa desteklemez!

9. Emperyalizmden, emperyalist büyük güçleri; “emperyalist burjuvaziden” bu ülkelerin burjuvazisini anlamak yanlıştır!

Böyle yapılırsa, mesela Stalin’in Yugoslavya ile ilgili sözleri anlaşılabilir kılınır. Stalin Sırp mali oligarşisinden, Sırp burjuvazisinin emperyalist gurubundan sözeder! Yugoslavya’daki milli hareketlerin buna karşı yönelmiş, köylü hareketleri olma potansiyelini taşıyan yeni tür milli hareketler olduğunu, “devlet içi sorun olmaktan çıkmış” milli hareketler olduğunu anlatır!

Milli sorun Yugoslavya’nın “içinde”dir. Ama o sorun “devlet içi bir sorun” olan milli sorun olan eski tür bir milli sorun değildir!

Stalin, Yugoslavya’nın Avrupa’daki konumunu, büyük emperyalist güçlerin Yugoslavya’daki etkinliğini de ele alır! Ama Yugoslavya’da milli sorunun kökenini emperyalist dünya sisteminin bir parçası olan Yugoslavya’nın içinde görür ve bu milli sorunun “devlet içi sorun olmaktan” çıktığını göstermek için, sorunu “dışarıdaki” emperyalist burjuvazi ile “Yugoslavya halkları arasında bir sorun” olarak ilan etmez!

1928’lerin Yugoslavyası, Ekim öncesinin Rusya’sını ve emperyalizmin siyasi olarak bağımsız ülkeleri bile mali ve diplomatik bağımlılık ağıyla saran bir sistem

Proletaryanın Emperyalizme Karşı Savaşımı ve Milli Mesele 2. Kitap

olduğunu akılda tutarsak; bir devletin, yabancı emperyalist güçlerle olan “sıkı bağının”, bağımlılığının, o devletin burjuvazisinin relatif olarak güdük ve güçsüz de olsa tekelci burjuvazi, “emperyalist burjuvazi” olmadığı anlamına gelmediğini anlarız!

R. Başak gibi (ve yazarımız gibi), “çok uluslu bağımlı, sömürge ve yarı-sömürge ülkeler” olarak adlandırılan ve büyük emperyalist güçler dışındaki hemen hemen tüm dünya ülkelerini kapsayan bir kategori ile ortaya çıkıp, bu ülkelerde milli sorunu”emperyalizm çağına özgü” “devlet içi bir sorun” olmayan bir milli sorun ilan etmek için, milli sorunu “bu ülke halkları ile yabancı emperyalist güçler” arasında bir sorun ilan eden mantık, sadece milli soruna yanlış yaklaşmaz. Ülkenin tüm sosyo-ekonomik yapısına, tüm sınıflar arası ilişkisine, dolayısıyla proletaryanın devrim mücadelesine yanlış yaklaşır!

Stalin de R. Başak gibi Yugoslavya’da milli sorunu “çeşitli milliyetlerden Yugoslavya halkı” ile dışarıdaki yabancı “emperyalizm” arasında bir sorun ilan etse, Yugoslavya’da “milli sorunun çözümünün” “yabancı emperyalizmden kurtulmak” sorunu ilan etse işler iyice komikleşir... yani BURJUVALAŞIRD!

10. “Çok uluslu bağımlı, sömürge ve yarı-sömürge ülkeler” kategorisi, buna bağlanan “emperyalizmin yerli uşakları” kategorisiyle elele gider.

Toprak ağalarını anladık diyelim. Komprador burjuvazi nedir? Eğer deyim doğru kullanılacaksa, komprador burjuvazi ticari büyük burjuvazinin yabancı emperyalizmin acentalığını yapan, yabancı emperyalizmin metalarını ülkede pazarlayan türüdür!

Yazarımız ve benzerlerinin “komprador burjuvazi”den anladığı ise “emperyalizmin yerli uşağı” olan yerel büyük burjuvazinin tümüdür!

Bu da bize ister milli olsun, ister komprador olsun, yerli büyük burjuvazinin değişimleri hakkında bir şey anlatmaz!

Dolayısıyla devrimimize doğru yaklaşım için bir araç değildir!

Komprador burjuvazi, geri ülkelerde, kapitalizm için esas olanın meta ihracı olduğu dönemin baş aktörüdür. Emperyalizm için esas olan şey ise meta ihracı değil, sermaye ihracıdır!

Geri ülkelerde emperyalizmin etkisinin, o ülkelerde üretimin gelişmesini kısıtlayıcı bir etki olduğu barizdir. Bir diğer bariz olgu da tarihin o meşru zigzaglarının bir sonucu olarak emperyalizmin hayatının suni bir şekilde aşırı

Proletaryanın Emperyalizme Karşı Savaşımı ve Milli Mesele 2. Kitap

derecede uzadıdır!

Tüm bu dönem boyunca, bu sermaye ihracının geri ülkelerde, onların burjuvazisi üzerinde hiç bir değişikliğe yol açmadığını sanmak açıktır ki yanlış olur! Bu etki, ülkenin emperyalizmin sisteminde başlangıçtaki konumuna; daha sonra emperyalist sistemde ona bahşedilen konuma, role; emperyalist güçler arası ilişkiye vb. vb. bağlı olarak değişir! İyi ama, tam da bu, her ülkenin somut durumunun titizlikle ele alınmasını gerektirir!

Milli soruna da ancak bu şekilde doğru bir çözüm önerilebilir.

Ocak 1992